VANDAAG

NED.ANTILLEN

* Badejo meldt afschaffing terug- keer- verplichting p.3
* KvV wil investerings- gebonden maatregelen p.3

SPORT

* Cadushi aan leiding in tweede competitie- klasse p.6

LINDA BADEJO
...regio...

ARUBA

* Nederland accordeert 8,5 miljoen voor landingsbaan p.4
* MEP verwijt regering wraakactie p.5

INTERNATIONAAL

* Zware aardbeving treft San Salvador p.1

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 235

ZATERDAG 11 OKTOBER 1986

Nieuws in vogelvlucht

DHAKA — In Bangladesh zijn ruim 200 mensen verdronken op de rivier de Kajla toen de veerboot kapseisde. Hij had veel te veel mensen aan boord: 300, velen hadden hun heil op het dak gezocht. De boot dreef door sterke stromingen enige kilometers af. Ongeveer 100 mensen sprongen tijdig van het schip en bereikten zwemmend de oevers. Vele vrouwen en kinderen zijn omgekomen.

*****

TEHERAN — Iran heeft met een nieuwe militaire operatie diep op Iraaks grondgebied olie- installaties verwoest in samenwerking met Koerdische rebellen bij de stad Kirkuk. Teheran zegt dat een nieuw stadium is aangebroken in de ruim 6 jaar oude Golf- oorlog. Bagdad hield zich stil.

*****

NEW YORK — Unaniem heeft de Veiligheidsraad de VN- assemblee geadviseerd Perez de Cuellar her te benoemen als VN- secretaris. De aanwijzing door de VN korte tijd later gebeurde bij acclamatie. Zijn huidige termijn eindigt op 31 december.

*****

GENEVE — De Opec- ministers lijken op weg naar een akkoord over een nieuwe verdeling van de totale export- productie. Men komt maandag weer bij elkaar. Deskundigen moeten in het weekeinde een systeem voor productieverdeling uitwerken, waarbij men rekening houdt met de behoeften en mogelijkheden van de leden, met gebruikmaking ook van criteria als historisch productiepeil, bewezen oliesreserves, productie- capaciteit, bevolkingsgrootte, Bruto nationaal product, eigen olieverbruik en productiekosten.

*****

BARCELONA — Een speciale Spaanse politie- eenheid heeft in een snelle actie een einde gemaakt aan de gijzeling van 9 mensen door 2 overvallers van een Barcelona- bank. De daders werden ingerekend. De actie begon met flinke explosies. Er vielen slechts 2 lichtgewonden.

*****

PEKING — China en de SU hebben weinig voortgang gemaakt bij hun 9e onderhandelings- ronde over het verbeteren van hun relaties. De SU was bereid te praten over kwesties welke men voorheen niet bespreekbaar achtte zoals Vietnams presentie in Kapuchea en de SU- interventie in Afghanistan.

*****

PRETORIA — Aartsbisschop Tutu heeft de leden van zijn Anglicaanse parochies in zwarte woonsteden uitgenodigd voor een picknick in het park bij zijn ambtswoning in de blanke wijk van Kaapstad. Dit park moet een sociale ontmoetings- plaats worden voor jong en oud. Pretoria weigerde een visum aan de secretaris van de Internationale journalistenfederatie Larsen. Hij was door een zwarte organisatie uitgenodigd. De assemblee van de Internationale burger- luchtvaart- organisatie ICAO vraagt alle leden om luchtverbindingen met ZA te verbieden.

*****

AMSTERDAM — De slotkoers der dollar in Amsterdam was vrijdag 2,2470 tegen 2,2645 gld donderdag. Pas in de middag ging de dollar flink omlaag. Het pond sterling noteerde hoger. De Dow Jones index in Wall Street sloot 3,66 pnt lager dan donderdag.

*****

MOSKOU — De joodse emigratie uit de SU is in september licht gestegen tot 126, het hoogste cijfer van 86. Tot oktober vertrokken er 667 joden. Vrijdag kwam nog een 2e dissidente, Osipova, vrij uit een werkkamp. Zij was lid van de Helsinki- groep en had 5 jaar werkkamp en 5 jaar binnenlandse verbanning gekregen. Zij mag naar haar man die ook binnenlandse verbanning heeft.

*****

SCHIPHOL — De van medeplichtigheid aan 13 Canadese moorden verdachte Canadees L. wordt via een versnelde procedure door Nederland aan Canada uitgeleverd. L. stemde in deze procedure in. Hij werd maandag door de marechaussee op Schiphol aangehouden. Hij zou ook nog bij 45 andere moordpartijen present zijn geweest als leider van de Hell's Angels- groep die concurreerde met 2 andere bendes. Op Schiphol werd tot oktober dit jaar meer cocaine onderschept dan voorheen; in totaal 76,7 kg tegen 37,8 kg in 85.

*****

NAIROBI — De complotten tegen de nog geen jaar zittende regering van Uganda volgen elkaar snel op. Het gejuich waarmee Museveni met zijn Nationaal verzetsleger werd ontvangen begin 86 is verstomd. Zijn regering kon aanvankelijk rekenen op veel krediet bij de bevolking na jaren van massamoorden en plunderingen onder Museveni's voorgangers. Na het voorbijgaan der wittebroodsweken is nu het tijdperk van de komplotten begonnen. Het laatste komplot betekende de gevangenneming van 3 ministers en een aantal politici.

WILLEMSTAD — Op de kruising van de Weg naar Westpunt, de St Michielsweg en de Jan Noorduynweg stelde gisteren gedeputeerde ing Angel Salsbach officieel de verkeers- lichten in werking. Het vooral sedert 1979 met name in de spitsuren sterk verhoogde verkeers- aanbod op dat kruispunt, zal daardoor in betere banen kunnen worden geleid, dan tot dusverre het geval was. Bij de nieuwe constructie van de kruising werd overigens ook rekening gehouden met het mogelijk uitvallen van de verkeerslichten; een brede middenberm maakt het mogelijk om ook zonder functionerende verkeerslichten de kruising redelijk veilig te kunnen oversteken. De "lay-out" van de kruising heeft een reserve- capaciteit van veertig tot vijftig procent meer verkeer dan het huidige verkeers- aanbod, hetgeen [illegible] wordt geacht om verkeers- groei in tenminste de eerstkomende tien jaar op te vangen. Op de foto links gedeputeerde Salsbach in gezelschap van het hoofd van de Dienst Openbare Werken.

Links Frans Guyana:

Imperialisten met Brunswijk

CAYENNE — De linkse groep Anti- imperialistische en nationalistische volksorgansiatie OPANGA in Frans Guyana ziet in de acties van de groep- Brunswijk in oost Suriname een «imperialistische coalitie» aan de gang van Frankrijk, de Verenigde Staten en Nederland. Doel ervan is het bewind van Desi Bouterse in Suriname te destabiliseren. Hij eiste dat Frans Guyana dat geen enkele poging doet om tussenbeiden te komen in de interne zaken van Suriname.

D'Escoto : El Salvador, Honduras, Costa Rica weten van CIA-vluchten

Bush genoemd in verband met neergeschoten contra- vliegtuig

MANAGUA/WASHINGTON — Volgens een Amerikaanse krant zou vice- president Georg Bush bij de zaak betrokken zijn van het door Nicaragua neergeschoten vrachtvliegtuig. Van verschillende kanten in de VS wordt echter beklemtoond dat de CIA niets met deze zaak heeft te maken. De Nicaraguaanse minister van Buitenlandse zaken Miguel d' Escoto beweerde echter dat Managua nu de eerste gevangene heeft «die duidelijk is geidentificeerd als een Amerikaanse militaire adviseur in El Salvador». Zo beweert Managua.

De San Francisco Examiner meldde vrijdag onder aanhaling van een anonieme informant bij een geheime dienst dat de Amerikaanse vice- president Bush betrokken is bij de mysterieuze affaire rond het bevoorradingsvliegtuig voor de anti- Sandinistische contra's. Met name de Nationale veiligheids- raad zit erachter, aldus deze krant. Volgens zijn informant is Max Gomez, een Amerikaan van Cubaanse afkomst, door de veiligheids- adviseur van Bush, Donald Gregg, naar Ilopango in El Salvador gestuurd. Daar ligt de Salvadoraanse luchtmacht- basis van waaruit bevoorradingsvluchten voor de contra's zouden worden georganiseerd. Gomez werd door de in gevangen- genomen inzittende van het vliegtuig Hasenfus genoemd samen met nog een Amerikaanse Cubaan. Beiden werken volgens Hasenfus voor de CIA en zorgden voor de organisatie van de vlucht en wat daarbij komt kijken. De opdracht voor deze vlucht komt stellig niet van de CIA, aldus de informant van de Examiner. Bush was in 1976 en 77 chef van de CIA en zou begin 1985 met zijn veiligheids- adviseur hebben afgesproken Gomez in El Salvador te zetten nadat het congres had besloten de hulp aan de contra's stop te zetten.

Volgens de Republikeinse voorzitter van de senaats- commissie voor Inlichtingendiensten, David Durenberger, beschikt Washington over de gegevens van de afkomst van de hulpgoederen in het neergeschoten vliegtuig, maar wil men die niet prijs geven. Wij weten niet wie die operatie heeft geleid. De president, iemand van de Nationale veiligheids- raad, beschikt over informatie, aldus Durenberger. Ook hij stelde vast dat de CIA niet in deze affaire is gemengd.

In Washington heeft men nogmaals ontkend iets te maken te hebben met de bevoorradingsvlucht welke door Managua werd onderschept en welke kennelijk bedoeld was voor de contra's. Volgens de Verenigde Staten voerde het vliegtuig waarschijnlijk de vlucht uit in opdracht van een particuliere organisatie.

Minister D' Escoto uitte zijn beschuldiging in zijn toespraak tot de Algemene vergadering van de Verenigde Naties en ging hierbij in op het feit van het onlangs door de Sandinisten neergehaalde Amerikaanse vrachtvliegtuig. Over de enige overlevende van het incident, de Amerikaan Eugene Hasenfus, zei de Nicaraguaanse bewindsman nog dat deze had uitgelegd hoe het grondgebied van Costa Rica, El Salvador en Honduras gebruikt werd bij CIA- operaties en dat deze Middenamerikaanse landen daar precies van op de hoogte waren. Volgens D' Escoto is er sprake van een steeds omvangrijker wordende agressie- oorlog tegen Nicaragua.

VEEL KINDEREN ONDER SLACHTOFFERS

Tijdens lunchpauze treft aardbeving Salvadoraanse hoofdstad

San Salvador beeft: mogelijk 1000 doden

SAN SALVADOR — Dood en verderf zijn gezaaid door krachtige aardbeving welke vrijdag rond het middaguur de Salvadoraanse hoofdstad trof. Daarbij zijn veel doden gevallen, er wordt gesproken over honderden doden en mogelijk zelfs duizenden en ook honderden gewonden. Grote gebouwen stortten in zoals het hoogste gebouw toen zich daarin zo'n duizend mensen bevonden. Ook een kinder- ziekenhuis zakte in elkaar. Talrijke andere gebouwen zoals van de overheid werden zwaar beschadigd. President Jose Napoleon Duarte heeft de noodtoestand voor het hele land afgekondigd. Hij riep de bevolking ook op het hoofd koel te houden. Er brak namelijk allerwege paniek uit na de beving, vooral toen die zich later herhaalde. Uit Latijns Amerika zijn al verschillende missies aangekomen om te zien hoe men het beste kan helpen.

Het duurde uren voordat het eigenlijk naar buiten doordrong dat zich in El Salvador en dan met name in de hoofdstad een ramp had voltrokken. Wel werd de beving op verschillende plaatsen vastgesteld, zoals onder meer in Washington en daarbij werd ook duidelijk dat het epicentrum bij San Salvador lag. Pas later kwam langzamerhand enigszins aan het licht wat voor een ramp door de beving was aangericht. Zoals bij meerdere natuur- rampen het geval is waren het ook ditmaal de radioamateurs en de bestaande radiozenders die de wereld iets duidelijk maakten van de tragedie en waarin meteen werd opgeroepen om hulp. Als gevolg van de beving viel namelijk urenlang de stroomvoorziening uit evenals de verbindingen met het buitenland.

Over de kracht van de beving bestaat onduidelijkheid. Zo wordt er gesproken over een beving van ruim 7 graden op de Richterschaal van 12, maar elders werd gesproken over ruim 5 graden. De beving deed zich voor tijdens de lunchpauze toen zich veel mensen in het centrum van San Salvador bevonden. Een kinderziekenhuis werd door de beving getroffen evenals scholen. Er zouden dan ook al tientallen kinderen dood vanonder het puin gehaald zijn. Een zinnig antwoord op de vraag hoeveel doden er gevallen zijn is nog niet te geven. Men vreest dat het er honderden zijn. Vanmorgen hadden reddingsploegen het echter al over duizend doden. Naast grote kantoor- gebouwen en overheids- kantoren namelijk ligt er een armoe- buurt in de zwaarst getroffen regio. Als gevolg van de burgeroorlog op het Salvadoraanse platteland is deze buurt overbevolkt. San Salvador zelf herbergt ruim een miljoen inwoners.

De plaatselijke radio- zender YSU noemde al snel het cijfer van 150 doden. Verslaggever Fancisco Espinosa van deze zender maakte voor zover het mogelijk is vrij snel na de beving een rondrit door het centrum en de uitzending van dit programma werd opgevangen in Colombia en vandaaruit doorgeseind naar de rest van de wereld. Hij zei in zijn eerste directe reportage van de ramp dat hij overal op straat verminkte lichamen zag liggen, vooral veel kinderen. Mensen komen verdwaasd uit de ineengestorte gebouwen vandaan op zoek naar bekenden. Er bevonden zich op het ogenblik van de beving duizend mensen in het Ruben Dario- gebouw, aldus zijn reportage. Op straat liggen ook veel gewonden. De parken zijn eerste hulp- ziekenhuizen geworden. En verder is er de vreselijke angst dat er meer schokken zullen komen, aldus Espinoza. Volgens hem was ook het ziekenhuis van de Sociale verzekering door de beving getroffen. Dit telt honderden bedden. De zieken werden overgebracht naar open plekken in de buurt waar zij met lakens en kussens probeerden zich de zon van het lijf te houden.

Het tien verdiepingen hoge Ruben Dario- gebouw blijkt als een kaartenhuis in elkaar gestort te zijn. Tussen de middag trekken daar altijd honderden mensen heen voor de lunchpauze. Het is het hoogste gebouw van San Salvador. Ook een voormalig hotel- gebouw dat nu als kantoor- centrum wordt gebruikt stortte ineen. Ernstige schade werd aangericht aan de Amerikaanse ambassade en ook het presidentiele paleis ontkwam niet aan de aardbeving en werd beschadigd.

Meteen werd begonnen met pogingen de mensen te redden vanonder het puin. Boven de hoofdstad werden leger- helicopters ingezet voor het reddingswerk. In een park bij een der getroffen ziekenhuizen werd een openlucht- hospitaal ingericht. Artsen en verplegend personeel werden opgeroepen om naar hun werk te komen om de helpende hand te bieden. De ambassadeur van Costa Rica bevestigde tegenover Radio Cuscatlan dat men uit een ingestorte school zo'n dertig dode kinderen had geborgen. Er is geen water, geen stroom en ook zijn er geen verbindingen met het buitenland, aldus de diplomaat.

Onmiddellijk na de eerste beving heerste er een ontzaglijke paniek op straat. Later werd het rustiger. Toen de beving zich in lichtere mate echter herhaalde kwam de schrik er weer goed in. Vanmorgen was er nog steeds sprake van verwarring en angst. Velen hebben de nacht op straat doorgebracht.

Volgens militaire bronnen waren er vijftien dode kinderen geborgen uit een schoolgebouw. Vele gewonden werden door helicopters naar veiliger plaatsen overgebracht, aldus het leger. In een korte radioboodschap deelde president Duarte mee dat niet alleen de noodtoestand was afgekondigd voor het hele land maar ook de ramp- toestand.

De aardbeving gebeurde op een zodanig ogenblik dat veel ouders voor hun ogen hun kinderen hebben zien omkomen, althans zij zagen de ramp zich voltrekken toen zij buiten de hekken op hun kinderen stonden te wachten om naar huis te gaan. Zij zagen hoe het schoolgebouw ineen stortte. Er bleef niets van over.

Volgens de eerste berichten stortten ook in de gebouwen van de Economische faculteit evenals andere universiteits- gebouwen. Zware schade liepen op de Centrale bank en ook het Amerikaanse ambassade- gebouw dat in verband met eventuele guerrilla- aanslagen in een burcht was herschapen. Wegens het uitvallen van de verbindingen was het ook vanmorgen onmogelijk een duidelijk beeld van de omvang van de ramp te krijgen.

De eerste reddingsploegen zijn inmiddels in El Salvador aangekomen. Zo stuurde Guatemala een commissie om zich op de hoogte te stellen van de meest dringende behoeften op dit ogenblik. Venezuela was een der eerste landen welke hulp aanbood. Ook Mexico dat ruim een jaar geleden te maken kreeg met een verschrikkelijke aardbeving welke aan duizenden mensen het leven kostte toonde zijn belangstelling voor El Salvador. De hulp zal in de loop van vandaag pas goed op gang komen mag men verwachten. Het Internationale Rode Kruis heeft tien ton hulpgoederen laten overbrengen naar El Salvador en wel uit zijn magazijnen in Oanama zoals dekens, tenten en eerste hulp- goederen.

ASTEC-directie om personeel aan slag te houden

Upa leden wijzen vullen van zakken met koffie van hand

ORANJESTAD — De Arubaanse havenarbeiders zijn niet van plan het vullen van koffiezakken in hun werkschema op te nemen. Daartoe werd besloten tijdens een ledenvergadering van de Arubaanse Havenarbeidersbond UPA. Zij stellen dat dit hun werk niet is. Hun werk is het lossen en het laden van schepen en niet het met koffie vullen van zakken.

Van de directie van de ASTEC wordt vernomen, dat in een poging van de directie om de UPA-leden aan het werk te houden gezocht werd naar alternatieve werkzaamheden. Op het ogenblik is het zo dat de UPA-leden ongeveer twaalf uur per week werken en daarvoor een minimum-salaris van 2261 gulden ontvangen. ASTEC is een van de weinige maatschappijen, die ondanks de slechte gang van zaken op Aruba, geen salarissen heeft ingekort. Het ligt niet in de bedoeling om mensen te ontslaan, aldus directeur M. Schoon aan de pers, maar wel zullen zij hun veertig urige werkweek moeten volmaken.

De UPA-leiding heeft opdracht gegeven te stoppen met het vullen van zakken koffie. De UPA-leden werden door het bestuur opnieuw gehoord en stelden dat "zakken koffie vullen" niet hun werk is, waarbij ook naar voren werd gebracht dat wanneer de UPA-leden dit gaan doen, andere werknemers wiens werk het was om de zakken te vullen nu zonder werk komen te zitten.

De voorzitter van de UPA liet weten dat de koffie uit Tachira komt en op Aruba opnieuw verpakt wordt om naar het buitenland te sturen. De UPA-voorzitter heeft het vermoeden dat de directie van ASTEC bij deze zaken belangen heeft. Het is bekend dat verschillende handelaren op Aruba hun eigen personeel de zakken laten vullen, waarna de UPA leden zich alleen bezig hielden met de koffie in de schepen te laden. Het ligt in de bedoeling van de ASTEC-directie om een gesprek met de UPA leden te hebben en hen uit een te zetten wat de situatie is.

Huis geeft er al zijn fiat aan

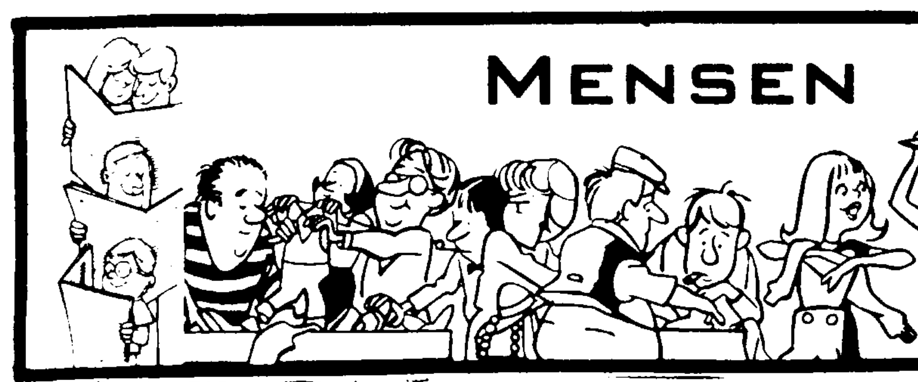
VS- congres weer bezig met nieuwe Migratie-wet

WASHINGTON — Een ontwerp voor een nieuwe Immigratiewet is in behandeling bij het huis van afgevaardigden en de senaat in Washington. In het congres leeft de overtuiging dat deze wet het haalt. Twee jaar geleden echter leek het er ook al op dat een Immigratie- wet aangenomen zou worden maar op het laatste ogenblik sneuvelde deze wet toen toch nog. Elementair in het ontwerp is de algehele amnestie voor illegalen die voor 1982 zich in de Verenigde Staten hebben gevestigd.

Het huis aanvaardde met 230 tegen 166 stemmen het wetsontwerp waarvan het doel is de migratie nauwer in te perken. Onderdeel van het ontwerp is een tijdelijke amnestie voor vluchtelingen uit El Salvador en Nicaragua en speciale regelingen voor de dagloners in de landbouw- en tuinbouw- sector. Maar in feite is de basis van het nieuwe ontwerp nagenoeg hetzelfde als zijn voorgangers, welke het niet haalden. Nu het ontwerp aanvaard is in het huis ligt het bij de senaat. Men verwacht echter dat de senaat zich uitspreekt voor het wetsontwerp van verleden jaar, zoals men dat toen aanvaardde, wat dan betekent dat er tussen senaat en huis een uitweg gezocht moet worden zodat er een compromis uit de bus komt dat huis en senaat voldoening geeft. Overigens was het ontwerp bijna al in het huis ten onder gegaan, toen een poging werd ondernomen om de amnestie er uit te wippen. Deze houdt in dat allen die al voor 1982 als illegalen zich hebben gevestigd in de VS er nu kunnen blijven wonen. Op weg naar zijn eindbeslissing in het huis werd een amendement dat de amnestie om zeep zou helpen met 199 tegen 192 van de hand gewezen. Het amnestie- decreet dat in het ontwerp opgenomen is komt aan miljoenen illegalen ten goede en vormt een der meest fundamentele onderdelen van het ontwerp. Wel kon door de beugel voor een huis- meerderheid een amendement waarbij het verboden wordt aan Immigratie- personeel zonder een justitiele order landbouw- bedrijven binnen te stappen om te zien of er soms illegaal personeel werkzaam is.

Chili wil olie gaan boren in Ecuador

SANTIAGO — Het Chileense staatsoliebedrijf ENAP heeft belangstelling voor het verkrijgen van een exploratie- vergunning op twee vermeende olievelden in Ecuador. Enap heeft zich daarom laten inschrijven bij het Ecuadoraanse staatsoliebedrijf CEPE.

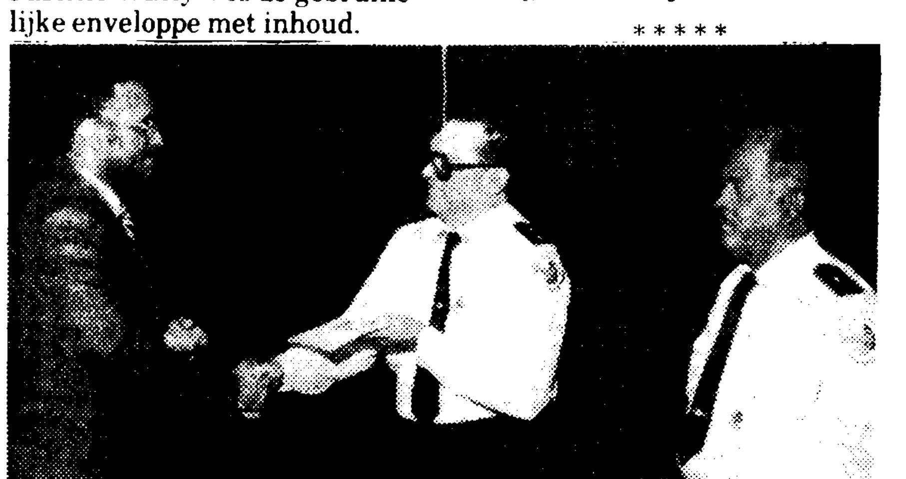

Secretaris generaal van de Verenigde Naties JAVIER PERES DE CUELLAR vindt het "unfair" dat een commissie van de Amerikaanse senaat een van zijn naaste medewerkers een "spion" heeft genoemd en eist van de commissie dat deze de beschuldigingen met "overtuigende bewijzen" hard maakt. Volgens een rapport van de senaatscommissie dat voor de geheime dienst werd opgemaakt, was de Russische geheime dienst KGB erin geslaagd agenten in de staf van de Volkeren- organisatie te doen infiltreren. Sommigen zouden daar zelfs een gezaghebbende functie hebben gekregen. Zonder namen te noemen vermeldde het rapport, dat de betrokken spion een van de twee assistenten van de Secretaris generaal was. De ene assistent is de Rus Vladimir Kolesnikov, de ander is een Peruaan. De werkzaamheden van Kolesnikov bestaan ondermeer uit het voorbereiden van de sprekerslijst in de Algemene Vergadering. Volgens Peres de Cuellar verricht de Rus zijn VN- taken "met grote bekwaamheid".

*****

Het waarnemend hoofd van het Huis van Bewaring op Aruba, JOHN HART, herdacht deze week het feit dat hij 25 jaar geleden in overheids- dienst trad. Hij ontving in verband daarmee, in aanwezigheid van tweede waarnemend directeur Silo Tromp, uit handen van minister van Justitie Watty Vos de gebruikelijke enveloppe met inhoud.

Op Aruba herdacht deze week op het Colegio Arubano mevrouw ANTONIA RICHARDSON het feit dat zij 25 jaar geleden in dienst trad bij de Stichting Middelbaar Onderwijs. In bijzijn van de voorzitster van de stichting, mevr S.V. Henriquez, de leiding van het Colegio Arubano, rector A.M. Hoevertsz en mr drs Pronk, werd zij in verband met dit jubileum gehuldigd en ontving zij naast geschenken ook de gebruikelijke enveloppe met inhoud.

*****

MR PIETER VAN VOLLENHOVEN, echtgenoot van prinses Margriet, wil dat er in Nederland en liefst in de gehele Europese Gemeenschap een voorlopig rijbewijs komt, dat twee of drie jaar geldig is en dat de automobilist beperkingen oplegt, zoals een verbod om 's-nachts te rijden. Hij zei dit als voorzitter van de Raad voor de Verkeers- veiligheid op een congres van Europese rijschool- houders in Oostende. Van Vollenhoven vindt dat

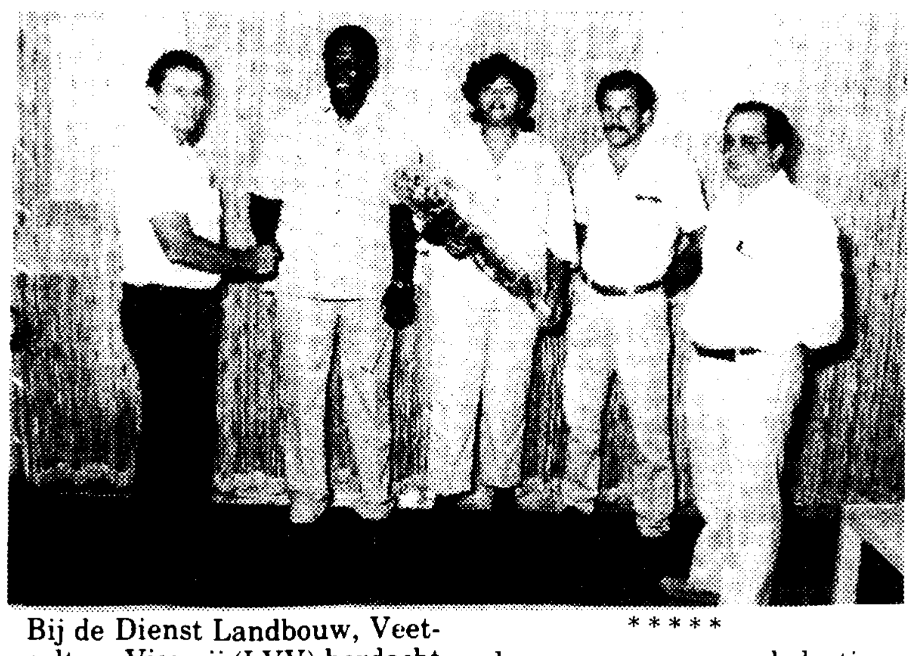
automobilisten in hun eerste jaren op de weg eerst maar eens moeten bewijzen dat zij een rijbewijs waard zijn. Slagen voor het rij- examen vindt hij daarvoor een onvoldoende bewijs. Ook het invoeren voor iedere automobilist van een strafpunten- systeem, zoals in West- Duitsland bestaat, vindt hij het overwegen waard. Per verkeers- overtreding, zoals bijvoorbeeld fout parkeren, noteert de politie in zo'n geval strafpunten. Hoe ernstiger de overtreding, des te meer strafpunten. In Duitsland kan de rechter iemands rijbewijs voorgoed afnemen bij overschrijding binnen een bepaalde tijd van de puntengrens.

*****

Een INBREKER kreeg, toen hij probeerde in te breken in een discotheek in Enschede, een voorproefje van wat hem enkele uren later te wachten zou staan: de man zat ruim elf uur lang opgesloten in een goederenlift van de discotheek. De lift van slechts een meter lang en een halve meter breed, was tijdens de inbraak blijven steken en de brandweer moest eraan te pas komen om de lift los te branden en de inbreker te bevrijden uit zijn benarde positie. De 20- jarige inbreker kon van de lift direct naar een ander vierhoekig verblijf: een cel in het politie- bureau, waarin hij overigens aanzienlijk meer bewegings- vrijheid heeft dan in de lift.

*****

De Belgische minister van Defensie, Francois Xavier de Donnea, is van plan om de fysieke eisen die gesteld worden aan militairen te veranderen, teneinde meer vrouwen de kans te geven bij de STRIJDKRACHTEN te dienen. Hij zal dat binnenkort ook in de Belgische ministerraad voorstellen. Bij de Belgische strijdkrachten dienen momenteel ruim 3.400 vrouwen, ongeveer zes procent van het totale aantal militairen. De minister vindt dat overigens geen slechte score, aangezien België daarmee op de derde plaats van de wereldranglijst staat. België wordt slechts overtroffen door de Verenigde Staten, waar tien procent van de strijdkrachten uit vrouwen bestaat en Canada, waar dat cijfer negen procent is. Sinds 1982 stagneert echter de groei van het aantal vrouwen bij de strijdkrachten in België. De minister verwacht door de aanpassing van de fysieke eisen de groei te bevorderen.

Bij de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) herdacht gisteren WILSON VAN DE WERP het feit dat hij 25 jaar geleden in overheids- dienst trad. De jubilaris, die in 1961 zijn werkzaamheden voor de overheid aanging en te werk werd gesteld bij de de Dienst Water en Electriciteits Productie (DWEP) en die in 1977 werd overgeplaatst naar de dienst LVV, ontving uit handen van waarnemend LVV- hoofd Murray Joubert de gebruikelijke enveloppe met inhoud. Bij de huldiging waren tevens een dochter van de jubilaris en de LVV- functionarissen Bruce Spencer en drs Gerard van Buurt aanwezig.

*****

Voor het eerst in een halve eeuw maakte de Amerikaanse senaat gebruik van de juridische afzettings- procedure die haar in de gelegenheid stelt een federaal rechter uit zijn ambt te zetten. Degene die zij op een dergelijke manier aanpakten, was de 69-jarige federale rechter HARRY CLAIBORNE uit Nevada. De senaat besloot daartoe omdat de rechter veroordeeld was wegens belasting- ontduiking en een gevangenis- straf van twee jaar moet uitzitten, maar desondanks weigerde zijn ontslag te nemen als rechter. Dat levert Claiborne, "brommend" in zijn cel het aardige jaar- salaris van 78.700 dollar op. Federale rechters worden voor het leven benoemd en kunnen alleen worden afgezet via een juridische procedure waarbij het Huis van Afgevaardigden als aanklager optreedt en de Senaat als jury-rechtbank. Met 87 tegen 10 stemmen besloot de Senaat Claiborne uit zijn ambt te zetten. Het laatste soortgelijke geval dateert uit 1936, toen de Senaat rechter Halstedt Ritter uit Florida, eveneens wegens belasting- ontduiking, afzette.

*****

De aankomst van president Reagen en Sovjet- leider Gorbatsjov in IJsland, bracht voor de IJslanders een unicum teweeg; zij kenden toen voor het eerst in twintig jaar geen TELEVISIELOZE donderdag, maar kregen deze op de beeldbuis voorgeschoteld. Tot nog toe kregen de IJslanders op de donderdag nooit meer dan een leeg televisie- scherm te zien, teneinde de mensen een dagje "rust" te gunnen en televisieverslaving tegen te gaan, lichtte televisiemaker Sigurdur Snaeberg van de staats- televisie toe. Dat besluit schijnt indertijd te zijn genomen om "de saamhorigheid in de IJslandse gezinnen te bevorderen" en zou tevens bedoeld zijn om de IJslandse culturele identiteit te beschermen tegen de invloed van de stroom van buitenlandse programma's.

*****

De Chinese maarschalk LIU BOCHENG, een van de laatste veteranen van de Chinese revolutie en mede- oprichter van het Chinese volksbevrijdings- leger, overleed deze week op 94- jarige leeftijd. Liu, die ook de "eenogige draak" werd genoemd omdat hij op jonge leeftijd als militair een oog kwijtraakte, werd in 1955 maarschalk. Destijds werden er tien benoemd, van wie er nu na het overlijden van Liu nog drie in leven zijn. Liu was al jaren zwak van gezondheid. In 1982 gaf hij daarom zijn officiële functies, zoals het lidmaatschap van het Politburo van de partij, op.

*****

Het Boliviaanse paspoort van KLAUS BARBIE, de vroegere Gestapo- chef die in de gevangenis van Lyon op zijn proces wacht, is spoorloos verdwenen, zo meldde deze week de Lyonese krant "Le Progres". Het verdwijnen van het paspoort en nog enige documenten werd bevestigd door de directeur van de gevangenis waar Barbie opgesloten zit. Volgens de directeur werd de vermissing van een aantal documenten uit het Barbie- archief in december 1985 al ontdekt. Die heeft volgens hem echter geen gevolgen voor het proces tegen Barbie, dat begin volgend jaar wordt verwacht. Volgens Barbie's advocaat bewijst het verdwijnen van de documenten dat men het bewijs- materiaal, waaruit blijkt dat Barbie de Boliviaanse nationaliteit bezat toen hij werd uitgewezen, wil vernietigen. Barbie, beter bekend als "de slager van Lyon", werd in 1983 door Bolivia uitgewezen naar Frankrijk. Hij wordt ervan beschuldigd honderden mensen naar een zekere dood in de concentratie- kampen te hebben gestuurd.

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
11 oktober 1986 vanaf 08.00 uur t/m 13 oktober 1986 om 07.00 uur.
Dokter Tseng, Spreekkamer: Cassandraweg 72, tel.: 76464; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
10 oktober 1986 vanaf 17.00 uur t/m 13 oktober 1986 om 07.00 uur
Dokter Soliana-Tjin, Spreekkamer: Schottegatweg Oost 34, tel.: 70635; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 70635 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
10 oktober 1986 vanaf 17.00 uur t/m 13 oktober 1986 om 07.00 uur.
Dokter Spong, Spreekkamer: Barber, tel. 641658/641605; spreekuren: 10.00-11.00/ 17.00-18.00 uur; en Centro Medico Tera Cora 42, tel.: 648700; spreekuren: 11.15-12.00 / 18.15-19.00 uur; spoedgevallen: tel.: 87004 b.g.g. 625822/645614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Wever, tel.: 87181, pageboy 027-360 en zuster Hailand, tel.: 87944 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (Weekeindedienst)
Zat.: Otrobanda: de Goede Hoop, tel 82857; Punda: Brievengat, tel.: 79;98.
Zon.: Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676; Punda: Antillian, tel.. 76200.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
11 okt.: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz
12 okt.: R.J. Grüning, Patrijsweg 9.

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
TONEEL
20.30 uur Uitvoering van "Dushi Suzy" o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

ZONDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP
09.00-17.00 uur "Royal Viking Sky" - M vert. Selma.

TONEEL
20.30 uur uitvoering van "Dushi Suzy" o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

POMPSTATIONS (openingstijden: 08.00-15.30 uur): Craz - De Ruyterkade; Isa - Salija; Van der Dijs - Rio Canario; Canwort Gasparito; Coop. Transport - Colon; Gasoil - Sorsaca; Galmeyer - Cerrito; de Lanoi - St. Rosa; Jansen - Sta. Maria; Mauricio - St. Helena.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN
08.00-22.00 uur "Rotterdam" FT.I - Vert. H.A.L.; 10.00-20.00 uur "Carla C" S.J. - vert. Selma.

*****

KERKDIENSTEN
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia) zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat. 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.00 uur
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30 09.00 en 18.30 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat. 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat. 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat. 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
STA. MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00 09.00 en 18.30 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad) zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur zon.: 08.00 uur.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon. 06.00 en 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon. 17.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon. 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon. 06.00 en 18.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat. 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VER. PROT. GEMEENTEN
EBENEZER: 09.30 uur ds Smith
TAMARIJN: 09.30 uur ds Moens
EMMAKERK: 09.30 uur ds Smith
FORTKERK: 19.00 uur ds Moen

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28)
09.00 en 17.00 uur ds O.W. Bouwsma.
(Tebenkweg 7)
08.30 uur ds J.J. Schreuder.
(Cubaweg 100)
09.30 uur ds J.J. Schreuder.

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard Van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 22737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

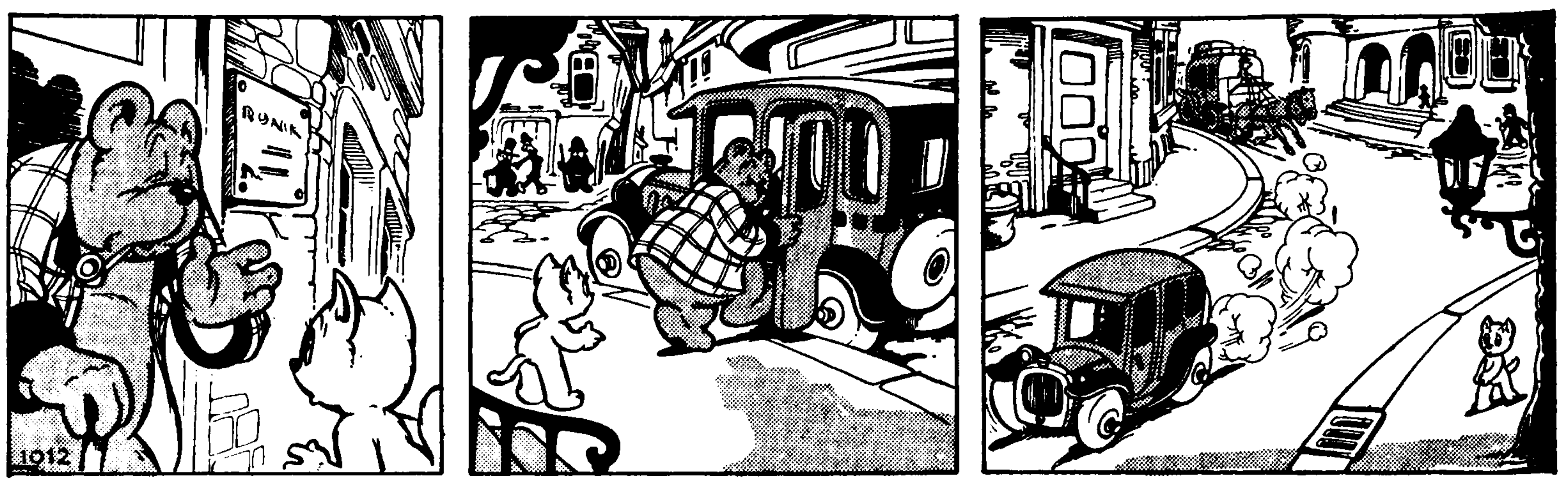
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de Volvetters

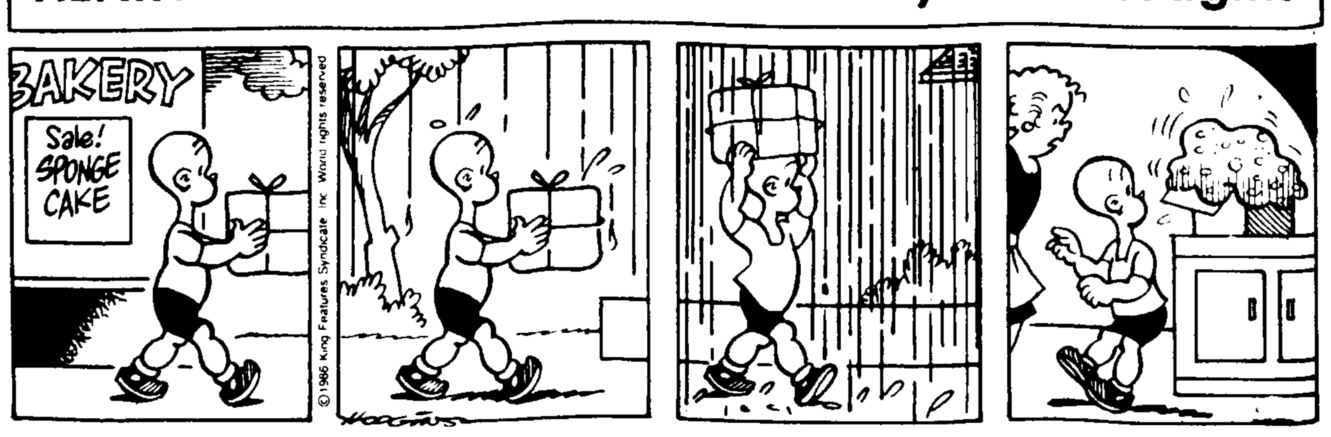
door Marten Toonder

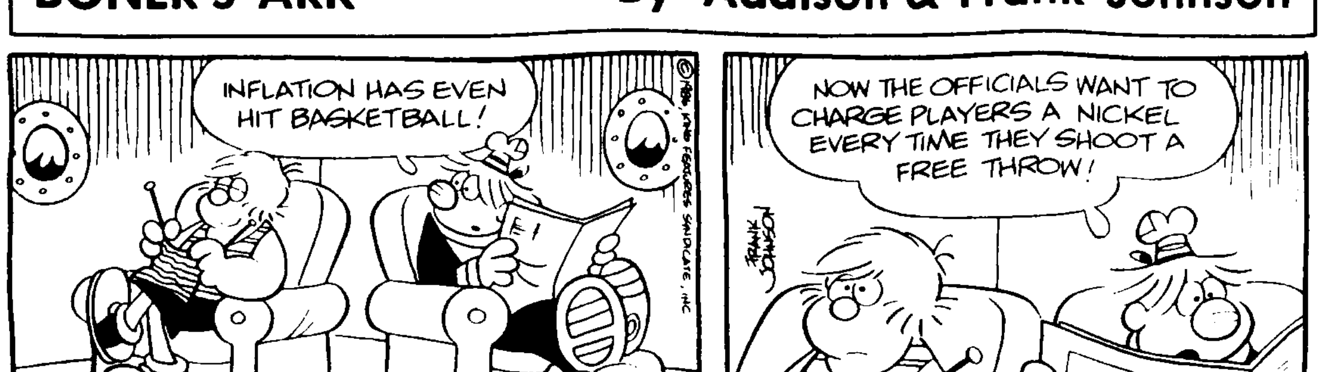
1012 — "Bent u ziek, heer Ollie?" vroeg Tom Poes ongerust. "Wat scheelt er aan?" "Alles!" sprak heer Bommel vermoeid.

"Alles, jonge vriend. Ik mag niet meer eten en niet meer drinken! Nee, met mij is het afgelopen. Dit is geen leven meer voor een heer en een Bommel, als je begrijpt wat ik bedoel!" "Maar hoe komt dat dan?" vroeg Tom Poes verbaasd. "U was toch altijd gezond, totdat u gisteren te veel hebt gegeten?" "Het is een sluimerende kwaal!" zei heer Ollie droevig. "Ik ben te zwaar! Verschrikkelijk, nietwaar? Ja, de pret is uit het leven verdwenen, Tom Poes! Vaarwel, ga jij maar plezier maken, zolang je nog licht bent! Ik ga nu naar huis!" Heer Bommel wendde zich om en besteeg traag een taxi, terwijl Tom Poes hem verbaasd nakeek. "Waar is de Oude Schicht?" riep hij toen. "Ik rijd zelf niet meer!" riep heer Bommel terug. "Dat is te gevaarlijk! Stel je voor, dat het vet ineens op het hart zou slaan!" De taxi reed ronkend weg en Tom Poes draaide zich om, om zijn wandeling te vervolgen, toen hij van de andere kant plotseling een luid ratelend geluid hoorde, dat hem bekend voorkwam. "Dat is de koets van die kwakzalver!" mompelde hij. "Ik ben benieuwd wat hij hier in die reclame-wagen komt doen?".

HENRY ® **By Dick Hodgins**

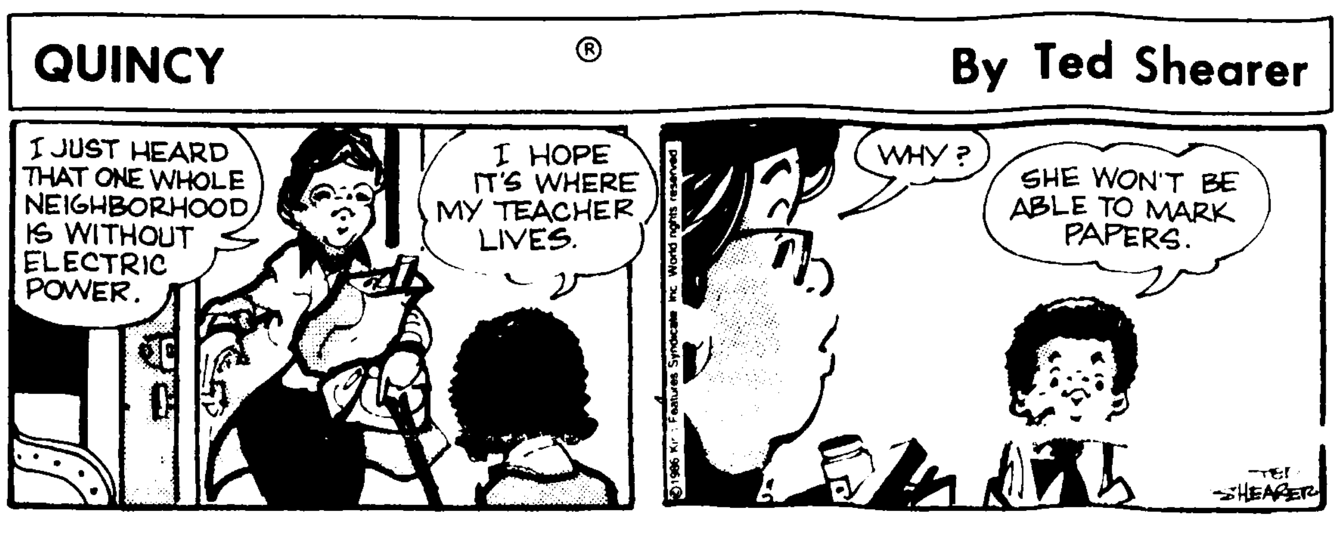
BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

QUINCY ® **By Ted Shearer**

AFGESTUDEERDEN KRIJGEN "BONUS" BIJ TERUGKOMST

Studeren in de regio promoveren

Terugkeer-verplichting bursalen is afgeschaft

WILLEMSTAD — Terwijl voor de bursalen die vóór het begin van dit schooljaar al in Nederland studeerden, een overgangs- regeling is ingesteld, zullen de studenten met een beurs die dit jaar zijn weggegaan de zogenaamde basisbeurs van de Nederlandse regering ontvangen en daarnaast een lening moeten afsluiten bij de Antilliaanse regering. Indien de bursalen na hun studie niet naar de Antillen terugkeren, moet de schuld in zijn geheel worden terugbetaald. Voor terugkeer naar de Antillen wordt echter een soort "bonus" ingesteld: ongeacht waar men vijf jaar werkzaam is, krijgt men op de afbetaling van de lening een korting van 25 procent.

Zoals bekend maakte de minister van Onderwijs, Linda Badejo- Richardson, onlangs een reis naar Nederland om aldaar met haar Nederlandse collega van Onderwijs, de heer Deetman, van gedachten te wisselen over onder andere de problematiek rond het beurzen- beleid dat dit in Nederland met ingang van het inmiddels begonnen schooljaar behoorlijk is veranderd en dit ook gevolgen heeft voor de instelling op de Antillen en voor de Antilliaanse bursalen. Ook met minister Jan de Koning van Antilliaanse en Arubaanse Zaken heeft de Antilliaanse minister gesproken.

PROBLEMATISCH

Tijdens een gistermiddag gehouden persconferentie maakte minister Badejo- Richardson bekend dat nog voor volgend schooljaar de wet omtrent de beurzen op de Antillen zal worden aangepast. Alhoewel inmiddels vrijwel alles hiertoe rond is, zullen bepaalde aspecten nog verder uitgediept worden. Zo is de kwestie van de bursalen die reeds vóór dit schooljaar in Nederland studeerden, enigszins problematisch. Deze studenten zijn immers volgens het "oude beurzen- systeem" op het vliegtuig gestapt en hebben nu een zogenaamde terugkeer- verplichting van vijf jaar. Dit schooljaar geldt als overgangsjaar: de studenten ontvangen een Nederlandse basis- beurs en een extra bedrag van de Antilliaanse regering "gratis" daarbovenop. Indien die studenten volgend jaar echter nog studeren, geldt voor hen ook de regeling van een basisbeurs met daarnaast een lening van de Antilliaanse regering. Dit heeft tot gevolg dat zij zowel een terugkeerverplichting hebben (ter compensatie van hun beurs van vóór het schooljaar '86/'87- red) als een opgebouwde schuld bij de Antilliaanse regering. Deze kwestie zal dan ook nog door het Departement van Onderwijs bekeken worden, zo werd gisteren desgevraagd verklaard.

VIER MILJOEN

Het huidige Nederlandse beurzen- systeem zal de Antilliaanse regering zo'n vier miljoen gulden per jaar in kosten schelen. Dat is dan ook de reden dat er naar alle waarschijnlijkheid meer beurzen verstrekt zullen worden, terwijl de toekomstige bursalen vrij veel "secundaire voorwaarden" hebben. Zo blijven zij in aanmerking komen voor de overtocht, uitrustingskosten, opvang in Nederland, een gegarandeerde kamer of anders gedurende drie maanden vergoeding voor verblijf in een hotel, een collectieve verzekering en vakantiegeld. Deze kosten worden echter wel bij de lening opgeteld, aldus minister Badejo.

Doordat er voor studies in Nederland in het vervolg echter alleen maar leningen verstrekt worden, vervalt de terugkeerverplichting. Het Departement van Onderwijs heeft daarom naar een mogelijkheid gezocht om het toch aantrekkelijk te maken voor afgestudeerden om naar de Antillen terug te keren. Indien zij dit doen en hier vijf jaar werkzaam blijven (dat kan bij de overheid zijn, in de prive- sector of in een eigen bedrijf) wordt hun schuld met 25 procent verminderd. Overigens is voor de bursalen die nog wel een terugkeerverplichting hebben (bijvoorbeeld bursalen in de regio) een verandering aangebracht: gezien de huidige situatie van de overheid, mogen zij na terugkeer ook in de prive- sector gaan werken en wordt hen geen baan bij de overheid in het vooruitzicht gesteld.

UITMUNTEND

Omdat er nu geen beurzen meer verstrekt worden maar alleen leningen voor studies in Nederland, overdenkt het Departement van Onderwijs de mogelijkheid om een nog te bepalen aantal beurzen beschikbaar te stellen voor aanstaande studenten die hun middelbare school met uitmuntend resultaat hebben afgelegd. De details hierover zijn echter nog niet bekend. Overigens is het Departement van Onderwijs voornemens om een grootschalige informatie- campagne op te zetten voor alle ouders en studenten om hen te informeren over de veranderingen binnen het beurzen- systeem.

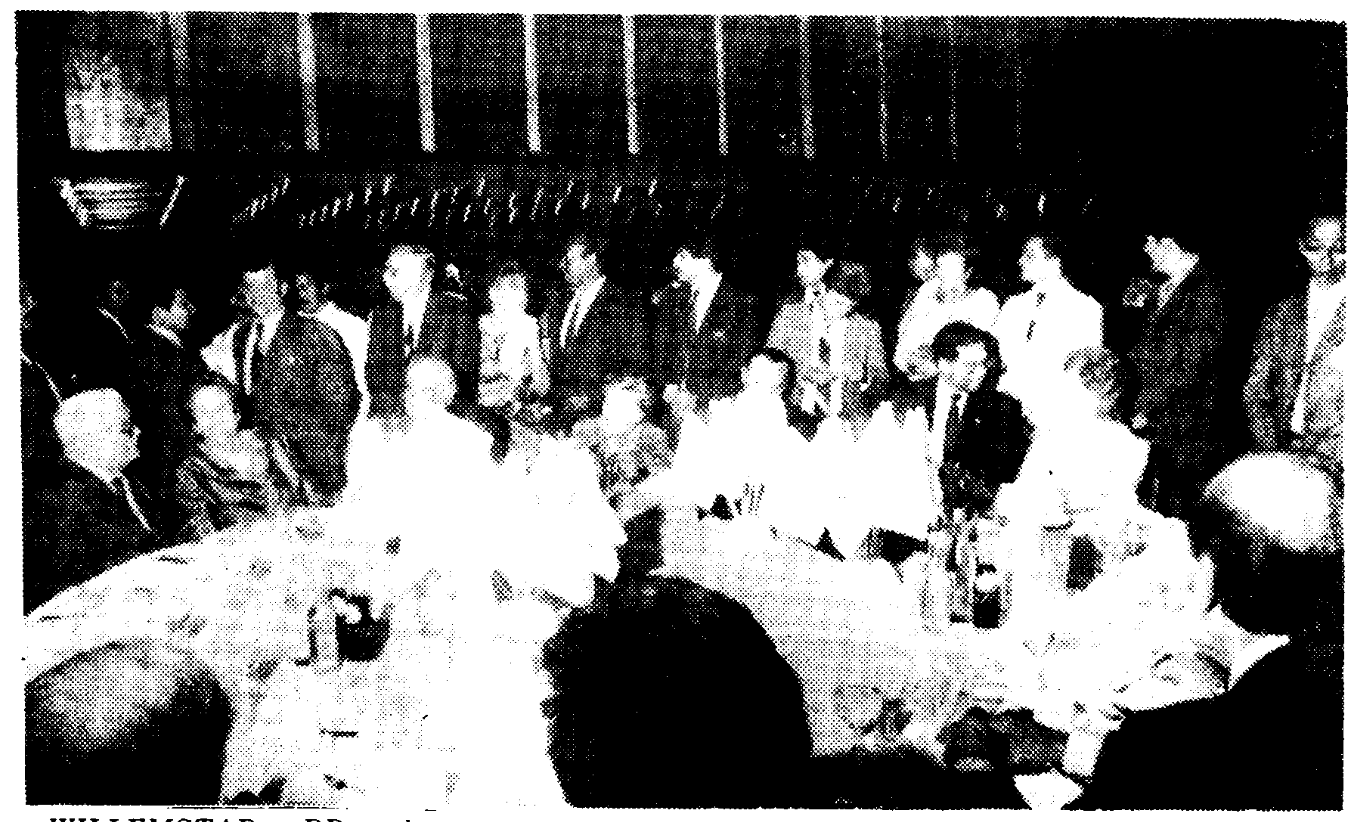
Minister Badejo heeft eveneens met haar Nederlandse collega gesproken over de stimulering van studeren in de regio. Gebleken is dat studenten uit de regio veel eerder terugkeren naar de Antillen en dat bovendien de resultaten van deze studenten veel beter zijn. Om meer mogelijkheden te scheppen voor studies in de regio, is de 1.8 miljoen gulden die minister De Koning op de begroting had staan voor de zogenaamde KABNA- beurzen die nu niet meer verstrekt worden, uitgetrokken voor beurzen voor studies in de regio. Een belangrijke stap, aldus minister Badejo gistermiddag, omdat eerdere verzoeken hiertoe tot op heden steeds werden afgewezen.

HUISVESTING

Overigens heeft minister Badejo, die op reis vergezeld werd door directeur Kleinmoedig van de Dienst Onderwijs, ook met de Antilliaanse studenten zelf gesproken. Zoals bekend was er nogal wat onrust onder deze groep ontstaan omdat zij niet wisten waar zij aan toe waren na de veranderingen van het Nederlandse beurzen- systeem. Naar mening van minister Badejo zijn deze studenten inmiddels gerustgesteld en zal de rechtszaak waarmee gedreigd werd ook niet meer door gaan.

Behalve met studenten heeft de minister ook met verschillende burgemeesters gesproken over het probleem van de huisvesting voor Antilliaanse studenten die in Nederland aankomen. Gevraagd is om medewerking hierin door het beschikbaar stellen van een aantal kamers per jaar in elke stad voor Antilliaanse studenten. Minister Badejo- Richardson stelde gistermiddag overal zeer goed ontvangen te zijn, terwijl alle bezochte burgemeesters en wethouders het probleem erkenden en medewerking hebben toegezegd.

Minister Badejo- Richardson heeft in haar gesprekken met minister Deetman en De Koning nog vele andere onderwerpen besproken, waarover al eerder in de Amigoe bericht werd. Zo is er inmiddels een gemengd adviesorgaan in het leven geroepen dat de verschillende veranderingen binnen het Nederlandse onderwijs- systeem onder de loep zal nemen, de gevolgen daarvan voor het Antilliaanse onderwijs zal bespreken en zal adviseren welke veranderingen wel en welke niet door de Antillen moeten worden overgenomen.

WILLEMSTAD — DP- gedeputeerde Raymond Bentoera nam onlangs in de Venezolaanse hoofdstad Caracas, als afgevaardigde van zijn partij, deel aan een diner- bijeenkomst ter gelegenheid van de viering van het 45-jarig bestaan van de Venezolaanse regerings- partij Accion Democratico (AD). Gedeputeerde Bentoera maakte daarbij van de gelegenheid gebruik om met hoge AD- functionarissen aangelegenheden te bespreken die voor beide landen van belang zijn, terwijl ook de nauwe banden tussen AD en de DP daarbij nauwer werden aangehaald. Op de foto Raymond Bentoera in gesprek met mevr Lusinchi, echtgenote van de Venezolaanse president Jaime Lusinchi. Eveneens op de foto AD- voorzitter Gonzalo Barrios, secretaris- generaal van de regerings- partij Manuel Peñalver en ex- president van Venezuela Carlos Andres Perez.

Minister Rozendal in DP-radioprogramma

Markt-bescherming kan niet los staan van voorwaarden

WILLEMSTAD — De regerings- partij DP is van oordeel dat weliswaar alle bestaande industriële activiteiten gesteund dienen te worden en het openen van nieuwe industrieën moet worden bevorderd door het verlenen van markt- bescherming, maar dat aan deze bescherming wel een aantal voorwaarden gebonden moeten zijn. Die mening verwoordde DP- minister Frank Rozendal tijdens het wekelijkse radio- programma van zijn partij.

De voorwaarden die Rozendal in dit opzicht noemde, hadden betrekking op verschillende aspecten met betrekking tot de lokale industrieën. Zo dient, stelde de woordvoerder van de Curaçaose coalitie- partij, de prijs van het lokale product van een vergelijkbaar niveau te zijn met soortgelijke, in het buitenland vervaardigde, producten en dient ook de kwaliteit van een lokaal product op een aanvaardbaar peil te liggen. Ook de productie- hoogte was in deze, meende Rozendal, van wezenlijk belang. Die moest, zei hij, voldoende hoog zijn om aan de lokale vraag te kunnen voldoen.

Met het oog op de gestadig stijgende werkloosheids- cijfers, zullen de lokale industrieën, willen zij in aanmerking komen voor de door de regering nagestreefde markt- bescherming, voldoende arbeids- plaatsen moeten creëren, zei de DP- minister. Hij voerde evenzo het voorkomen van deviezen- verlies als een belangrijk aspect aan. De industrieën op de Antillen, gaf hij te kennen, zullen ertoe moeten bijdragen dat de afvloei van deviezen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Indien echter in een bepaalde lokale productie- sector een schaarste lijkt te zullen ontstaan, zal er, bracht hij anderzijds naar voren, onmiddellijk import- vergunningen dienen te worden verstrekt opdat de dreigende schaarste kan worden afgewend.

Rozendal maakte tevens bekend, dat door de DP in de Raad van Ministers, bij de behandeling van de markt- bescherming, het voorstel werd gelanceerd, een overleg- orgaan in te stellen, waarin zowel de consumenten als de producenten vertegenwoordigd zijn en waarmee, op het moment dat markt- bescherming wordt toegewezen, dan wel wordt geweigerd, in overleg kan worden getreden. Evenzo is de DP er voorstander van om een termijn vast te stellen waarbinnen een beslissing omtrent de gunning van markt- bescherming, moet worden genomen. Garantie voor zowel goede kwaliteit als voldoende productie van de lokale artikelen, waren daarbij naar het oordeel van de DP onontbeerlijke vereisten, verklaarde hij nogmaals. De consument moet daarbij eveneens de garantie kunnen krijgen, zei hij, dat bescherming niet met zich mee zal brengen dat de fabrikant naar eigen goeddunken de product- prijzen kan verhogen. Ook de prijzen van de producten en artikelen zullen derhalve wettelijk worden vastgelegd, voerde hij aan.

WILLEMSTAD — Teneinde het project van de Stichting MAR- Kultura op Bonaire te bespreken, legden deze week stichtings- functionaris Robert Hensen en adviseur van de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) op Curaçao, drs Gerard van Buurt een werk- bezoek af aan gedeputeerde belast met ondermeer LVV, Henky Gummarus. Het project op Bonaire behelst ondermeer een op Sorobon te installeren garnalen- kwekerij.

Prijsindexcijfer

WILLEMSTAD — Volgens berekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek steeg het prijsindex- cijfer van de consumptie van huishoudens voor Curaçao en Bonaire in de maand juni met 0,8 procent ten opzichte van de maand mei dit jaar.

De meest opvallende stijging deed zich voor in de categorie vervoer en communicatie, waar het prijsindex- cijfer met drie procent toenam.

Kamer van Vakbonden:

Geen maatregelen zonder investeringen

WILLEMSTAD — De Kamer van Vakbonden is van mening dat de sleutel voor alle maatregelen ter verlaging van de kosten, investeringen moet zijn zodat er meer werkgelegenheid geschapen wordt en de economie zich kan stabiliseren. Voor de maatregelen die momenteel op tafel liggen heeft de Kamer van Vakbonden geen goed woord over. Dit zal alleen maar meer werkloosheid creeren, toenemende criminaliteit tot gevolg hebben en zal de overheid juist handenvol geld gaan kosten.

Dat bracht secretaris generaal Ronchi Isenia van de Kamer van Vakbonden in het radioprogramma deze week naar voren. Felle kritiek werd er geuit op het rapport Berenschot dat zoals bekend een drastische verlaging van de overheids- uitgaven tot gevolg moet hebben. Het vakbonds- wezen heeft het rapport tot op heden unaniem afgewezen en maakt zich zeer bezorgd over de gevolgen van het rapport, zo maakte ook de Kamer van Vakbonden wederom bekend.

Niet alleen zullen de gevolgen voor de bevolking zeer ernstig zijn, ook de overheden schieten er volgens de Kamer van Vakbonden niets mee op. Door de toenemende werkloosheid die de reeds genomen maatregelen bij de CDM en de ALM tot gevolg hebben en de 4000 ontslagen die bij de overheden zullen vallen, neemt de druk op de onderstand alleen maar toe, aldus de Kamer van Vakbonden. Dat kost de overheid dan handen vol geld terwijl ook de dokterskosten voor de onderstand- trekkers astronomisch zullen toenemen.

Felle kritiek werd ook geuit op de prive- sector die naar mening van de KvV sinds 1975 niet meer in ons eiland heeft geinvesteerd. Terwijl door de overheid wordt getracht de uitgaven te beperken, stroomt er vanuit de privesector geld naar het buitenland, aldus een felle Ronchi Isenia in het radioprogramma. Ook voor de oppostie- partij PNP heeft de Kamer geen goed woord over. Die kunnen zich nu wel uitspreken tegen de maatregelen maar ten tijde van hun regerings- periode werd de "crisisheffing" ingevoerd die evenzo geen vruchten af zou werpen, aldus de KvV. De huidige regering deed allemaal mooie beloften in haar regeerprogramma, nu het puntje echter bij het paaltje komt worden alle adviezen van het vakbonds- wezen genegeerd.

Er moet geinvesteerd worden in ons eiland, zowel door de overheid als door de prive- sector, aldus de Kamer van Vakbonden. Pas als de bevolking een betere toekomst voor ogen heeft, kan er gepraat worden over maatregelen. Dan zullen de werknemers ook bereid zijn om medewerking te geven aan de bevordering van de economie. Dat er nu door hen fel geageerd wordt tegen de op stapel zijnde maatregelen is volgens de KvV echter zeer logisch.

September-regen 80 procent boven het gemiddelde

WILLEMSTAD — In de maand september werd door de Meteorologische Dienst, voor wat betreft het station Hato op de luchthaven op Curaçao, een totale neerslag gemeten van 59,1 mm, hetgeen ruim tachtig procent boven het gemiddelde van deze maand ligt. De meeste regen deed zich op 24 september voor, toen in een tijdsbestek van 24 uur 24,6 mm neerslag werd gemeten. In totaal viel er daardoor in de eerste negen maanden van dit jaar 196,9 mm regen en bleef de neerslag over die periode van het jaar daarmee ruim 25 procent onder het gemiddelde.

TE HUUR GEVRAAGD:
periode
half oktober - eind december
Gemeubileerd
HUIS
met tuin, inclusief water en elektra.
Tel.: 672567
OPPASHUIS mag ook!

TE HUUR GEVRAAGD:
Ongemeubileerde
WONING
in goede buurt
min. 2 slaapkamers.
Tel.: 73056
na 19.00 uur

TE HUUR GEVRAAGD
voor periode
1 november - 1 januari
Gemeubileerd
APPARTEMENT
inclusief water + elektriciteit
Tel.: 672567

Porcelein en aardewerk met Curacaose afbeeldingen bij
CURAVA
in de dierentuin en bij Landhuis Brievengat

President Guatemala op bezoek in Den Haag

DEN HAAG — President Marco Vinicio Cerezo Arevalo van Guatemala bracht zaterdag een informeel bezoek aan Den Haag voor een gesprek met de CDA- ministers premier Lubbers, Van den Broek van Buitenlandse zaken en Bukman van Ontwikkelings- samenwerking. De Guatemalaanse president is op rondreis door Europa. Hij is christendemocratisch georienteerd

UITSLAG BAZAR
KINDERHUIS HEBRON
DEURPRIJZEN/ ENTREEKAART
Kind Kaart nummer 00465
Volwassenen Kaart nummer 02505
Winnaars;
Knopen raden:
GIOVANNI JIMENEZ
Naam Pop:
A. GUSTINA
Deurprijzen af te halen met entreekaart bij het
LANDHUIS MOUNT PLEASANT
Weg naar Bullenbaai
Tel.: 81922

TE HUUR
Gemeubileerd
TUIN-HUISJE
Telf.: 614072

CURACAO WATERPARK
HERFST VAKANTIE SPECIAL
LEDEN EN NIET LEDEN ATTENTIE!!

op WOENSDAG 15 OKTOBER zullen wij geopend zijn van 13.00 tot 17.00 uur en betaalt U natuurlijk weer Onze INTRODUCEE prijs:
2 personen, **voor de prijs van 1**

Verder iedere zaterdag + zondag open van 11.00-18.00 uur
— **op zaterdag: ONZE INTRODUCEE PRIJS**
2 personen voor de prijs van 1
Dus 1 lid en 1 introducee *f*. 5,-
2 personen die geen lid zijn betalen echter *f*. 10,-
— **op zondag geldt de normale prijs**

CURACAO WATERPARK voor méér plezier!!!

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag, 22 oktober 1986 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de De Ruyterkade 50 alhier ten overstaan van één van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

a. **een perceel grond, gelegen in het tweede district van Curacao op "BRIEVENGAT", ter grootte van 900m2, nader omschreven in meetbrief nummer 792 van 30 december 1977, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Kaya Kiwa 17;**
b. **een perceel grond, gelegen in het tweede district van Curaçao, groot ± 978m2 nader omschreven in meetbrief nummer 234 van 5 augustus 1941, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Lelieweg 13;**
c. **het tot 15 augustus 2034 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, gelegen in het tweede district van Curacao op "BRIEVENGAT", ter grootte van 338m2, nader omschreven in meetbrief nummer 314 van 24 juli 1972, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als John de Poolstraat 18;**
d. **het tot 20 mei 2040 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, gelegen op Curacao op "CHER ASILE", ter grootte van 306m2, kadastraal bekend als Afdeling 5 Sectie 4R nummer 449, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Wageningenstraat 34;**
e. **het tot 28 oktober 2014 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, groot 1.850m2, bekend als Blok A, kavel nummer 13 van het verkavelingsplan "CAS CORA", kadastraal bekend als Kadastrale Afdeling Tweede District, Sectie A nummer 629, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Reigerweg 30.**

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen voor de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Notariskantoor
Palm & Senior,
De Ruyterkade 50, tel.: 613199
Polarisweg 33, tel.: 613655.

OPENBARE VERKOPING

Op donderdag 13 november 1986, des morgens om 10.00 uur, zal ten overstaan van één der notarissen van het kantoor Smeets & Thesseling of hun waarnemer ten kantore aan de Emancipatie Boulevard 18 in het openbaar worden verkocht krachtens artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

a. **een perceel grond, bekend als kavel nummer 115 van het verkavelingsplan "JAN THIEL", groot 1.760 m2, gelegen op JAN THIEL in het tweede district van Curacao, nader omschreven in meetbrief nummer 193 de dato 27 juni 1966,**

b. **een perceel grond, bekend als kavel nummer 116 van het verkavelingsplan "JAN THIEL", groot 1.760 m2, gelegen op JAN THIEL in het tweede district van Curacao, nader omschreven in meetbrief nummer 194 de dato 27 juni 1966,**

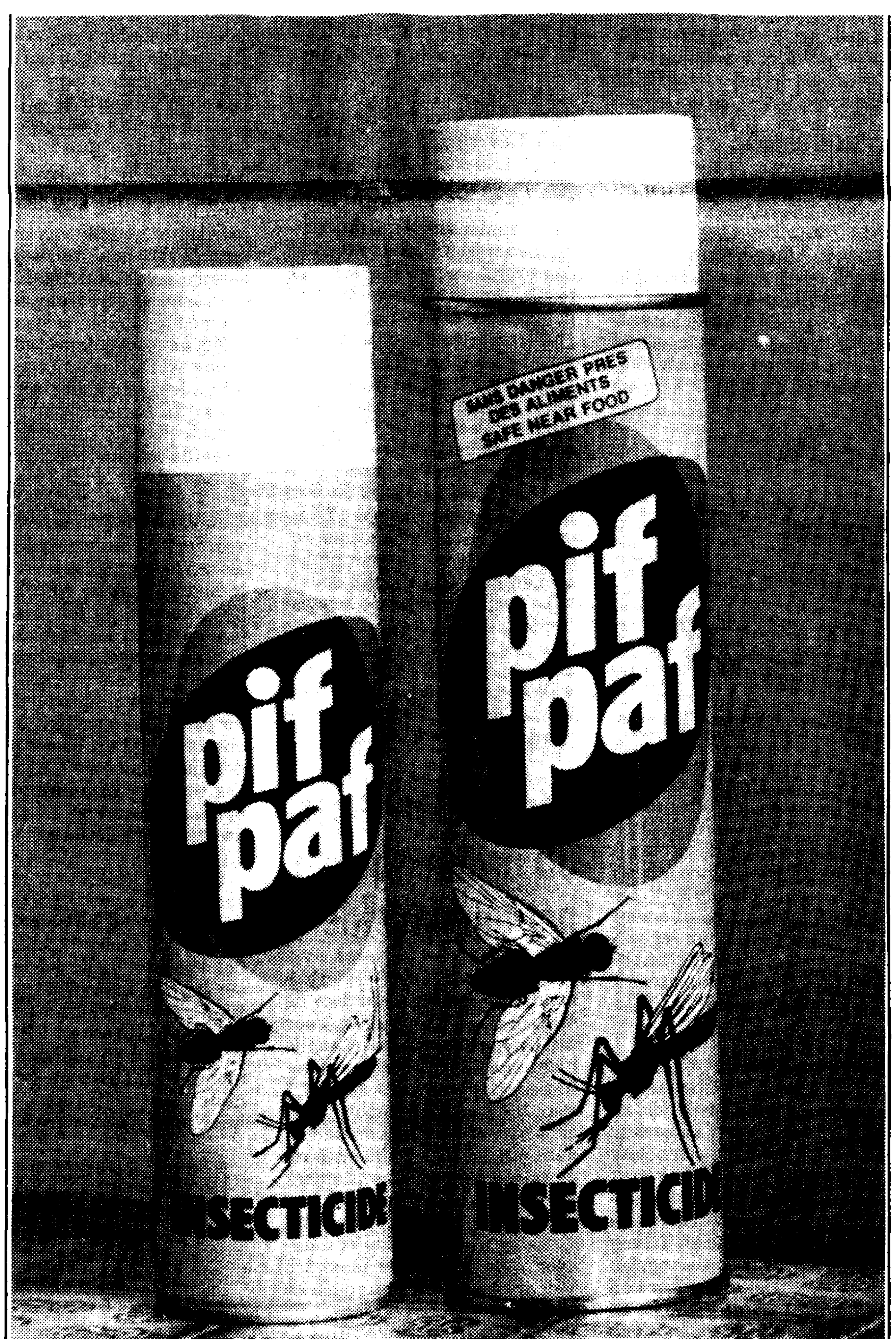
met het op die percelen gebouwde, plaatselijk bekend als Kaya Papilon 17 (ook bekend als Jan Thiel 115).

De veilingcondities liggen vanaf 8 dagen vóór de veiling ten kantore van voornoemde notarissen ter inzage.
De condities houden ondermeer in de bepaling, dat van iedere bieder gevorderd kan worden dat hij, ter nakoming van zijn bod en verdere verplichtingen, een bankgarantie of andere zekerheid stelt.
De executant behoudt zich het recht voor de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting daarvoor de reden(en) te noemen.

SMEETS & THESSELING
notarissen
Emancipatie Boulevard 18
Alhier.
Tel.: 74222/78222.

Esun mas efectivo

E INSEKTISIDA MAS PREFERI PA AMANAN DI KAS NA KORSOU TA

pif paf
Sigur!
TA PESEI
pif paf
TA #1 NA KORSOU!!!

CENTRALE HANDELMAATSCHAPPIJ N.V.
(CENTRAL TRADING COMPANY INC.)
Schottegatweg Oost 199 - P.O. Box 3996 - Tel.: 615247/616466
Cable: Centramy - Telex: 1301 Cetco - Curaçao, N.A.

OPENBARE VERKOOP

Op donderdag 6 november 1986 des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van notaris mr. M.L. Alexander of diens waarnemer, te zijnen kantore aan de Concordiastraat 54, Alhier, in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

een perceel grond gelegen in het Tweede District van Curaçao op Mahaai ter grootte van ongeveer 1.592 m2, nader omschreven in meetbrief no. 254 van 20 augustus 1941, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als ROZENWEG 3.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld Notariskantoor vanaf 8 dagen voor de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Notariskantoor Mr. M.L. Alexander
Concordiastraat 54,
Curaçao
Telefoon: 616644.

TE HUUR GEVRAAGD:
WOONHUIS ANNEX KANTOOR
in representatieve omgeving
Maximum prijs: *f*. 1.500,-.

Aanbiedingen:
*) **zaterdag** uitsluitend ná 17.00 uur op tel. 76692 (privé)
) **maandag uitsluitend tussen 08.00 - 17.00 op tel. 615511.

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag 12 november 1986, des voormiddags om 10 uur, zal ten kantore van de notarissen Palm & Senior aan de Polarisweg 33, alhier, ten overstaan van notaris Mr. R.J.A. Palm of diens plaatsvervanger in het openbaar aan de meestbiedende worden verkocht:

1. **Garage, benzinepomp en erf, gelegen in het Stadsdistrict van Curacao aan de hoek Schottegatweg/Pastoor Blommerdeweg, ter grootte van 3.274m2, kadastraal bekend als Vijfde Afdeling, Sectie 6K, nummer 38;**
2. **Garage (gedeeltelijk) en erf, gelegen in het Stadsdistrict van Curacao aan de Pastoor Blommerdeweg, ter grootte van 525m2, kadastraal bekend als Vijfde Afdeling, Sectie 6K, nummer 40;**
3. **Garage (gedeeltelijk) en erf, gelegen in het Stadsdistrict van Curacao aan de Pastoor Blommerdeweg, groot 1.042m2, kadastraal bekend als Vijfde Afdeling, Sectie 6K, nummer 41;**
4. **Een perceel grond gelegen te Curaçao aan de Schottegatweg/ Pastoor Blommerdeweg, groot 1.200m2, kadastraal bekend als Afdeling 5, Sectie 6K, nummer 39, met het op gemelde percelen gebouwde plaatselijk bekend als Weg naar Welgelegen 38, met al hetgeen daartoe door aard, bestemming of natrekking behoort.**

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen voor de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid ten genoegen van de executant te stellen tot nakoming van zijn bod, vermeerderd met de kosten.

PALM & SENIOR
Polarisweg 33
Telefoon: 613655.

ÑAPA
AMIGOE
Weekend Bijlage
PAGINA A

OUDERE MENS IS BEVREESD VOOR CRIMINALITEIT

Nos Lanterno- directrice Rigoberta Pieters;

"Curaçao wordt steeds meer bejaarden- minded"

De bevolking van Curaçao is aan het vergrijzen... Dit is een feitelijkheid waar niemand omheen kan. Het aandeel van de bejaardengroep binnen onze bevolking groeit langzaam maar gestaag en zal dit volgens de laatste prognoses nog geruime tijd blijven doen... Naar schatting zal rond het magische jaar 2000 11% van de Curaçaose populatie uit mensen bestaan van zestig jaar en ouder... Hoe staat het nu met de opvang en perspectieven voor deze aanzienlijke groep? De Amigoe sprak met Rigoberta Pieters, directrice van het in oktober vorig jaar geopende verzorgingshuis 'Nos Lanterno' aan de Gouverneur van Lansbergeweg....

"Soms zie je," zegt Rigoberta Pieters, "oude mensen in zo'n klein hok leven. Het dak lekt als een zeef en het is er niet goed schoon te houden. Maar men is aan dat huisje gehecht... Men kent de omgeving, de buren, de dagelijkse gebeurtenissen en dan vindt men het ontzettend moeilijk al die vertrouwelijke zekerheden te verlaten... Waar dan nog bij komt: Als je zo'n mensje uit die omgeving weg zou halen, dan kwijnt ze subiet weg. Maar er zijn uitzonderingen. Mensen die in uitermate moeilijke omstandigheden zitten en weten dat het ook anders kan. Je moet ze **in dit geval zelf de keuze** laten maken. Het verzorgingshuis kan dan een oplossing zijn. Je hebt er te maken met meer mensen, mensen van de eigen leeftijd. Dat sociale contact is erg belangrijk. Daarnaast behoeft men zich geen zorgen meer te maken over de dagelijkse beslommeringen zoals het doen van boodschappen en het koken, want dat wordt allemaal door de staf gedaan".

Per 1 oktober 1985 trokken de eerste bewoners in het mooie, verbouwde pand van Nos Lanterno. Op dit moment huizen er 68 bejaarden, waaronder 12 heren. De jongste bewoner is 55 jaar, terwijl de oudste binnenkort 95 wordt. Het huis, een vroeger internaat voor jonge meisjes, valt onder de stichting Birgen di Rosario. Nos Lanterno telt 28 medewerkers, waarvan er vier part-time in dienst zijn.

Rigoberta Pieters: "Er is wel degelijk een verschil tussen een normaal bejaardenhuis en een verzorgingshuis. In het algemeen kan gezegd worden dat er in een bejaardenhuis gezonde mensen wonen — weliswaar oud — maar ze kunnen zichzelf nog goed behelpen. "In een verzorgingshuis moet veel meer gedaan worden. De bejaarden zijn ziek geweest. Hebben lichamelijke klachten... Het hart, de nieren... De bejaarde die hier komt wordt bij wijze van spreken van top tot teen verzorgd. De indicatie is dus dat je bejaard moet zijn en iets moet mankeren. Die indicatie kan ook een sociale zijn. Bijvoorbeeld wanneer je geen dak boven je hoofd hebt of wanneer er thuis niemand is om naar je om te kijken.

PRESSIE

In het algemeen, "vervolgt directrice Pieters, "spreek je van een bejaarde als iemand de leeftijd van 65 plus heeft bereikt. Al zijn er uiteraard mensen die met 55 jaar in hun gedragingen al behoorlijk bejaard zijn. In het verleden was het op de Antillen gewoonte dat de bejaarde veelal thuis bij familie werd opgevangen en ondergebracht. Maar nu is dit allang niet meer zo. Het hele leven is veranderd. Vele kinderen zijn de hele dag uithuizig omdat ze werken, terwijl vroeger de meisjes thuis waren om voor vader of moeder te zorgen. Waren er veel meisjes in het gezin, dan bleef er vaak één thuis wonen om voor de ouders te zorgen.

Maar hoe raar het ook klinkt in deze slechte economische tijd, toch hebben de meesten nu een baan. En na het werk andere bezigheden, waardoor men zich niet meer ten volle kan inzetten voor de ouders. Daarnaast zie je de tendens dat de oudere mensen ook wat zelfstandiger worden. Die willen niet meer **bij de kinderen gaan inwonen**. Men zegt dan: 'Ik wil niet inwonen want ik wil geen pressie uitoefenen op het gezin van mijn kind'. Een en ander heeft ook te maken met een zekere mentaliteitsombuiging. Ja, vroeger kon je het toch niet doen: "wat zullen de mensen, de buren, de straat er wel niet van zeggen wanneer ik mijn vader of moeder niet in huis neem" Schande... Maar ik vind het goed zo. Je moet je in het leven niet richten naar de oppervlakkige mening van anderen, nee, je moet doen wat het beste is voor alle partijen: je gezin, je vader, je moeder...

Voor ouderen is het ook moeilijk in een gezin met kleine kinderen te komen wonen. De ouderen worden er vaak doodmoe van. Persoonlijk vind ik zo'n drie- of zelfs vier-generatie situatie in één huis niet bepaald ideaal werken. Want kijk, een ieder heeft zijn eigen ideeën en manier van leven. En wanneer je dan lukraak de oudere generatie inplant in een jong gezin, dan druk je op dat gezin een zwaar stempel. Het is moeilijk voor de ontwikkeling van de jongeren, maar ook nogal frustrerend voor de ouderen. 'Ja, vroeger was het toch heel anders, en nu laten ze de kinderen maar voor galg en rad opgroeien'. Uitspraken in die trant krijg je dan. Dat geeft uiteraard wrijvingen. In Nederland heeft men momenteel een experiment gelanceerd woningen te bouwen waar verschillende generaties bij elkaar wonen. Ik ben benieuwd hoe het afloopt, maar ik heb er een hard hoofd in... Spanningen zullen er altijd ontstaan.

CRIMINALITEIT

"Ik vind," stelt Pieters, "dat er de laatste tijd ontzettend veel werk is verzet om de **bejaardenzorg op het eiland te optimaliseren**. Ik noem bijvoorbeeld het Open Bejaardenwerk, waarbij bejaarden thuis, in hun vertrouwde omgeving bezocht worden. Met dit Open Bejaardenwerk is in 1975 gestart... Maar dan nog... Dit is hulpverlening die zich in de daguren afspeelt. 's Nachts zit de bejaarde alleen. Men is afgezonderd van de rest van de wereld en bang... Angstig... De angst dat men iets aan het hart krijgt en niemand klaarstaat om in te grijpen... De eenzaamheid. De verlammende angst voor criminaliteit die steeds sterker wordt.

Het is een vaststaand feit dat de oudere mens enorm bevreesd is voor criminaliteit. De bejaarde vormt een weerloos, gemakkelijk doelwit. Men kan zich niet goed meer verdedigen en is minder snel ter been. De bejaarde spelt al die onheilspellende berichten in de pers, piekert erover, borduurt erop door en het uiteindelijke resultaat is dat men nog veel angstiger wordt... Ja, we kunnen er niet omheen dat op Curaçao toch vrij veel ouderen het slachtoffer worden van criminelen omdat ze zo'n willig object zijn.

Prognose leeftijdsopbouw Curaçaose bevolking voor het jaar 2000.

LEEFTIJD	JAAR 1978	1985	2000
0 - 19	43,6%	37,6%	32,5%
20- 59	47,6%	53,5%	56,5%
60-ouder	8,6%	8,9%	11,0%
Totaal	100 %	100 %	100 %

Het eventuele verschil tussen de Curaçaose en Nederlandse bejaarde? Nu, in Brabant, in Etten-Leur waar ik in het verleden in de bejaardenzorg heb gewerkt, viel het mij op dat daar de bejaarde veel zelfstandiger was. De bejaarde in Europa moet vóór alles proberen zichzelf te behelpen. Daarenboven overheerst het gevoel 'dat men nog zo veel kan', 'dat het leven nog niet helemaal geleefd is'. Dat zelfstandige gevoel heeft niet alleen te maken met de lossere familie-band, maar ook met de veel grotere afstanden die er zijn. Je rijdt nu eenmaal niet zo gemakkelijk iedere dag van Alkmaar naar Den Haag om je oude moeder te bezoeken. Dus moeder moet zorgen dat zij zichzelf bedruipt... Men kan niet iedere dag op de stoep staan om gedag te komen zeggen.

De bejaarde op Curaçao zegt vaak: 'Ik ben oud'. Dus gaat hij lekker oud en zielig zitten zijn. Dat is de mentaliteit: Je gaat je oud voelen, je komt je stoel niet meer uit en verschrompelt... Je hoort ze zeggen: 'Nee, dat kan ik niet meer, ik ben al oud. Dat mag ik niet meer doen'. Maar zo'n stellingname maakt de mensen juist oud voor hun tijd. Toch zie ik dat het ook anders kan. In Nos Lanterno zijn veel mensen binnengekomen met het idee van: 'We komen hier om te rusten'. En die willen in den beginne dan ook niets meer... Bezigheidstherapie?... Je vraagt het. Je nodigt hen uit maar krijgt als antwoord: 'Nee, ik ben al oud, dat kan ik niet meer... Ik wil op mijn kamer blijven... Ik wil op mijn bed blijven liggen'... Ja, dat soort mensen krijg je ook binnen. Maar toch hebben we gezien dat die groep die hier kwam om te rusten en verder geen gezeur, nu toch meedoet met de activiteiten van de overige bewoners. Wandelen, praten, kaarten, haken, domino-spelen, noem maar op. Dan zie je de mensen gewoon opleven. Mensen, die een aantal maanden daarvoor krampachtig en ineen gekrompen bij ons binnen kwamen...

ZAKGELD

Ik weet het, op een gegeven moment kan iemand werkelijk niet meer en dan moet je hem natuurlijk niet dwingen. Maar in het algemeen, wanneer iemand zegt: 'Ik heb mijn hele leven gewerkt, nu hoef ik niet meer, nu, dat gaat er wel af wanneer zo iemand een andere bejaarde bezig ziet.

Goed de bejaarde in Nederland heeft nog meer voordelen. De bekende verzorging van de wieg tot het graf. Maar ik kan wel met nadruk stellen dat Curaçao steeds meer 'bejaarden-minded' wordt. Bij Nos Lanterno vormen wij met z'n allen één grote familie en omdat het een grote familie is hebben we natuurlijk huisregels. Dit uit zich bijvoorbeeld in de vaste etenstijden waar iedere bewoner zich aan dient te houden. Als het eten om twaalf uur gepland is, dan kan je niet om drie uur aankomen voor een boterham.

En wat dit eten betreft. In onze keuken wordt uiteraard rekening gehouden met speciale diëten. Normaliter zijn dit het zoutvrije, vetvrije en suikervrije dieet. We hebben ook bewoners die vanwege hun godsdienst bepaalde voeding niet mogen gebruiken. De stichting Birgen di Rosario is weliswaar van rooms-katholieke oorsprong, maar we hebben hier mensen van allerlei gezindten, waaronder zelfs een mohammedaan. Pastor van het huis is pater Anink, terwijl ook dominee Bouwman zich regelmatig laat zien... Ze zijn er voor al onze bewoners. Nee, die religieuze lijnen worden echt niet strak getrokken...

"Onze bejaarden," vervolgt de jonge huisdirectrice, "krijgen niet zoals dat in Nederland het geval is zakgeld. Het ouderdomspensioen van de bejaarde wordt in zijn geheel ingehouden en Sociale Zaken past het overige bij. Men heeft dan ook niets in handen voor zijn kleine natje en droogje. Ja, sommige bejaarden krijgen een kerst-bonus. Die wordt dan over de maanden versnipperd voor kleine uitgaven. En familie zorgt wel voor toilet-artikelen of voor nieuwe kleren. Er zijn echter ook mensen in ons verzorgingshuis die kind noch kraai hebben. Daar moeten wij dan voor zorgen. Maar toch, kleren vergen grote bedragen. Af en toe zijn er wat gunstgaven en dan kan je die categorie bewoners die niemand hebben ook weer in de nieuwe kleren steken... Maar nogmaals, als je helemaal bent afgesneden van een klein beetje eigen geld, dan betekent dat afhankelijkheid. Het is een slechte tijd om daarover te beginnen en iedereen ziet in dat er bezuinigd moet worden. Ik vind een beetje zakgeld echter wel noodzakelijk. De mensen moeten het gevoel blijven koesteren dat ze nog zelf voor hun spulletjes kunnen zorgen...

De overheid verstrekt ons subsidie en met wat moeite lukt het wel om onze begroting sluitend te maken. Toch zijn er vaak extra's nodig. Bijvoorbeeld om materiaal te kopen voor het figuurzagen en handwerken. Daarom houden we binnenkort een fancy-fair. Met de opbrengst kan dat materiaal dan bekostigd worden. Het gebeurt ook vaak dat onze staf van huis iets meeneemt of koopt. Zoiets noem ik betrokkenheid... Kortom, ik zie in vergelijking met het verleden een enorme verbetering... De bejaardenzorg op Curaçao zit duidelijk op het goede spoor".

Het bejaardenverzorgingshuis kent men op Curaçao sinds ongeveer 45 jaar. Het oudste, het Koningin Wilhelminatehuis bij Zeelandia, is enige tijd geleden omgezet in een bejaarden-appartementen complex met een 32-tal units, waarbij gedeeltelijke verzorging geboden wordt. In Huize Hugenholtz worden al jaren ongeveer 40 bejaarden verzorgd en verpleegd. Daarnaast bestaat Casa Hermandad met 70 bejaarden. De stichting Birgin di Rosario beheert Huize Welgelegen (160 bejaarden), het Ricardustehuis (72 bejaarden) en het vorig jaar geopende Nos Lanterno.

Naast haar zorg voor de huizen besloot de stichting in 1975 een nieuwe vorm van hulpverlening toe te voegen aan haar werkzaamheden. Dit werd het Open Bejaarden Werk, dat zich ten doel stelt het welzijn van bejaarden te bevorderen door hen zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te handhaven. Het Open Bejaarden Werk, dat voor de volle 100% door het Eilandgebied Curaçao gefinancierd wordt, blijkt nog steeds in een zeer grote behoefte te voorzien en valt niet meer weg te denken op het eiland.

Tot slot is er de Dagopvang. De dagopvang is een recent type semi-murale voorziening in de gezondheidszorg c.q. de bejaardenzorg. Deze dagopvang, momenteel gehuisvest in bejaardentehuis Habaai, werd in oktober 1982 officieel geopend. Doelstelling van de dagopvang is het geven van medische- en paramedische hulp, verpleging en verzorging gedurende de dag, speciaal voor thuis wonende ambulante geriatrische bejaarden. Belangrijk oogmerk van de dagopvang is dat de bejaarde zolang mogelijk in zijn eigen vertrouwde omgeving kan blijven. Tevens is de stap van de dagopvang naar het bejaardentehuis indien dit noodzakelijk wordt, niet groot. Via de dagopvang wordt de eenzaamheid en het sociale isolement van de bejaarde doorbroken.

Alhoewel een massa mensen daaraan lijdt:

Hyperventilatie is een verwaarloosd probleem

'Ik dacht dat ik dood zou gaan. Er zat een harnas rond mijn borstkas. Ik hapte als een wilde naar adem...'
De sensatie van hyperventilatie, een kwaal die hoog scoort op de lijst met de meest voorkomende aandoeningen. Maar je gaat er niet aan dood.
Het overkomt een massa mensen. Hyperventilatie overvalt hun tijdens werk, of bij het slapen gaan, op school, of op het sportveld, of als zij juist even rustig onderuit gaan. Veel mensen ademen bij hyperventilatie in een plastic zak. De ademhaling wordt dan wel weer even normaal, maar de kwaal blijft.

...dr. Carla Vlaander- Van der Giessen...

„Al komt het zoveel voor, toch wordt hyperventilatie absoluut onvoldoende onderkend door artsen en psychologen", luidt de kritiek van een hyperventilatie-expert, de Tilburgse psychologe dr. Carla Vlaander- Van der Giessen „Patiënten worden naar huis gestuurd met de boodschap: het zijn de zenuwen. Of zij krijgen een verwijsbriefje voor een behandeling die volstrekt niet helpt. Soms liggen mensen weken in het ziekenhuis voor onderzoek, maar men kan niets vinden", zegt zij tegenover Madeleine Roumen van de Haagsche Courant, die dit artikel optekende.

Het verwaarloosde probleem hyperventilatie wordt behandeld in haar proefschrift, waarop zij is gepromoveerd tot doctor in de sociale wetenschappen aan de Vrije Universiteit (VU) van Amsterdam.

REACTIE

Wat is hyperventilatie? Kort gezegd een verkeerde ademgewoonte als reactie op probleemsituaties. Zoals verhoogde bloeddruk of rugklachten meestal ook reacties zijn op dieper liggende problemen van het lichaam. Maar juist die foute ademgewoonte bij hyperventilatie heeft weer allerlei vaak ernstige lichamelijke klachten tot gevolg. Het moeilijke in de behandeling van hyperventilatie is dat je twee vliegen in een klap moet vangen. Het ademhalingspatroon moet worden hersteld en tegelijkertijd moeten psychische moeilijkheden worden aangepakt.

Carla Vlaander, die zich al tien jaar bezighoudt met het fenomeen hyperventilatie, heeft gedurende vijf jaar met financiele steun van de Amsterdamse ziekenfondsen aan de VU onderzoek gedaan naar de behandeling van de kwaal. Er deden ruim tweehonderd patiënten mee aan het onderzoek.

Het resultaat is verrassend: tachtig procent van de patiënten verbeterde na een door haar ontwikkelde kort- durende therapie aanzienlijk. Depressies namen het sterkst af, gevolgd door lichamelijke klachten en dan angst. Een jaar later hadden diezelfde mensen zelfs niet of nauwelijks klachten meer. Het is een vorm van behandeling, die op de lange termijn nog steeds effect heeft of juist méér.

Carla Vlaander: „Er was nog geen gerichte therapie voor hyperventilatie, omdat er ook maar zo weinig onderzoek naar is gedaan door psychologen. Terwijl alleen al tussen de vijf en elf procent van alle patiënten die een huisarts bezoeken, last heeft van hyperventilatie. Het werkelijke aantal mensen dat er aan lijdt, is vast véél groter. Dat zijn vaak patiënten met klachten, die niet direct thuis te brengen zijn".

COMBINATIE-THERAPIE

Zij concludeert dat hyperventilatie het beste is te bestrijden met een zogenoemde combinatie- therapie, die niet langer hoeft te duren dan drie maanden.

„Het is een vorm van psychotherapie, die sterk lichaamsgericht is. Er zitten ontspanningsoefeningen in en ademhalingstrainingen. Het beste is om de mensen in groepsverband te behandelen. Daardoor leren zij hun gevoelens onder woorden te brengen. Zij hoeven zich voor de anderen niet te schamen, want die hebben immers hetzelfde. Het niet uiten van gevoelens speelt een grote rol bij hyperventilatie. Die ingehoudenheid leidt juist tot angst, depressie en neurotische klachten. Veel mensen die hyperventileren, reageren opgewonden op situaties zonder het te laten blijken. Zij nemen vaak geen beslissing om problemen op te lossen. Blijven dan in afwachting piekeren".

Met nadruk stelt zij dat haar therapie in principe voor iedereen geschikt is. „Het gaat mij om de grote groep mensen, die door hun vrij lage opleidings- niveau meestal tussen wal en schip vallen als zij ergens voor hulp aankloppen. In vele gevallen hebben juist die mensen niet geleerd om over hun emoties te praten. Veel therapieën hebben een te hoge drempel en zijn daardoor lang niet geschikt voor iedereen".

HART

Omdat hyperventilatie ernstige ziekten suggereert zoals hartkwalen en epilepsie, is de kwaal moeilijk herkenbaar. Uit Engels onderzoek in 1977 bleek echter, dat van de vijftig patiënten die met ernstige klachten in een hartkliniek waren opgenomen, er slechts dertien echt iets aan hun hart hadden. De rest had 'gewoon' last van hyperventilatie.

Carla Vlaander: „De meeste hulpverleners weten weinig of niets van lichamelijke klachten, die het gevolg zijn van psychische problemen. Artsen denken puur medisch. Als de patiënt iets anders heeft dan een organische aandoening, weten zij vaak niet meer wat zij moeten doen. Dat blijkt wel uit de hulp die aan hyperventilatie- patiënten wordt geboden. Van spraakles tot een poosje vakantie- kolonie, onduidelijke ontspanningsoefeningen, de aanschaf van een bril, het advies om vooral aan sport te gaan doen of om bomen te hakken".

„Het lijkt er op dat veel klachten niet serieus worden genomen. Terwijl een arts toch op zijn minst moet kunnen herkennen dat iemands ademhaling fout is. En een psycholoog moet kunnen zien dat hyperventilatie een onderdeel, een gevolg of een oorzaak is van diepere problemen". Hyperventilatie is een complex, biochemisch proces. De balans tussen zuurstofopname en koolzuurafgifte is verstoord. Er wordt meer koolzuur door de longen uitgewassen dan het lichaam produceert. Het lage koolzuurniveau verandert de zuurgraad in het bloed en er ontwikkelt zich een scala van klachten: benauwdheid, onwerkelijkheids- gevoel, darmstoornissen, tintelingen, stijve spieren, flauwvallen en nog véél meer.

ACTIE

Vlaander: „Eigenlijk is hyperventilatie een normale reactie op spanning of angst. Het wordt een probleem als je niet meer in staat bent om te ontspannen in een situatie die niet stressvol is. Je zou kunnen zeggen dat mensen die hyperventileren, zich voortdurend opmaken om tot actie over te gaan, terwijl er juist geen daden worden gesteld. Bijvoorbeeld gevoelens van woede worden ingeslikt. De ene helft van de patiëenten heeft last van acute aanvallen, meestal minimaal één keer per week. De andere helft heeft min of meer een chronische vorm van hyperventilatie ontwikkeld. Het is allebei even erg".

De psychologe betreurt het dat bij hyperventilatie doorgaans wordt volstaan met wel zeer simpele adviezen, zoals bijvoorbeeld een plastic zak. Of men zegt dat je rustiger moet gaan ademen, maar legt niet uit hoe. Of er worden medicamenten voorgeschreven. Uit haar onderzoek blijkt dat 72 procent van de patiënten vaak meerdere medicijnen slikte. Zij heeft ook geen goed woord over voor zelfhulp- groepjes, die volgens haar niet veel verder komen dan pogingen om problemen weg te praten.

„Het gaat om méér", zegt Vlaander. „Hyperventilatie- patiënten moeten als het ware afkicken. De verstoorde biochemische balans in het lichaam moet worden hersteld. En dat is een probleem op zich. Je ziet dat mensen die ook na de therapie hun ademhaling blijven trainen, zichzelf steeds meer beter maken".

„Maar voordat iemand in therapie gaat, moet hij door een arts worden onderzocht, om elke vorm van lichamelijke ziekte uit te sluiten", vindt zij. „Hyperventilatie komt namelijk in vier procent van de gevallen voor als bijverschijnsel van een andere ziekte".

KERNPROBLEEM

Het is haar bedoeling dat meer psychologen hyperventilatie-patiënten gaan helpen. Maar dan zullen zij eerst beter getraind moeten worden in de behandeling van zowel lichamelijke als psychische verschijnselen. Het hoeft volgens Vlaander niet te gaan om diepgaande psychoanalyse. „Mensen moeten leren om gevoelens te verwoorden, problemen te formuleren en ermee om te gaan. Zij moeten letterlijk leren om te ventileren. Zij moeten ook de verbindingen leren zien tussen psychische conflicten, angst, depressie en pure lichamelijke reacties".

Het blijkt dat hyperventilatie verschillend wordt beleefd. Voor een aantal mensen is het een kernprobleem. Zij worden geleefd door hun kwaal. Vaak hebben zij een hartneurose, of zijn zij bang dat zij de een of andere enge ziekte hebben of krijgen.

Voor een aantal anderen is hyperventilatie een nevenprobleem. Meestal hebben deze mensen neurotische klachten en overschrijden zij vaak voortdurend hun draagkracht.

Carla Vlaander: „Ik vraag mij wel eens af of hyperventilatie ook op zo'n grote schaal voorkomt in streken, waar het sociaal gezien is toegestaan om persoonlijke gevoelens te laten zien. Neem nou mensen op vergaderingen. Zij willen op een gegeven moment belangrijke knopen doorhakken. Maar zij twijfelen nog of op dat moment is hun punt niet aan de orde. Dat afwachten van het juiste moment om wel iets te ondernemen, kost zeer veel opgekropte emotie. Je ziet dat vaak bij mènsen die hard werken, onder spanning leven of mensen die als buffer functioneren".

„Helaas", zegt zij, „hebben mensen niet geleerd dat psychische problemen ook gewoon zijn. De gang naar de psycholoog is nog steeds met veel taboe omhuld. Maar de mensen lopen wel gemakkelijk en zonder schroom naar de dokter. Voor lichamelijk disfunctioneren schamen zij zich kennelijk niet".

Tenslotte: „Zij kennen de kracht van hun eigen psyche niet. Zij denken dat de psyche iets abstracts is. Terwijl zij menen dat de oorzaken van hun lichamelijke kwalen concreet zijn. En dat is in vele gevallen niet zo".

Surinaams Assemblee-lid drs. Waldie Breeveld:

Nederland maakt Antillen medeplichtig aan opschorting ontwikkelingsgelden

"Reden dat ik dit interview toesta," zegt drs. Waldie Breeveld, lid van de Nationale Assemblee van Suriname, "is, dat ik tijdens mijn verblijf op Curaçao nogal geschrokken ben van de eenzijdige berichtgeving over mijn land en de daaruit voortvloeiende geestelijke verwarring, waarin sommige alhier wonende Surinamers zijn komen te verkeren.... Ooit gehoord van het recht van hoor en wederhoor?... In ieder geval, al die persberichten met Den Haag / Paramaribo in de kop komen persé niet uit Paramaribo... Bij mijn terugkeer in Suriname zal ik er dan ook bij minister van Buitenlandse Zaken Herrenberg voor pleiten een consul-generaal voor Willemstad te benoemen, zodat de zaken weer wat in evenwicht getrokken worden.

Natuurlijk, er zijn problemen in Suriname. Ik ben realist... De boslandcreolen in Oost-Suriname hebben een sociaal-economische achterstand. Die achterstand is van structurele aard omdat men geografisch zover verwijderd zit dat men nauwelijks kan meespelen in de ontwikkelingen die zich elders in het land voltrekken. Daarnaast verschilt de cultuur van 'de mensen die achter de watervallen wonen' aanzienlijk met die van de rest van het land.

En missie, zending en ministerie van onderwijs zijn er ondanks hun inspanningen tot dusverre niet in geslaagd de achterstand die dit bevolkingsdeel heeft op de rest van de populatie te overbruggen. Het gevolg is dat de mensen die streven naar vooruitgang en verbetering van hun toestand naar de stad migreren. Sommigen zijn succesvol, maar de meesten zijn er niet op toegerust in de stad te wonen. Die mensen raken in de periferie van de samenleving verzeild, wat zich manifesteert in drugsgebruik en handel in drugs, die ze krijgen aangevoerd van eigen marihuana-aanplant in het binnenland. Percentueel gezien zit er voor dit soort vergrijpen een groot aantal boslandcreolen in de gevangenis.

MILITAIRE OPLOSSING

"En dan hebben we daar ene Ronnie Brunswijk," vervolgt Breeveld. "Een ex soldaat die wegens diefstal oneervol uit militaire dienst werd ontslagen en daarna gefrustreerd als hij was gewapende bankovervallen ging plegen waarvoor hij werd gearresteerd. Ontvlucht uit voorarrest dook hij via Parijs op in Nederland, waar de 'contra's', de tegenstanders van onze regering hem blijkbaar allerlei schone beloften hebben gedaan. Nu, hij keerde terug en gesteund door enkele Hindoestaanse ex militairen begon hij de boel in Oost-Suriname te terroriseren. Men heeft dus de situatie van een gefrustreerd mens misbruikt voor eigen politieke doeleinden...

Ik zie de Brunswijk-groep niet zozeer als een bedreiging. Nee, de acties van deze mensen zijn eerder een verstaring van het politieke en bestuurlijke ontwikkelingsproces dat in Suriname op gang gekomen is. En waarom hebben de contra's in Nederland juist nu gebruik gemaakt van Brunswijk? Juist door dat ontwikkelingsproces... We zitten momenteel in een overgangsfase, waarbij alle betrokkenen, vakcentrales, bedrijfsleven, en het militair gezag, vertegenwoordigd door de 25 februari beweging, hun steentje bijdragen. Als gevolg hiervan is er een Nationale Assemblee gevormd waarin genoemde organisaties hun afgevaardigden hebben. Er wordt nu hard gewerkt om te komen tot een nieuwe grondwet en het scheppen van duurzame democratische structuren. Aan deze doelstellingen hebben zich de drie grootste politieke partijen geconformeerd.

Wat we in Suriname dus nu zien is een regering met een breder draagvlak dan wij ooit in het verleden hebben gehad. Dit betekent daarnaast, dat er, omdat iedereen bereid is mee te werken, voor al die buitenlandse anti-Bouterse groepen geen platform, geen entplaats meer is. Daarom is Ronnie Brunswijk juist nu gelanceerd om ervoor te zorgen dat men alsnog invloed op de gang van zaken kan blijven uitoefenen en daarenboven dat men in het nieuws blijft. Het Surinaamse volk verwerpt echter het systeem dat Brunswijk en zijn achterban voorstaan. Ik ben van mening dat men nu moet leren dat men door gewelddadige ingrepen geen fundamentele oplossingen genereert, al ben ik in deze Brunswijk-kwestie voor een zuiver militaire oplossing.

GEZAG

Het gezag dient hersteld te worden," aldus andragoog Waldie Breeveld, "en als het gezag zich nu niet doet gelden, dan is het hek van de dam en staat er morgen weer een andere Brunswijk op. Natuurlijk, een militaire oplossing is niet de finale oplossing voor het probleem van de boslandcreolen. Via community-development moet daarom alles in het werk gesteld worden om de sociale, culturele en economische afstand tussen deze mensen en de stad zo snel mogelijk te verkleinen. Maar nogmaals, wat Brunswijk betreft, ik ben er in geen geval voorstander van om te gaan praten, om te onderhandelen. Ik zou niet weten wat er met die man te praten valt en nog minder waar zo'n gesprek toe zou kunnen leiden... Onze overgangsfase loopt eind maart 1987 af... Daarna moet het pad geëffend worden voor openbare, vrije verkiezingen. Eerlijke verkiezingen en dien ten gevolge een herstel van de democratie..."

Volgens Breeveld heeft bevelhebber Desi Bouterse geen absolute macht... Die macht ligt bij Nationale Assemblee en regering. Breeveld: "De militairen hebben na januari 1985 een zeer groot deel van hun directe machtspositie gedeeld of overgedragen. Wat mij betreft — ik zit namens het Algemeen Verbond van Vakverenigingen, de zogenaamde 'Moederbond' in de Assemblee — kan ik zeggen dat je je moet aanpassen aan de feitelijke situatie en in dat licht gezien stel ik 'dat wij rekening zullen moeten houden met de militairen'. En het heeft geen enkele zin die jongens tegen de schenen te schoppen. Ja, iedereen werkt mee in deze overgangsfase.

De toestand dat het leger zijn bevelen krijgt van bijvoorbeeld een minister van Defensie is echter nog niet bereikt. Maar het leger dient vermaatschappelijkt te worden. Dit betekent dat de militairen dan dezelfde rechten en plichten in acht dienen te nemen als bijvoorbeeld de ambtenaren. Ik wil geenszins zeggen dat de militair momenteel in Suriname een voorkeursbehandeling geniet... Nee, ze hebben echter wel een bijzonder grote verantwoordelijkheid op de schouders genomen, want ons land wordt bedreigd... En ik moet zeggen: 'mijn volk is toch wel opportunistisch geworden'. Natuurlijk, iedereen wil graag dat de democratie ten lange leste hersteld wordt, maar de motieven achter deze begrijpelijke eis liggen zeer verschillend.

NONSENS

Sommigen hebben een paar jaar geleden nu eenmaal de kans gemist en nu hoopt men binnenkort op een nieuwe gelegenheid... Ja, mensen die uit de boot zijn gevallen. En het doet me pijn om te stellen, maar het Surinaamse bedrijfsleven is doorspekt van malafide handelaren. Ook op Curaçao zitten Surinamers die zich voor handelaar of zakenman uitgeven, maar ik moet ten stelligste waarschuwen geen contact met dit soort mensen te blijven onderhouden voordat men exact weet wat men voor vlees in de kuip heeft. De Surinaamse ambassade in Caracas is altijd bereid te helpen met zo'n antecedenten-onderzoek. Nogmaals, daarom ook maak ik mij sterk voor de komst van een consul-generaal naar Willemstad. Dat zou veel misverstanden en onduidelijkheden uit de weg ruimen. Al zou het alleen maar zijn om enig tegenwicht te bieden in de perscampagne tegen mijn land... Driehonderd Libiërs in Paramaribo... Nonsens... Pamfletten strooien boven de stad... Kolder... Nonsens.

Het is mij daarnaast bekend", benadrukt Waldie Breeveld, "dat er een gedachtenkronkel leeft, dat iedereen die naar Suriname gaat een aanhanger zou zijn van Desi Bouterse. Ja, juist, Bouterse is een Surinamer. Ik ben een Surinamer... Maar Suriname is niet van Bouterse. Het land is van allen die in het bezit zijn van een Surinaams paspoort. Ik denk echter niet dat de mensen die juist in deze moeilijke situatie hebben verkozen buiten Suriname te verblijven, daar een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van het land. Mijn mening is dat de problematiek waar Suriname nu in verkeert slechts fundamenteel door de mensen ter plaatse kan worden opgelost. Die mensen, die aan de kant staan bij de vette vleespotten, voor hen heb ik één advies: 'matig u in uw oordeel over wat wij in Suriname doormaken'. Dat wil ik alleen maar kwijt... Echte Surinamers die voor hun land voelen zitten in Suriname. Zelf heb ik alles in Nederland, waar ik 25 jaar woonde en een goede baan had, gelaten om juist op dit supreme moment in Suriname te zijn... Ik vind dat ik wat kan en wil mijn land helpen uit de impasse te geraken waarin het thans verkeert.

Maar kortom, het land blijft openstaan voor iedere constructief denkende Surinamer die de handen uit de mouwen wil steken. En al die berichten over arrestaties? Die zijn niet juist... Ook in Paramaribo bestaat een instituut voor mensenrechten en klachten vanuit de bevolking worden terdege nagetrokken... Op Curaçao wonen veel Surinamers... Sommigen al dertig, veertig jaar of zelfs langer. Ik vind het erg hartverwarmend dat juist deze groep de band met het geboorteland is blijven behouden en er ook regelmatig op bezoek komt... Van de andere categorieën op het eiland liggen de motieven om hier te wonen nogal verschillend. Maar ik zal dit zeggen: 'Iedereen die gevlucht is uit Suriname heeft boter op het hoofd'..."

Drs. Waldie Breeveld, die naast zijn lidmaatschap van de Nationale Assemblee organisatie-agogie doceert aan de Universiteit van Suriname, merkt op dat het er de Surinaamse regering veel aan gelegen is om in principe met ieder land ter wereld goede relaties te onderhouden. "Maar, we zullen echter nooit toestaan dat welk land dan ook ons in een bepaalde richting probeert te dwingen. We zien in dat het goed zou zijn dat de relatie met Nederland wordt verbeterd. We hebben weliswaar een pijnlijke, historische band met Nederland", zegt Breeveld, maar het valt niet uit te vlakken dat er zo'n 200.000 Surinamers in dat land verblijven. En van alle landen ter wereld kent Nederland ons het beste, al heeft men deze kennis nog niet gebruikt om ons werkelijk te ondersteunen in onze ontwikkelingsplannen.

ONMENSELIJK

Na 1982 heeft de Nederlandse regering — ik zou het willen noemen — een bijna on-Hollandse houding ten beste gegeven. Onmenselijk hard, omdat men, gesteund door Surinamers die ook adviseerden dat de ontwikkelingstegoeden opgeschort dienden te blijven, een situatie schiep, waarin nu met name de medicamenten-verzorging dermate slecht is, dat er zieken onnodig pijn lijden en volwassenen en kinderen sterven. Dit vinden wij in Suriname een uitermate kwalijke zaak, die de verhouding Nederland — Suriname toch wel een andere dimensie geeft. In ieder geval hoop ik dat men leert inzien dat men op deze manier toch wel erg fout bezig is. Ja, er moeten dus openingen komen. Er is veel geld van de Nederlandse belastingbetaler in ons land gestopt, maar dat gaat nu gewoon verloren. En het interessante aspect wat ik daarnaast zie is dat Nederland namens het Koninkrijk der Nederlanden handelt. In die vaak onmenselijke houding maakt men zodoende Aruba en de Antillen van de Vijf automatisch medeplichtig aan dit soort praktijken. En gegeven de solidariteit en de band die er tussen Suriname en de Antillen bestaat, hoop ik dat men vanuit Willemstad Den Haag hier eens op zou kunnen wijzen...

Mij heeft de zaak Boerenveen in Miami ernstig geschokt... Ook al omdat commandant Boerenveen gezien kon worden als één van de populairste leden van het militair gezag. Voor mij is het nog steeds onbegrijpelijk dat hij zich heeft ingelaten met die twijfelachtige vader en zoon Heymans. Aan de andere kant ben ik erg blij dat de Amerikaanse regering — in casu de rechters van het hof — er geen politiek 'issue' van hebben gemaakt... Nergens is komen vast te staan dat achter het hele drugs-gebeuren een systeem stak dat terug te voeren was tot de Surinaamse regering. Ik zie dit alles als een betreurenswaardig incident... Ja, we zijn er erg door geschokt...

Het vergt in ieder geval emotioneel bijzonder veel van de rechtgeaarde Surinamer," besluit Waldie Breeveld. "Om dan trouw te blijven aan je land en te redden wat er te redden valt. We hebben van zo'n affaire met z'n allen veel geleerd. Dat leerproces gaat door. Wij zijn in Suriname geen robotten... We leren iedere dag... Het is onze strijd. De buitenlandse persmedia mogen wat mij betreft zeggen wat ze willen, maar we laten ons niet verleiden tot ongecontroleerde stappen. Ook die rebellie in Oost-Suriname gaan we gericht te lijf... En dan nog iets... December 1982 kwam Cyriel Daal, onze voorzitter om het leven... Wij van de Moederbond betreuren dit ten zeerste en zijn sterfdag wordt ieder jaar dan ook openlijk door ons herdacht... Maar wij stellen ons tevens op het standpunt, dat we niet meer achteruit moeten kijken, maar constructief moeten blijven werken aan de toekomst van Suriname, zoals Cyriel Daal dat ook deed".

Monsterverbond in Surinaamse bosland

De dodelijke PK's van commando Brunswijk

Desi Bouterse, de sterke man in Paramaribo en omgeving, zei een aantal weken geleden in een interview: "Laat die Brunswijk maar aan de militairen over. Dat is een korte-termijnding. Die jongen heeft geen IQ, alleen maar pk".

Redacteur Frans van Klaveren van het NRC-Handelsblad bracht illegaal een bezoek aan Suriname en constateerde dat Brunswijk heer en meester is in een groot gebied langs de Marowijne. Alle granmans, de vorsten van het binnenland, staan achter hem en met hen de bosnegerstammen en een indianenstam, de Aloekoes. Een monsterverbond in het bos.

...*de oud-commandant van Bouterses keurkorps de Echo-compagnie, Henk van Randwijk (links) met een buitgemaakte Russische kalasjnikov, is naar Brunswijk (rechts) overgelopen*...

Door de redacteur
FRANS VAN KLAVEREN

De dood, in beide gevallen veroorzaakt door kogels, heeft die zondagochtend 21 september twee gezichten. Bij het totaal verwoeste bosnegerdorp Mopikondre toont hij het gezicht van totale ontluistering: aan de oever, gedeeltelijk onder struiken, liggen de twee lichamen van gesneuvelde militairen van Desi Bouterse, half aangevreten skeletten, achtergelaten als nutteloze mechanieken.

Een eind zuidelijker, in het gebied van Ronnie Brunswijk, ligt in een nederzetting onder een afdak het stoffelijk overschot van een jungle commando die door een ongeluk met een vuurwapen om het leven kwam. Het begrafenisritueel duurt al twee dagen. Er wordt rum gesprenkeld om de goden te verzoenen. En af en toe klinken luide jammerklachten op van nabestaanden. Er wordt gerouwd met eerbied en verdriet.

De dood had nog veraf geleken toen die zondagochtend om zes uur in Saint Laurent, een plaatsje aan de monding van Marowijne in Frans Guyana, negers de korjaal volstouwden met etenswaren, brandstof, tabak en anderssoortige primaire levensbehoeften voor militairen. Onder de palen van de houten woningen waren vrouwen doende met de afwas in de rivier, die dampte in de frisse lucht. Aan de overkant waren de witte gebouwen te zien van Albina, Surinaams grondgebied, waar twee weken daarvoor een hevige slag had gewoed tussen de jungle commando's van Ronnie Brunswijk en manschappen van Bouterse.

Alles op dit uur van de dag ademde rust en vrede, nog versterkt door het voortdurende gelach met veel blikkerende tanden. Behalve mijn leidsman Jozef, een van Brunswijk's naaste medewerkers, en ik, stappen nog zeven mannen aan boord van de korjaal, waarop de tricolore is bevestigd. De Franse vlag dekt in deze dagen vele ladingen. Het heeft onder deze lieflijke omstandigheden bijna iets pathetisch als de mannen aan boord hun vuurwapens doorladen en twee, driemaal controleren. Op de rivier is geen enkele beweging. Er is geen sprake van dat de Franse en de Surinaamse marine eendrachtelijk patrouilleren, zoals het gezag in Paramaribo ons eerder heeft willen doen geloven. "Er is nooit sprake van geweest", zeggen de jungle commando's. "Een van de vele leugens uit Paramaribo".

EENDAGSVLIEG

Dicht onder de Franse oever blijvend — de grens met Suriname loopt door het hart van de rivier — zien we aan de overkant de nederzettingen voorbijglijden. Dan doemt Mopikondre op. "Hier gaan we kijken. Hier ligt de helikopter die we hebben neergeschoten". Het is het schemergebied van de militaire machtsverhoudingen. Aangenomen moet worden dat Bouterse dit deel van Suriname onder controle heeft. Surinamers aan de oever beduiden dat alles veilig is. En daar ligt dan een samenstel van verwrongen en geblakerd metaal. De helikopter die door Bouterse in Brazilië werd gecharterd om de jungle commando's op te sporen, en slechts enkele uren in de lucht bleef. Een eendagsvlieg.

Een kleine honderd meter achter de helikopter lag het plaatsje Mopikondre. Er is niet veel meer van over. Terwijl de jungle commando's hun wapen in de aanslag houden, maak ik foto's. "Dit was de school", zegt een van hen. Tussen de zwarte staketsels scharrelen wat kippen. "We moeten hier weer gauw weg".

Als de korjaal afvaart, klinkt plotseling een kreet. Terug. De scherpe ogen van de bosnegers hebben de in camouflagepakken gehulde lichamen van de in dienst van Bouterse gesneuvelde militairen gezien. "Neem foto's, wordt gezegd. "Dan kan de hele wereld zien hoe Bouterse zich niets aantrekt van zijn mannen. Hij had ze toch al lang kunnen laten ophalen". Terwijl ik de opdracht vervul, klinken plotseling vlakbij twee schoten. Van schrik laat ik de camera bijna uit mijn handen vallen. Eén van de jungle commando's heeft zijn pistool hemelwaarts gericht. Hij zegt: "Dit waren net als ik militairen. Ik breng ze een laatste saluut". Hij heeft, zegt een ander, tijdens de slag bij Mopikondre als een beest gevochten.

Later zal Ronnie Brunswijk over dit treffen vertellen. "We zaten in ons kamp toen die helikopter vlak over de boomtoppen kwam aanvliegen. We schoten er met onze Fal-geweren op en raakten de brandstoftank, zodat hij vijfhonderd meter verderop een noodlanding moest maken. We zijn er meteen naar toe gegaan, waarbij een vuurgevecht met de bemanning ontstond. Die vluchtte de bossen in. We besloten vlak achter de helikopter te blijven liggen, want we wisten dat de mannen van Bouterse zouden terugkeren met versterkingen.

Na twee dagen kwam dat ponton met daarop Cascavelles (Brazilliaanse pantservoertuigen). Die schoten een half uur lang granaten. Alles vloog over ons heen in Mopikondre. Toen ze dachten dat er niemand meer was, kwamen er drie korjalen met militairen aan. Toen twee landden, openden we het vuur. Alle mannen werden gedood. Ook in de derde korjaal werden mannen gedood en hij voer snel weg. Ik zag de lichamen drijven in de rivier, want zij hadden zwemvesten om. Het waren er minstens twintig. Wijzelf hadden een paar gewonden".

Die gewonden liggen ergens langs de Marowijne in twee hutten. Een echte arts was er toen nog niet — twee Belgische artsen waren onderweg — wel een kruidendokter. Alvorens een van de hutten betreden mag worden, moeten de blote voeten besprenkeld worden met een of ander kruidenaftreksel. De gewonde in de hut zit er vief bij. "Ik kreeg een kogel door mijn linkerarm. Het bot was kapot. Maar nu kan ik mijn hand alweer bewegen. Nee, mijn naam geef ik niet op. Ook geen foto's alstublieft. Anders maakt de familie in Nederland zich maar zorgen".

Na de Armina-vallen, door rotsblokken tot woest schuim ge-

...*mannen van Brunswijk bij de neergehaalde helicopter, die voor Bouterse van cruciaal belang was*...

slagen water vol draaikolken, waar de bootsman en de man op de voorplecht ons met adembenemende stuurmanskunst doorheen loodsen, ligt de volledig door Brunswijk gecontroleerde strook langs de Marowijne. Met de wachtposten worden nieuwtjes uitgewisseld. Ze krijgen rijst, tabak, vloeitjes, nieuwe korte sportbroeken en militaire schoenen.

Vlak voordat zij in de verte tussen het geboomte verdwijnen, drie kleiner wordende gestalten in korte broek en geweren, begint het oerwoud plotseling te zingen. Het is het geluid van de siksi joeroes (zesuurbeesten), een soort grote vliegen die alleen bij het invallen van de schemering, om zes uur dus vandaar de naam, een geluid plegen voort te brengen als van een cirkelzaag. Ze zijn te vroeg dit keer. Het is nog steeds ochtend, maar wel al erg heet. Het gezang blijkt een massale doodskreet te zijn vlak voor zij volgens een duistere natuurwet door de hitte zullen ontploffen.

In de volgende nederzetting klinkt het gehamer aan een doodkist. Een jungle commando is door zijn eigen wapen om het leven gekomen. Het is een ongeluk met een diepere betekenis....

"Mijn hele familie weet niet dat ik in de jungle zit", zegt een jonge commando. "Ze moeten me vergeven dat ik gelogen heb over werk in Groningen. Met Gods wil kom ik hier weer gezond vandaan. Toen ik hoorde dat Ronnie Brunswijk voor de democratie vocht, ben ik meteen hierheen gekomen. Ik wil mijn land bevrijden. Van die gedachte kon ik niet loskomen. Elke keer als ik een baan had, dacht ik: voor hoe lang, wanneer kan ik naar Suriname terug?"

Een ander: "Ik had het goed in Nederland hoor. Werk, een autootje van acht jaar oud. Af en toe ging ik met mijn kinderen in de Biesbosch barbecuën. Het is eigenlijk gek met me. Als ik het Wilhelmus hoor, krijg ik kippevel. Maar ook bij het Surinaamse volkslied. En m'n navelstreng ligt nu eenmaal hier begraven. Dus ben ik naar hier gekomen, want ons volk moet vrij worden.".

Weer een ander: "Zolang er acties zijn, is het goed. Dan ben je gemotiveerd. Maar in de gevechts- pauzes ga je nadenken. Dat is niet goed. Nou ja, met kerstmis wil ik in Paramaribo zijn".

KRIJGSGEVANGENEN

Ik zoek naar de krijgs- gevangenen die Brunswijk heeft gemaakt. "Waar zitten die opgesloten?", vraag ik. De commando kijkt me even onzeker aan, begint te lachen en wijst. "Daar staat er een", zegt hij wijzend op een gewapende jongeman. "En daar is een ander, in de keuken. Die kan ons allemaal vergiftigen als hij wil".

De ex- militairen van Bouterse zijn allen in dienst getreden bij Brunswijk. "Hebben jullie slaag gehad? Zijn jullie mishandeld?", vraag ik in een apartje aan een aantal van hen. Allen bezweren me dat daarvan geen sprake is geweest, ook als ik zeg niets te zullen doorvertellen. "Nee hoor, we doen mee met Brunswijk. Echt".

In dit kamp heerst een onwankelbaar geloof in de uitkomst van de strijd. Bouterse zal worden verslagen. Sterker nog hij zou allang het land zijn uitgevlucht als ze wat zwaarder materiaal hadden gehad. Nu kan het nog een paar weken duren, misschien een paar maanden, maar hij gaat eraan, zo is de stemming.

Van een echte militaire discipline is geen sprake. Wel wordt er gemarcheerd en wordt 's morgens na het hijsen van de vlag en het zingen van het Surinaamse volkslied appèl gehouden, maar van een echte dril is geen sprake. Af en toe deelt Brunswijk wat lichte straffen uit als iemand staat te lummelen. "Vijftien keer opdrukken". Bij de twaalfde keer ze[illegible] "opstaan". De echte militairen in de groep ergeren zich een beetje aan die vrijgevochtenheid. Luitenant Azimullah, wiens aanhouding via in Paramaribo verspreide plakkaten is verzocht, zegt: "We moeten het nog stroomlijnen. Als een geweer weigert, schrijven ze dat aan de goden toe. Maar er kan natuurlijk ook roest in de loop zitten. Je moet je wapen goed onderhouden en de goden niet verzoeken".

VERBOND

Het afscheid tussen granman Forster en Ronnie Brunswijk is ontroerend. De oude man omarmt Brunswijk en heeft moeite zijn tranen te onderdrukken. Openlijk toont hij nog eens dat hij en met hem alle granmans van Suriname achter de opstand staan. Opnieuw heeft het bos in Suriname een verbond gesloten, waarbij niet alleen de bosnegers zich hebben aangesloten, maar ook de Aloekoe- indianen uit Frans Guyana en hindostanen, Javanen en stadsnegers. Iemand zegt: "We delen hier alles met elkaar. Als Bouterse een verdienste heeft gehad, dan is het dat hij van de bevolkingsgroepen van Suriname een volk aan het maken is hier in het bos, met hem en zijn kliek in Paramaribo als vrijand. Een jongen met wie je een shaggie deelt tijdens een patrouille, scheld je nooit meer uit voor koelie".

Opnieuw is de Marowijne- rivier de transport- weg naar een volgend kamp van Brunswijk. Een rivier vol gevaren en geheimzinnigheden. Pirengs (piranha's) in de diepere gedeelten, sparri (een visje met uiterst pijnlijke stekels) op de zanderige bodem, holle rotsen onder water die mensen "eten" en soms als de rivier hoog staat gaan sluiten en dan altijd weer de soelas, vallen vol schuimend, woest water. Op de stillere gedeelten liggen bootjes van goudzoekers, die naar men zegt soms gouden dagen hebben omdat "de rivier vol zit. Als we geen financiële steun krijgen, gaan we zelf goud zoeken om wapens te kopen". De beide oevers zijn ondoordringbare wanden van groen geboomte, hele hoge, een tussensoort en struikgewas. Uit de lucht kan geen enkele beweging in het bos worden waargenomen.

"GEEN CREDIET HIER

Af en toe is er een nederzetting. Bij een winkeltje annex cafe wordt halt gehouden. "Geen crediet hier!" staat op een bord aan de muur. Er wordt wat gedronken en gegeten. Ook Brunswijk —hoewel zichtbaar populair— heeft geen krediet. Hij betaalt het hele rondje. 's-Avonds wordt in een bosnegernederzetting overnacht. De manschappen slapen in hangmatten onder een afdak en zijn prooi voor de muggen. Voor commandant Brunswijk en zijn gast is er een bed. Een tweepersoons bed. Bij het flakkerend licht van een kaarsje, een op de militairen van Bouterse buitgemaakte kalasjnikov geweer aan het voeteneind en pogend zoveel mogelijk lichamelijk contact te vermijden, liggen Brunswijk en ik bij te praten.

"In Paramaribo zijn de mensen bang voor een bosnegeroverheersing. Ze denken dat Bouterse wordt vervangen door Brunswijk. Dat ze van de regen [illegible] komen."

"Ik word geen tweede Bouterse", zegt Brunswijk. "Ik vecht voor de democratie. Als de nieuwe regering zou vinden dat ik het niet goed heb gedaan, dan leg ik me daar bij neer. Als ze zeggen: Brunswijk het is wel goed, dan blijf ik in het leger. Nee, ik ga niet terug naar de Memre Boekoe- kazerne. Ik ga terug met mijn commando naar het bos. Daar hoor ik."

Nog zuidelijker, op weer een andere lokatie, wordt aandachtig geluisterd naar de radio. De Wereldomroep is erg in trek. Met verbazing luisteren de commando's naar nieuwe helden- of wandaden die hen worden aangerekend. "Die slag bij Carolina met dertig doden, die is er ook nooit geweest. Zover zijn we nog nooit opgerukt."

Als de Surinaamse staatsradio vanuit Paramribo meldt dat de minister van Buitenlandse Zaken Henk Herrenberg heeft meegedeeld dat er terroristische acties van de zijde van Brunswijk in de stad zijn te vrezen, hij denkt aan een bom in een hindostaanse wijk, wordt men woedend. In Paramaribo is men bezig de raciale tegenstellingen te vergroten, de mensen bang voor elkaar te maken. Sergeant-majoor Henk van Randwijk, tot voor kort commandant van het keurkorps van Bouterse, de Echo- compagnie, en na gevangen genomen te zijn nu tot het Jungle Commando behorend, zegt: "Het zou me niets verbazen als het regime van Bouterse zelf een bom in de hindostaanse wijk plaatst of aanslagen op overheids- gebouwen laat plegen om die vervolgens ons in de schoenen te schuiven. Dat is een tactiek die in Paramaribo al eerder is toegepast. Onder andere tijdens de stakingen van de Suralco- arbeiders. Er werden op last van Bouterse vernielingen aangericht, waarvan de arbeiders de schuld kregen".

Op deze lokatie is de sfeer uiterst relaxed. Van een overvliegend verkennings- vliegtuigje van Bouterse, een Defender, die op grote hoogte blijft, trekken de mannen zich niets aan. De whiskey- fles gaat rond, er wordt een pilsje geschonken of een soft. "Nee, Ronnie betaalt alles". Als het wat koeler wordt, besluiten de jongens een partijtje te gaan voetballen. Brunswijk —een snelle rechtsbuiten met leuke technieken— dartelt gillend van het lachen rond, ook —en dat gebeurt nog al eens— wanneer hij stevig wordt aangepakt. Hij smaakt het genoegen een doelpunt tegen keeper Van Randwijk te scoren, zodat niet alleen militair maar ook sportief de zaken in de juiste proporties zijn gesteld. "Weet je wat het met Ronnie is", zegt een van de omstanders. "Hij is zo echt Surinaams. Bouterse was dat in het begin ook. Maar die is het kwijtgeraakt".

In het tijdelijk hoofdkwartier van Brunswijk word ik van een actie op de hoogte gesteld. "We gaan een vliegtuigje kapen", zegt een van de commando's, "De eigenaar zal door ons schadeloos worden gesteld. Zie het als een soort leasen. Het binnenland heeft voedsel en medicijnen nodig". Even later lopen ze weg het bos in. "We gaan hem nu ophalen", zegt een van hen. "Vrijdag weet je meer".

De weg terug naar Saint Laurent verloopt in het nachtelijk duister probleemloos. Dat tropennachten zo helder zijn dat je een boek kunt lezen, geldt hier niet. Er is niets aan de overkant te zien. Het duister bedekt alles. Het stuk geschoten Mopikondre. De lijken.

In Saint Laurent is de televisie afgestemd op het nieuws van de STVS, de staatsomroep van Suriname. Er is een interview met een of andere minister. "De gehandicapten- zorg is achter gebleven", zegt hij. "We willen nu alle gehandicapten registreren. U moet niet bang zijn om uw gehandicapte kind aan te melden".

Het artikel en de foto's werden gemaakt door NRC- redacteur Frans van Klaveren. Publicatie daarvan in de Amigoe vindt met zijn instemming plaats.

...*een stofelijk overschot van een militair, gesneuveld in dienst van Bouterse, achtergelaten langs de oever*...

...*Brunswijk danst na afloop van een begrafenis- plechtigheid*...

Wie de prachtige omslagtekening van Miep Diekmanns nieuwe jeugdboek HOE SCHILDER HOE WILDER aandachtig bekijkt, zou kunnen denken dat de jongen die afgebeeld is, langzamerhand in het schilderij verdwijnt. Zoiets als 'Erik' in Godfried Bomans insectenboek, die in het begin van het verhaal lichamelijk in het schilderij Wollewei terechtkomt en dan allerlei fantastische avonturen beleeft. Maar Miep Diekmann paste deze verdwijntruc niet toe. De hoofdfiguur Bastiaan Dercks blijft lijfelijk toeschouwer buiten het kunstwerk, maar leeft zich uit belangstelling wel helemaal geestelijk in de schilderijen van een aantal 17de eeuwse schilders in. Hij en zijn vriend Andreis Harmsen die beiden in Leiden wonen, hebben de grote wens om later schilder te worden. Andries tekent daarom al heel vaak op het atelier van Erik Dou. De twaalfjarige Bastiaan wil bij de zeeschilder Hendrik Cornelisz. Vroom in Haarlem in de leer, wat hij aan het einde van het boek ook bereikt. Daarmee is dan deel 1 dat over Leiden gaat afgesloten. Er zullen nog een tweede deel over Haarlem en een derde over Amsterdam volgen. Het 192 pagina's tellende boek is allereerst geschreven en belangstelling voor de zeventiende eeuw en de beroemde Hollandse schilders die toen leefden te wekken en daa. over informatie te geven. Daarom is dit boek het produkt van een hecht samenwerkingsverband van de kunsthistorica Drs. Marlieke van Wersch en de jeugdboekenauteur Miep Diekmann. De eerste verrichte het historisch onderzoek, de tweede bewerkte deze informatie tot een jeugdboek: feit en fictie, informatie en verhaal gaan hand in hand. Hoe verwerkt een auteur dergelijk bepaald niet zo eenvoudige informatie tot een boeiend verhaal voor de jeugd van dertien jaar en ouder? Bastiaan komt uit een eenvoudig milieu, maar bezoekt vaak een alleen wonende al wat oudere kunsthandelaar Salomon, waar hij dan schilderijen ziet die te koop zijn en waar hij de gelegenheid heeft over de schilders te praten tegen Salomon, (al of niet gespeelde) klanten en collega's van Salomon. Andries komt uit een burgermilieu — zijn vader is schoolmeester — en hij heeft een aanzienlijke oom Jasper die schilderijen verzamelt, wat een opkomend modeverschijnsel is in die dagen. Deze oom Jasper praat enthousiast over zijn aanwinsten en neemt de jongens mee naar het stadhuis waar 'Het laatste oordeel' van Lucas van Leyden te bewonderen valt. Andries zelf tekent bij Gerrit Dou, zodat een bezoek aan diens atelier ook voor de hand ligt. Het vertelperspectief ligt beurtelings bij Bastiaan en Andries zodat wij op die manier ook van twee kanten geïnformeerd worden door middel van gesprekken en gedachten (innerlijke gesprekken) over de schilderijen en hun makers. Maar Miep Diekmann en Marieke van Wersch wilden niet alleen over schilderijen vertellen, want het verhaal plaats deze in de tijd - Het roerige, onveilige, onhygiënische door oorlog en godsdiensttwisten bezochte Leiden; het verhaal speelt in 1638/1639.

Via de twee jongens en hun familieleven kijken we van onderop naar het 17de eeuwse dagelijkse leven: de school, ijspret, de kermis en de jaarmarkt, werk dat bestaat uit naaien en kinderen oppassen voor rijke mensen, en ook de sociaal-economische tegenstellingen. En vooral: hoe keken de tijdgenoten uit diverse lagen van de bevolking naar de schilders en hun werk?

Is dat alles bij elkaar niet een beetje veel van het goede (de informatie) voor een jonge lezer? Miep Diekmann heeft om dat op te lossen een ritmisch patroon aangebracht, waarin gedachten en gesprekken over schilderkunst worden afgewisseld door behandeling. Daarbij worden de delen die uiterlijke gebeurtenissen weergeven relatief steeds groter, vooral in de tweede helft van het boek, en de gesprekken over schilderijen meer gespreid en korter. Dat voorkomt zeker vermoeidheids- verschijnselen bij de jonge lezer.

Er zijn bovendien enkele verbindende verhaaldraden die voor een zekere spanning op termijn zorgen: zal Andries zijn voorkeur mogen volgen; zal Bastiaan erin slagen naar Haarlem te gaan; de verhouding tussen de jonge mensen en de steeds toenemende dreiging op de uitvoerig beschreven kermis die op een catastrofe uitloopt voor Andries' zuster Trijntje, die door haar knappe uiterlijk het onderwerp van jonge mannelijke begeerte en wraak wordt.

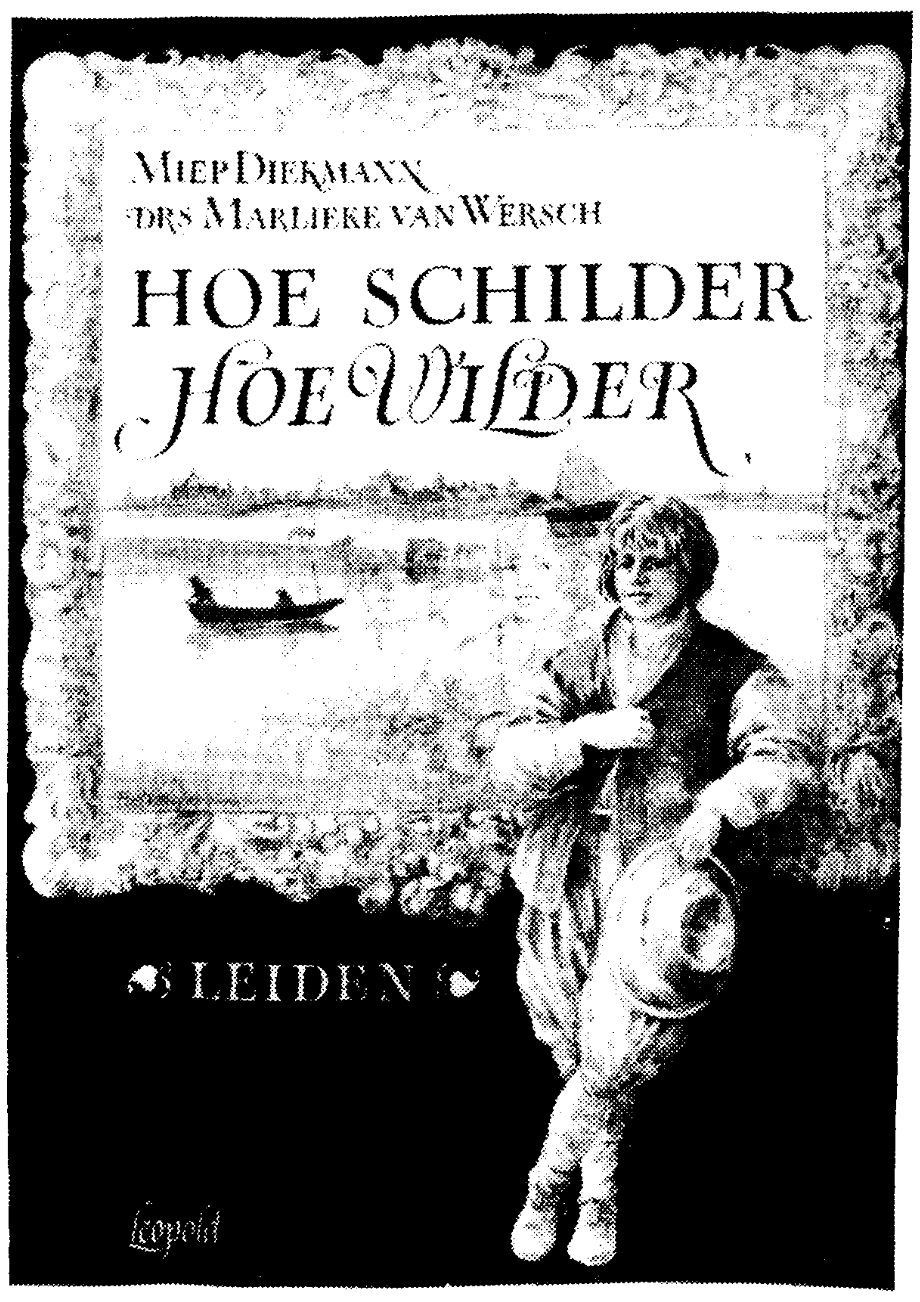
De laatste verhaaldraad wordt al vanaf het midden van het boek terloops voorbereid maar is toch te zwak om de spanning een half boek erin te houden. En dat Bastiaan zal mogen gaan is natuurlijk heel voorspelbaar.

Miep Diekmann is er dan ook niet in geslaagd informatie en verhaal zo naadloos in elkaar te weven als in haar grote jeugdroman over de slavenhandel 'Marijn bij de lorredraaiers' (1965). Daarin waren deze grote lijnen die de nodige spanning brachten veel sterker: de orkaan van 1681; Knikkertje van zusje tot slavin; Marijn als blanke slaaf; de reis naar Afrika en terug; de zoektocht naar Knikkertje....Dat soort grote spanningsbogen ontbreekt dit keer. De lezer zal zich moeten concentreren op de waarde van de historisch details op zichzelf, omdat die dit keer niet als functionele sfeerschepping in een spannende intrige zijn ingebed. Daarom is dit een boek geworden voor echte lezers die geen aansporing voor wat zwaardere kost nodig hebben. Zij zullen een schat aan plezierige informatie vinden en een verrassend nieuwe kijk op het realisme van de 17de eeuw.

Door de opzet van de bladspiegel — een grote pagina van 21 bij 39 cm met een relatief smalle kolom tekst en details van schilderijen in de marge, maar bovendien ook pagina grote reproducties in zwart-wit en kleur — is er ook visueel heel wat te beleven aan dit boek, dat prachtig gebonden op stevig papier een veradering is na economisch voordelige slappe kaftjes waaraan we maar al te gewend zijn geraakt.

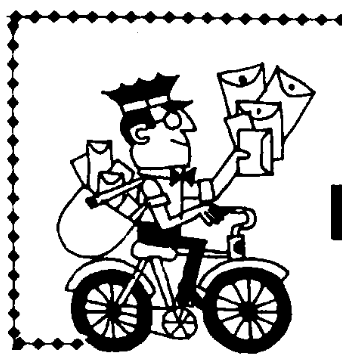
Miep Diekmann & Drs. Marlieke van Wersch: "Hoe schilder hoe wilder", deel 1 Leiden, Leopold - Den Haag, 1986, 192 pag., I.S.B.N. 90 258 4788 9.

WIM RUTGERS

In "Hoe schilder hoe wilder"

Miep Diekmann over de 17-de eeuwse schilderkunst

Pakkerdjes

Kojak,
Zonder dat haarstukje zie je er opeens veel beter uit.
Video-fanaat.

L.J.
Langzaam maar zeker!
Vol ver { wachting / langen
klopt ons hart.
J.O.P.-O-GIGO

Dearest dear Daddie
of a cute little laddie
and a timid one too
I wish I were the object
of poetic outpourings
coming........from YOU!
But maybe you've become a "strait-lace"???
Or have I truly fallen out of grace?!?
The "hard case"

Ingrid,
Tegen alles delen valt inderdaad niets te zeggen. Maar een Sponsorship zoals in dit geval vereist bijna Shirt-reclame. En dat kan in onze sport complicaties opleveren.
de Vogelbezoeker.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

REAKTIES

METSTIJGENDE verbazing las ik het artikel van Wilbert Tecla "de feministe liet zich beetnemen" in de Napa van 4 oktober 1986. Het beetnemen lag volgens hem aan het feit, dat de feministe gelooft in de theorie van "a priori gelijk te zijn". Terwijl iedereen al volgens de geïnterviewde gelijk is aan elkaar. Wel, het is misschien wel interessant om bij zijn kat - hond parabel aan te sluiten met een citaat van George Orwell uit Animal Farm: "Some animals are more equal than others". Het lijkt wel of een aantal mensen nog steeds niet in de gaten hebben, dat veel vrouwen door een combinatie van opvoeding, milieu en structuren van bovenaf (staat) niet bij machte zijn, de "tools" waar de geïnterviewde het over heeft, op adequate wijze te benutten.

Bovendien gelooft een feministe niet in een theorie waarin alle mensen gelijk zijn aan elkaar, maar in een theorie waarin men de gelijkwaardigheid van man en vrouw erkent, en strijdt zij voor gelijke rechten op allerlei gebied. Een actueel voorbeeld hiervan is de strijd van de vrouw om evenveel salaris te krijgen als de man voor een gelijke prestatie (equal pay, equal job).

De mening die in het artikel verkondigd wordt is een typisch voorbeeld van een persoon, die met de mond belijdt, dat iedereen gelijke kansen krijgt, mits men maar over de benodigde capaciteiten beschikt, maar intussen qua denkpatroon nog typisch vastzit aan het ouderwetse beeld van de vrouw, dat zij lief, mooi en zorgzaam moet zijn, en "haar plaats moet weten"; oftewel zoals de geïnterviewde dit zo "treffend" weet uit de drukken; " de vrouw moet terug naar haar mandje". Ziet hij dan zelf niet in, dat hij de vrouw nog steeds beschouwt als een "urn", "een mooie pot" of een "Griekse vaas", oftewel als een objekt".

Zolang als er nog mensen zijn die zo denken, heeft de vrouw zeker andere vrouwen nodig voor steun, om mee te lachen en te praten en om gezamenlijk te proberen bepaalde maatschappelijke misstanden te veranderen. Dit is geen "oorlogsverklaring" aan de man, maar een poging van de vrouw om een klankbord te vinden bij iemand die haar niet als een Griekse vaas ziet, maar als een gelijkwaardig persoon om mee te communiceren en haar zorgen mee te delen. En dit kan zowel een man als een vrouw zijn, als die persoon er zich maar voor open stelt.

ELS BUESINK- VAN DER HORST

IN TIJDEN van oorlog of grote werkeloosheid is er geen sprake van een emancipatie conflict tussen mannen en vrouwen. Beiden staat maar één doel voor ogen en dat is het uitschakelen van de vijand en het verdrijven van de honger.

In de afgelopen twee wereldoorlogen werkten de vrouwen in de oorlogsindustrie en namen daar het werk over van de mannen omdat die aan het front vochten of ze verpleegden gewonden soldaten. Sindsdien is er veel veranderd. Vrouwen vechten als nodig, nu ook aan het front omdat ze hebben leren schieten. Mannen werken tegenwoordig in de verpleging omdat ze zieken hebben leren verzorgen. Met andere woorden: De vrouw staat haar mannetje mits de sociale omstandigheden daarbij aansluiten.

Om volledig tot haar recht te komen, heeft de vrouw de man nodig en andersom, al was het alleen maar voor de instandhouding van het soort. Omdat de mens zich door zijn bewustzijn onderscheidt van andere (zoog) dieren heeft hij nog een mogelijkheid tot zijn beschikking en dat is het vermogen om gelukkig te kunnen zijn.

Mijn persoonlijke visie is dat iemand binnen een bepaalde cultuur ongeacht sekse in volledige vrijheid moet kunnen kiezen. Niemand heeft het recht om een ander te bezitten. Geen man waar ook ter wereld kan uitmaken wat goed en wat niet goed is voor de vrouw. We leven niet meer in de tijd dat de vrouw, om te kunnen overleven en met haar de kinderen, afhankelijk was van de man. Zelfbewustzijn hoeft niets af te doen aan vrouwelijkheid. Het stelt wel hogere eisen aan de man.

MEVR. Y. VERMEULEN

Oh dwaze vrouw:
De mensheid is niet verdeeld in mannen en vrouwen, noch in armen en rijken, noch blanken en zwarten
Maar als heiligen of zondaars, als levenden en
doden ziet Hij hen.

Wees geen gevangene van je eigen frustraties maar erken in allerlei situaties, de Bevrijder, die vreugde, kracht en liefde verschaft.

Zichtbaar en vergankelijk is je leven
Eeuwig en pijnlijk de dood, het straf
"Geen aanzien des persoons"
zegt Zijn Woord
en in Zijn liefde zó groot, vandaag eerder
dan morgen Zijn Heil betracht
het zij je als man het zij je als vrouw bestaat

RAQUEL CROES (Aruba)

ALLEREERST wil ik mijn complimenten maken aan de redactie van de Amigoe voor het aan de orde stellen van het probleem van de emancipatie van de vrouw op Curacao. De inhoud van de openings- artikelen is eveneens zeer treffend, omdat in de meningen van Wilbert Tecla en Jeannet Verkleij het essentiële verschil in denken over bevrijdende ontwikkelingen in de maatschappij tot uiting komt. Dat betreft nl. het begrip "verandering". Het gaat erom: zie je de wereld als veranderbaar of onderworpen aan allerlei onveranderlijke wetten. Dit laatste noemen sommigen heel vroom "scheppings- ordeningen", als of zij er zelf bij zijn geweest!

Welnu, Tecla zegt: "het is absurd om dingen te willen die nagenoeg niet haalbaar zijn", en dan komt hij met z'n onthullende voorbeeld van de automaat, die je niet je wil kunt opleggen. Jeannet Verkleij daarentegen: "Vrouwen moeten léren meer ruimte in te nemen..." en "verandering betekent altijd strijd".

Mijn sympathie gaat uit naar het laatste standpunt. Ons leven wordt niet beheerst door onveranderlijkheden. Zelfs natuurwetten zijn niet onveranderlijk. Zo dacht men vroeger dat water kookte bij 100 graden Celcius; totdat men ontdekte dat dat op een hoge berg bij minder graden geschiedde, en in een gesloten vat bleek het weer anders te zijn.

Kortom: de mens leert steeds meer van de natuur, maar ook van elkaar, nieuwe mogelijkheden en nieuwe manieren om met de werkelijkheid om te gaan en om te werkelijkheid te formulieren. Mensen die zeggen: "er verandert toch nooit iets", bedoelen vaak: "ik wil niet dat er iets verandert, daar ben ik bang voor, dan moet ik gaan nadenken, mijzelf aanpassen of... misschien wel een stukje macht afgeven". Veranderingen hoeven bovendien niet spectaculair te zijn. De verandering van de Franse revolutie was wel spectaculair, maar die bevrijdings- beweging was natuurlijk al veel eerder begonnen in het denken en met elkaar praten van mensen. En zo is het ook met andere emancipatie- bewegingen: de machthebbers kunnen wel denken dat alles bij het oude blijft, maar aan de onderkant wordt de automaat onopgemerkt gevuld met een ander artikel...!

Maar er is helemaal geen reden om daar bang voor te zijn. Vrouwen- emancipatie is een relationeel groeiverschijnsel. D.w.z dominantie- verhoudingen liggen niet voor altijd vast: mensen "groeien" met elkaar en aan elkaar en opeens is er iemand, of een categorie, die zegt iets wat we nog nooit hebben gehoord, iets wat we van die kant "niet gewend" waren. Er ontstaat dan een crisis van onbekendheid en onveiligheid. Maar het is mogelijk om daar doorheen te komen. De ander wil gewoon de onderlinge verhouding veranderen op een manier die leerzaam en verrijkend is voor beide partijen. Zo ook bij vrouwen-emancipatie: de wereld wordt verrijkt met iets nieuws, een nieuw gevoel, nl. van de vrouw hoe zij zichzelf vrouw voelt. En het oude, door mannen opgelegde patroon van "in je mandje en behagen maar..." heeft afgedaan. Mannen kunnen daar hun voordeel meedoen. Misschien, je weet het nooit, hebben zij ook gevoelens die ze steeds als "onmannelijk" hebben beschouwd.

Die blijken nu te "mogen", volwaardig en opbouwend te kunnen zijn. Jeannet Verkleij wees al op het macho- verschijnsel als overschreeuwings- mechanisme; misschien is het feminisme uiteindelijk juist bevrijdend voor de mannen!

Tot slot een voorbeeld. Onlangs werd er een vrouwendag georganiseerd op het vormingscentrum van de marine, het landhuis Ascension. Daar kwamen vrouwen bijelkaar van mannen werkzaam bij de Nederlandse defensie op Curacao, uitgezonden gezins- verbanden dus. De bedoeling was niet om ergens een front tegen te vormen (waartegen? men was immers met positieve motivatie meegegaan) maar gewoon om creatief een eigen auditorium te scheppen om na te gaan of bepaalde, persoonlijk gevoelde, ervaringen gedeeld werden door andere vrouwen en om van elkaar te leren. Om na te gaan ook, in hoeverre nu de kant van de vrouw wordt bekeken bij uitzendingen, heeft men daar en daar wel aan gedacht? Want, zonder nu met een beschuldigende vinger te wijzen, de mannen zijn door de eeuwen heen zo gedetermineerd, dat ze die vrouwelijke visie op de zaak gewoon niet kûnnen ontdekken; ze kómen er gewoon niet op. Het punt is bereikt dat van mannen op een bepaald gebied gewoon niets meer te leren valt. In tegendeel, het punt is bereikt dat mannen het zwijgen er toe moeten doen en ... luisteren. Daar kan niemand ooit minder van worden!

JOHAN MOENS

Reacties op het emancipatie - vraagstuk

ALS VROUW en als journaliste, heb ik met veel interesse de eerste reeks van interviews gelezen over het onderwerp "De emancipatie van de vrouw op Curacao". Alhoewel ik vind dat iedereen het recht heeft er een eigen mening op na te houden, kan ik het niet nalaten om in de pen te klimmen. Ik wil niet op alle interviews reageren, alhoewel het me verbaast dat een vrouw een uitspraak doet als zou het discriminerend zijn dat een vrouw in aanmerking komt voor zwangerschaps- verlof. Op de dag dat de natuur het toelaat dat ook een man zwanger kan worden, denk ik dat dezelfde arbeidsvoorwaarden ook op hem van toepassing zijn. Is het namelijk niet gewoon een vorm van arbeidsongeschiktheid?

Ik wil me echter beperken tot het interview met filmproducent Wilbert Tecla. Niet alleen omdat zijn uitspraken mijn nekharen overeind deden staan, maar met name omdat ik het zeer triest vind dat een man die filmproducer is er dergelijke "ouderwetse" en vrouwonterende gedachten op na houdt. Wat moet dat voor gevolgen hebben voor de films die gemaakt worden door hem? Worden vrouwen daar uitsluitend afgeschilderd als "sex- object"? Dat is immers de mening die Wilbert Tecla erop na houdt.

Bij het schrijven van deze brief komt bij mij de vraag weer op of ik als feministe beschouwd kan worden of niet. Tijdens mijn studie- periode in Nederland werd ik beslist niet als feministe gezien door anderen in mijn omgeving die zich veel fanatieker inzetten voor het doel gelijkheid voor de vrouw te bewerkstelligen. Terug op Curacao kreeg ik echter al snel het label "feministe" opgedrukt, hetgeen denk ik een indicatie is hoever we hier zijn met de emancipatie van de vrouw. Ik ben mij er dan ook zeer wel van bewust dat de emancipatie van de vrouw op de Antillen veel minder ver gevorderd is dan in sommige andere landen. De strijd voor gelijkheid moet in deze "macho"- maatschappij voorzichtig worden aangepakt. Men kan een cultuur niet zonder slag of stoot veranderen. Het zijn echter wel mensen als bijvoorbeeld filmproducers die in het proces van "heropvoeding" een steentje kunnen bijdragen. Ongeacht of dit nu mannen of vrouwen zijn.

Terug naar Tecla: deze man zegt wel dat voor hem de vrouwen gelijk zijn aan mannen, in zijn uitspraken spreekt hij zich echter duidelijk tegen. Hoeveel mannen zou Tecla bijvoorbeeld als "sex- object" zien en stuurt hij mannen ook terug naar "hun mandje" omdat zij "hun plaats moeten weten"?

Ik ben overigens minder pessimistisch gestemd dan Tecla waar hij het onmogelijk noemt voor vrouwen om "zich te bevrijden uit de kluisters". Dat die mogelijkheid er is, heeft de tijd, waarin gelukkig al veel ten goede voor vrouwen is veranderd, al uitgewezen. De strijd wordt echter bemoeilijkt door mannen als Tecla die wel zeggen dat vrouwen gelijk zijn aan mannen maar die uitspraak niet naleven. Zou Wilbert Tecla zich bijvoorbeeld inzetten voor een strijd om de salariering binnen de overheid recht te trekken waar vrouwen voor eenzelfde functie als hun mannelijke collega's minder betaald worden alleen door het feit dat ze vrouw zijn?

Wilbert Tecla wordt moe van al dat "geleuter" van die vrouwen die vechten voor gelijkheid. Dat "geleuter" zou niet noodzakelijk zijn indien de menseheid dat feit als vaststaand accepteerde. Op het moment dat vrouwen echt als gelijken worden gezien, is een discussie daarover niet meer nodig...

Tot slot zou ik nog het volgende willen zeggen. Wilbert Tecla heeft het over het verlangen van een man naar het zorgzame van een vrouw. Het zou hier misschien juister zijn om te praten over mensen. Ook mannen kunnen en mogen best zorgzaam zijn voor een vrouw. Ik denk overigens dat het in een goede relatie zo is dat twee (of meer) personen gewoon zorgzaam zijn voor elkaar. Elkaar bijstaan als dat noodzakelijk is en elkaar opvangen als die behoefte daartoe bestaat. Daarbij is het mijns inziens niet noodzakelijk om onderscheid te maken tussen een man en een vrouw.

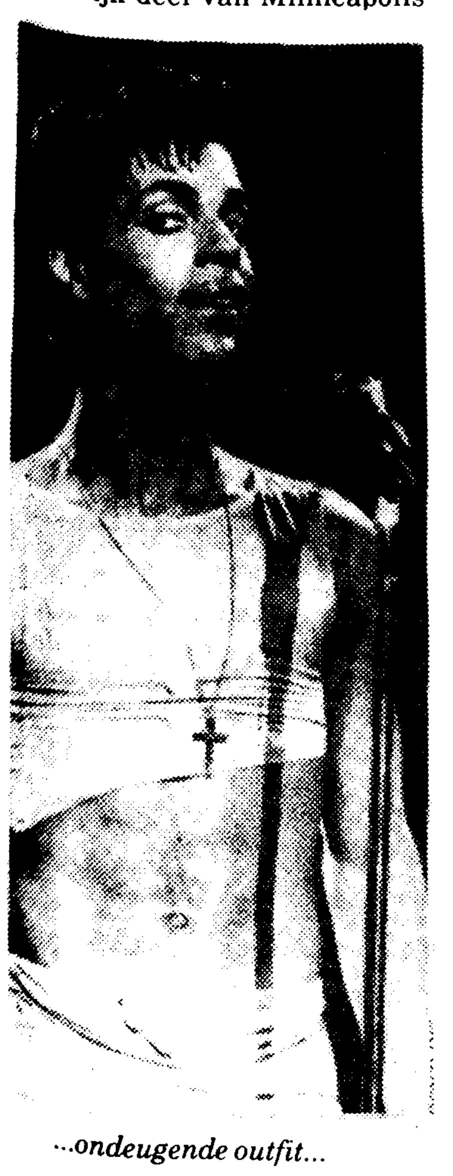
Overigens wil ik Wilbert Tecla bij deze nog even "bedanken" voor zijn uitspraken. Ik hoop namelijk dat die bij meer mensen dan alleen maar mijn persoon, een gezonde, boze reactie opwekten, en de mensen weer eens aan het denken heeft gezet over de "macho"- maatschappij die op Curacao helaas nog steeds al te sterk aanwezig is en mensen voortbrengen als Wilbert Tecla.

HANNEKE VAN KOUWEN

Prince, majestueus

'HIJ GAAT VERDER waar Michael Jackson ophoudt'. 'De kleinzoon van James Brown en het brutalere broertje van Little Richard', 'De erfgenaam van Jimi Hendrix' jankende gitaar en de falsetstem van Curtis Mayfield'. Prince Leroy Rogers wordt, zoals het een ware artiest betaamt, regelmatig vergeleken met andere muzikale grootheden, en juist dit naast elkaar plaatsen zegt veel over de veelzijdigheid van deze artiest. Net als bijvoorbeeld David Bowie is hij moeilijk in één muzikaal hokje te plaatsen en te karakteriseren, al blijft het zeer interessant pogingen in deze richting te volgen. Het hiernavolgend artikel is gebaseerd op twee van dergelijke speurtochten, namelijk een diepgravende analyse van muziekjournalist Paul Evers en een interview, dat Neal Karlen, redacteur van Newsweek, had met Prince.

Prince Leroy Rogers werd geboren op 7 juni 1960 in het zuidelijk deel van Minneapolis

...ondeugende outfit...

in een artistieke omgeving. Zijn vader John Nelson leidde een swingende jazzband onder de naam Prince Rogers waarin zijn moeder, van Italiaans-Filippijnse afkomst, zong. Als kind leefde hij een teruggetrokken bestaan en nadat zijn vader huis en haard de rug had toegekeerd, stortte hij zich op 7-jarige leeftijd op een piano-studie. 'Ik was een zonderling kind, erg in mijzelf gekeerd. Ik was niet zwart genoeg om voor nigger te worden uitgemaakt en niet blank genoeg om aansluiting te vinden bij het burgerlijke blanke milieu in Minneapolis. Ik leefde in een eigen fantasiewereld. 'Op 12-jarige leeftijd liep hij weg van huis en ging bij zijn tante wonen. Hij bleef muzikaal actief, nu op een van pa gekregen gitaar. Na een jaar formeerde hij zijn eerste band, *Grand Central* geheten, en werd prompt door tante het huis uitgezet.

Zwervend als een verschoppeling van kindertehuis naar kindertehuis vond hij uiteindelijk onderdak in de kelder van het huis van zijn vriendje Andre Cymone. Met hem richtte hij *Champagne* op, een groep die voornamelijk Top-40 materiaal speelde. 'Om te overleven moest ik al die vervelende nummers spelen. Het was een gevangenis waarin ik popmuziek heb leren haten. Als we een hit speelden kregen we applaus, maar als ik er af en toe een eigen werkje tussendoor gooide, gingen ze met hun handen voor hun oren staan. 'Vanaf dat moment wist Prince dat volledige controle over zijn creaties, in welke vorm en hoedanigheid ook, zijn artistieke credo moest worden.

Met demo's van zijn eigen composities vertrok Prince naar New York, waar de grote labels wel interesse toonden, maar niet durfden in te gaan op de uitdrukkelijke eis van de meester zelf zijn eigen platen te willen produceren. Teleurgesteld keerde hij naar zijn geboortestad terug. Met een nieuwe manager en een verse demo van het nummer *Soft and Wet* slaagde hij echter in zijn opzet: een deal met Warner Bros van èèn miljoen dollar voor drie platen, op zijn eigen voorwaarden gemaakt. Vijf maanden werkte hij aan *Four You*, zijn debuut elpee uit 1978, waarvan Soft and Wet het als single tot een bescheiden hit schopte. Ook zijn volgende elpee, *Prince*, was een volledige doe-het-zelf onderneming, ditmaal echter in vijf weken opgenomen. Deze beide albums maakten weinig indruk en in 1978 wist eigenlijk nog niemand van zijn bestaan. 'De eerste elpees gingen niet ver genoeg, maar ik had toen een foute manager. Mijn nieuwe managers hoorden wat ik voor mijn eigen lol had opgenomen en zeiden: Dat is het beste wat je gedaan hebt, dit moet je uitbrengen. Het heeft nog heel wat voeten in de aarde gehad voordat *Dirty Mind* uitkwam, maar ik heb mijn poot stijf gehouden.' In dit derde album lieten zowel de hoes als de even seksueel geladen controversiële teksten niets te raden over:'I just can't believe all the people say. Am I black or white, Am I straight or gay'

In het voetspoor van Little Richard, die al vele jaren eerder niet wist of hij zwart-blank dan wel man-vrouw was, definieerde hij zijn band als *The Revolution* en bevolkte deze met zwartenblanken, mannen-vrouwen. The Revolution was Prince en Prince was de dirty mind uit zijn eigen jeugd geworden. Omdat de plaat vanwege tekst en inhoud geboycot werd door de Amerikaanse radiostations stelde de verkoop teleur, maar vestigde Prince zich wel definitief als een even muzikaal interessante als controversiële act. Gekleed in een uitdagend tenue leek hij zo weggelopen uit een travestiet-act van bedenkelijk kaliber, en de verwarring die ontstond, werd door hemzelf middels gewaagde uitspraken alleen maar versterkt. In zijn kielzog ontwikkelden zich groepen als *Vanity 6*, *Appolonia 6*, *Sheila E* en later *The Family* en *Mazerati*, die door de Prince himself begeleid werden. Zijn definitieve doorbraak volgde na het in 1982 verschenen album *1999* en de elpee *Purple Rain* en de gelijknamige film. Purple Rain vertelt in het kort het verhaal van een briljante muzikale jongeling (The Kid), de moeizame weg naar de top en zijn speurtocht naar zelfverzekerdheid en liefde. Deze prent werd uiteraard in eigen beheer gefilmd en kostte zeven miljoen dollar. Ondanks het ietwat magere verhaal steeg Purple Rain als rockfilm tot ongekende hoogte, mede dankzij de muziek en de verrassende acteerprestaties van *Morris Day & The Time*. De opbrengsten waren wereldwijde hits in de vorm van *When Doves Cry*, *Purple Rain Lets go Crazy* en *Take Me With U*, gekoppeld aan een opzienbarend wereldtournee. Vanaf dat moment groeide Prince in mythe en mysterie. Toch al geen gretig prater sloot hij zich nu ogenschijnlijk voorgoed af van de door de media geregeerde buitenwacht. Hij weigerde interviews, maar verscheen, scherp getimed, wel en plein public. Het resultaat van deze strategie was groter dan menig groots opgezette publiciteitscampagne. En stond hij wel een interview toe, dan wist hij meestal over te komen als een verward en vreemd romanticus. Met zijn volgende album *Around The World In A Day* verraste hij vriend en vijand vanwege de psychedelisch getinte muziek. De elpee was radicaal anders dan al zijn voorgangers. De maker had zich door verkoopcijfers, maar meer door artistieke motieven laten leiden. In het nummer *Paisley Park* gaf Prince blijk van een gelovig wereldbeeld. 'Ze zitten er volkomen naast als ze denken dat ik me via deze elpee probeer te presenteren als de superbegaafde ziener. Paisley Park is in het hart van iedere mens te vinden. Het is niet iets bijzonders waar ik alleen de sleutel van heb. Ik probeer op de een of andere manier aan te geven dat je de volmaaktheid bij jezelf moet zoeken. En wat dat Godsbesef betreft: het is gewoon heel fijn om te weten dat er iemand of iets is. En als dat niet klopt, als ik het mis heb en er niets is, wat dan nog? Maar in de tijd die inmiddels achter me ligt, had ik in ieder geval een reden voor mijn bestaan. 'Waarschijnlijk door tegenvallende verkopen veranderde Prince op aandrang van zijn platenmaatschappij van tactiek en bracht het nummer *Raspberry Baret* in een nieuwe mix als single uit. Voor het in datzelfde jaar gehouden Live Aid was hij te omstreden. Een live-optreden sloeg hij af, in ruil voor een speciale video-clip. Toen Bob Geldof deze video-clip onder ogen kreeg (Prince was slechts gekleed in

...en als ik af en toe eigen werk speelde ging het publiek met de handen voor de oren staan...

een akoestische gitaar) weerde hij dit shockerende element uit het gebeuren. (Wat niet veel mensen weten is dat deze muzikant zeer regelmatig zonder enige ruchtbaarheid vele free-concerts gegeven heeft voor al dan niet gehandicapte kinderen). Na het massale succes van Purple Rain vertoefde hij enige tijd in Frankrijk en daar deed hij inspiratie op voor zijn tweede film en volgende elpee *Parade, Music From Under The Cherry Moon*. Het gebodene op de plaat hield naast de zoetgevooisde melancholie, vooral een terugkeer naar de gespannen en broeierige funk van de eerste elpees in.

De in zwart-wit geregisseerde film handelt over gigolo/pianist Christopher Tracy, een sierlijke verleider, die smoorverliefd wordt op de miljonairsdochter Mary en uiteindelijk als een ware Romeo in haar armen sterft. Een oppervlakkig verhaaltje, waar echter meerdere dimensies aan kleven. Zo is daar bijvoorbeeld Christophers relatie met boezemvriend Tricky waarin seksuele stereotiepen en traditionele vriendschapsverhoudingen worden gehekeld.

Dat zijn schrijverstalenten niet onopgemerkt zijn gebleven is gebleken uit de vele door hem geschreven nummers, die door anderen op het repertoire gezet zijn. Mitch Ryder en Cyndi Lauper namen beiden *When You Were Mine* op. Chaka Kahn haalde met *I Feel For You* een Top Tien-hit. Tina Turner bracht in april 1985 haar versie uit van Prince's *Let's Pretend We're Married.* Stephanie Mills nam *How Come You Don't Call Me Anymore* op, Latoya Jackson *Private Joy*, terwijl het gerucht gaat dat recente hits van Steve Nicks en Sheena Easton *(Sugar Walls)* ook door Prince zouden zijn gecomponeerd. Onder pseudoniem uiteraard.

Nu al kan hij definitief geplaatst worden in het lijstje van illustere artiesten die een onuitwisbaar stempel op de jaren '80 gedrukt hebben. En als je bedenkt dat hij nog géén 27 is....

-I- Waarom wilde je juist nu weer eens een interview doen?
-P- 'Er wordt zoveel over me gekletst en het meeste is gewoon niet waar. Een heleboel van die dingen zijn in tegenspraak met elkaar. Kritiek kan me niet schelen, maar ik heb gewoon een hekel aan leugens. Ik heb het gevoel dat ik in m'n werk en in m'n leven altijd heel eerlijk ben geweest en dan is het moeilijk om toe te laten dat er zulke flagrante leugens over me worden verteld.'

-I- Lees je de meeste dingen die over je geschreven worden?
-P- 'Af en toe, maar niet vaak. Soms krijg ik van iemand wel eens een leuke doorgespeeld. Voor b-kant van *Pop Life* heb ik net een song geschrevend die *Hello* heet. Daarin wordt aan het eind gezegd: Het leven is al wreed genoeg zonder wrede woorden. Ik krijg veel wrede taal te verwerken. Maar dat geldt voor een heleboel mensen. Neem nou de manier waarop critici over Stevie Wonder heenvielen toen hij *Journey Through The Secret Life of Plants* had gemaakt. Stevie heeft zoveel geweldige songs geschreven en als mensen dan zeggen: Je hebt misgekleund, doe dat niet, ga terug naar af — nou, ik zou nooit durven te zeggen: Stevie Wonder je hebt miskleund.'

Prins legt het Wonder-album op de draaitafel, draait één nummer, en switcht vervolgens naar Miles Davis nieuwe elpee. 'Of neem Miles nou. Dan wordt er gezegd: Ah, Miles zit ernaast. Waarom moet je zoiets zeggen? Waarom zou je überhaupt tegen Miles zeggen dat hij ernaast zit? Als je 't niet goed vindt, praat er dan niet over. Koop dan gewoon een andere plaat. Een tijdje geleden sprak ik George Clinton, een man die zo veel van funk weet en er zoveel voor gedaan heeft. George vertelde me hoe goed hij Around the World In A Day vond. Hoeveel meer waarde denk je dat ik aan zijn woorden hecht dan aan het gewauwel uit de schrijfmachine van de een of andere zeikerd met een hip overhemd?

-I- Heb je de pest aan pop-critici? Denk je dat ze bang voor je zijn?
-P- (Lacht) 'Nee, zo belangrijk is het niet. Hoor eens, ik ben bang voor HEN! Toen ik pas begonnen was heb ik eens ruzie gehad met een journalist uit New York, zo'n klein schriel kereltje dat mensen ongenadig de grond in kon boren. Die zei tegen me: Ik zal je eens een geheimpje vertellen Prince. Schrijvers schrijven alleen voor andere schrijvers, en meestal geeft het veel meer genoegdoening om rotdingen te zeggen. Ik heb hem toen alleen maar aangekeken. Maar toen ik er echt over had nagedacht en mezelf in zijn schoenen probeerde te plaatsen, realiseerde ik me dat hij wel zo moest zijn. Ik had hem door. Ze kunnen doen wat ze willen. En dat kan ik ook, ik kan met mijn platen elk beeld oproepen dat ik wil. En dat uitgangspunt probeer ik altijd vast te houden, bij alles wat ik doe'.

-I- Word je kwaad als mensen in jouw achtergrond gaan graven, als ze dingen aan de weet proberen te komen met betrekking tot je seksualiteit en zo?
-P- 'Iedereen denkt dat ik verschrikkelijk humeurig ben en dat ik er de pest aan heb als mensen dit doen of dat doen. Ik heb gevoel voor humor. Ik vond die sketch in *Saturday Night Live* met *Billy Crystal* als mijn persoontje één van de leukste dingen die ik ooit gezien heb. Die manier waarop hij mij uitbeeldde was om te gillen! Hij zong: I am the world, I am the children! En als Bruce Springsteen dan naar de microfoon probeerde te komen bleven mijn bandleden hem wegduwen. Grote hilariteit. Als we willen lachen, draaien we die sketch. Hij was geweldig. Alleen gaat het niet zo, natuurlijk'.

-I- Hoe voel je je als je naar New York of L.A. gaat en ziet op wat voor manier je daar zou kunnen leven?
-P- 'L.A. is een prima plaats om te werken. En New York vond ik leuker toen ik nog niet bekend was en niet steeds werd lastiggevallen als ik uitging. Je zou 't eens moeten zien. Er zijn zelfs lui

...'The kid', op weg naar erkenning...

die je letterlijk door een hele discotheek heen achterna zitten! Het kan mij niet schelen om gefotografeerd te worden, als 't maar op een nette manier gebeurt. Het is toch heel eenvoudig om te zeggen: Prince, mag ik een foto van je maken? Ik weet niet waarom mensen dat soort dingen niet humaner aanpakken. Als ik nu weer eens in de stad ben, probeer ik wel eens iets uit. Ik vind het leuk om stiekem naar concerten te gaan en dan weer weg zien te komen zonder dat ik gefotografeerd word. Dat is lollig. Een soort Indiaantje spelen eigenlijk'.

-I- Er wordt van je gezegd dat je een dictator in de studio bent, dat je alles en iedereen wilt overheersen. Maar in L.A. zag ik Wendy en Lisa bezig met het mixen van singles terwijl jij in Parijs was. Hoe sta je tegenover die reputatie?
-P- 'Mijn eerste elpee heb ik helemaal in m'n eentje gedaan. Op de tweede plaat deed André Cymone, m'n bassist, mee in *Why You Wanna Treat Me So Bad?*. Hij zong een klein stukje achtergrond in, in feite nauwelijks te horen. Maar op de hoes werd hij niet vermeld. Op die manier is dat verhaal in de wereld gekomen. Ik heb geprobeerd 't hem uit te leggen, maar als je op weg bent naar de top, kun je praten als Brugman, dan geloven ze toch alleen maar wat ze willen geloven..

'De reden waarom ik vrijwel nooit muzikanten gebruikte, had te maken met de tijden waarop ik werk. Ik zweer bij God dat ik dit niet uit opschepperij zeg, maar er is niemand die zo lang wakker kan blijven als ik. Muziek houdt me wakker. Ik ben wel eens twintig uur achtereen in de studio, en val ik ook in slaap in een stoel, ik blijf in staat om de technicus te vertellen wat ik wil. Meestal werken technici voor mij in ploegendienst, want als ik ergens mee begin wil ik het ook graag helemaal afmaken. Er zijn maar weinig muzikanten die dat soort uren kunnen maken.'

-I- Denk je dat buitenstaanders weten hoe hard je werkt?
-P- 'Nou nee,... Veel van mijn collega's hebben de mond vol over de maffe dingen die wij doen, op podium zowel als op de plaat. Morris Day, de vroegere leadzanger van Time, kreeg ook veel van dat soort kritiek te verduren.'

-I- Wat voor maffe dingen bedoelen ze dan precies?
-P- 'Alles — muziek, het dansen, de teksten. Wat ze maar niet schijnen te begrijpen is, dat het precies is wat we willen doen. Het zijn geen maffe dingen, het zijn zieke dingen en in dit geval is ziek dan een omschrijving voor de dingen die wij doen, die niemand anders zou willen doen. Naar dat soort dingen ben ik altijd op zoek. Het komt erop neer dat als ik denk dat iets wat ik doe klinkt alsof het van iemand anders is, ik het probeer anders te doen.'

-I- Waarom heeft Morris zich zo negatief over je uitgelaten na zijn vertrek?
-P- 'Als mensen weggaan, doen ze dat meestal omdat ze gewoon iets anders willen. Zo simpel ligt dat. En Morris bijvoorbeeld, heeft altijd op de solotoer gewild, punt uit. Maar als je dan blut bent en bijvoorbeeld schoenen moet gaan verkopen, zie je de zaken niet meer zo duidelijk. Ik denk dat Morris op 't ogenblik op zoek is naar zijn eigen identiteit en één van de manieren waarop je dat kunt doen is, door net te doen alsof je geen verleden hebt.

'Jesse Jackson, de voormalige gitarist van de Time, is eigenlijk de enige die precies zei waarom het draaide. Volgens hem ontstond er wrijving omdat hij zich niet bij de band wilde aanpassen. Jesse wilde voortdurend de boventoon voeren. En ik geloof niet dat God iedereen voor een dergelijke rol heeft geschapen. En af en toe was ik cru genoeg om dit te zeggen ook. Ik vond dat die rol was weggelegd voor Morris.

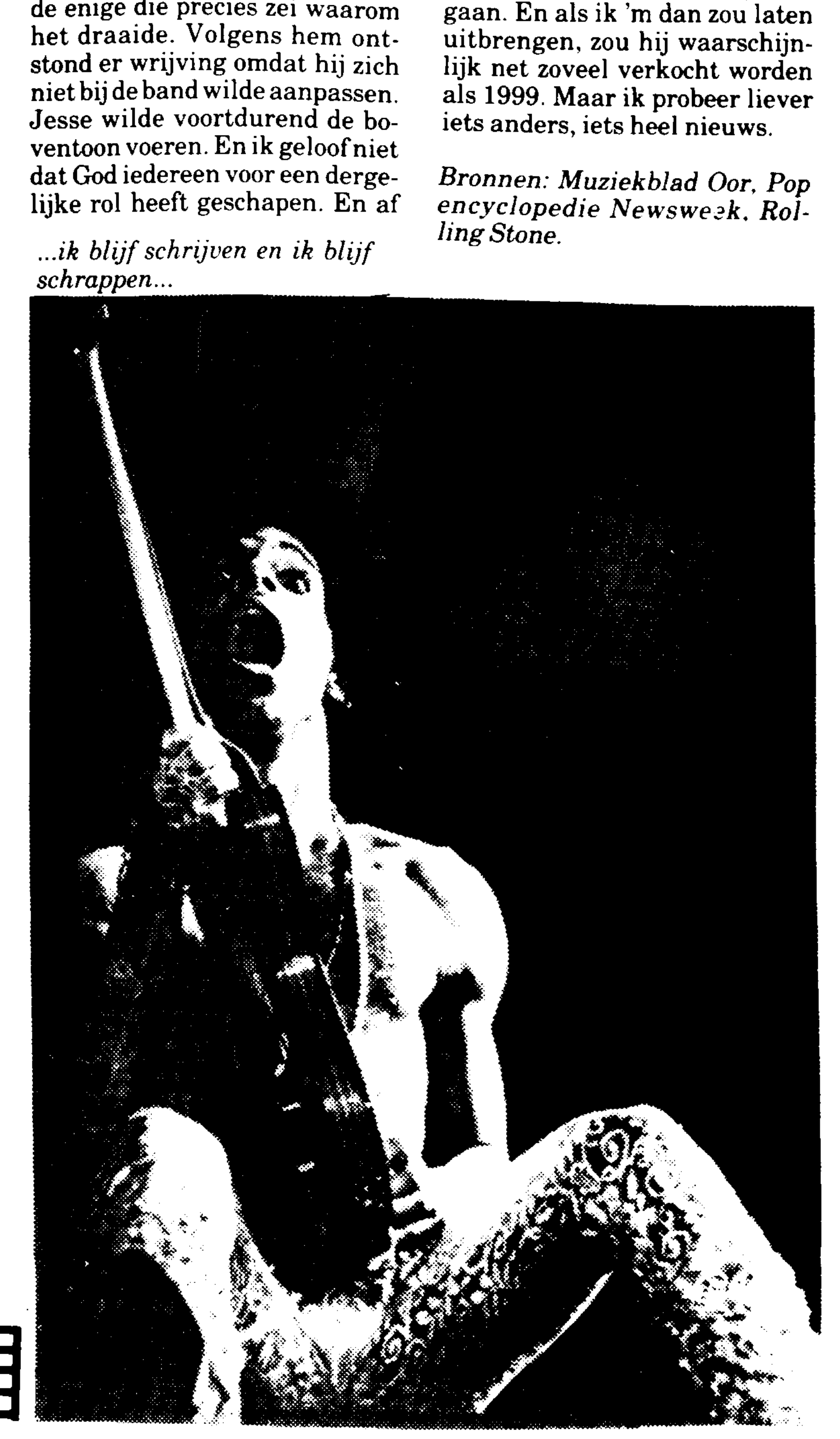
'Neem nou Wendy. Die zegt gewoon: Ik wil dat helemaal niet. Ik voel me prima op m'n plaats. Dit is de manier waarop ik het best in de band kan functioneren. Daarom houd ik ook het meest van deze groep waarmee ik nu werk. Iedereen weet wat zijn taak is. En ik weet wat IK moet doen.'

-I- Krijg je nu, na al die jaren, nog steeds zo'n kick van muziek als toen je begon?
-P- 'Dat wordt zelfs voortdurend sterker! Ik heb een vriend die zich wel eens zorgen maakt dat de stoppen bij me zullen doorslaan. Volgens ons zal ik ooit een keer voor 't laatst een nummer laten wegsterven en dan.... (lacht en doet alsof hij ter plekke doodvalt). Maar het wordt nog steeds met de dag boeiender. Ik probeer vooral te vermijden dat ik mezelf kopieer.

'Dat is volgens mij het grote probleem met de huidige muziekindustrie. Als iemand een hit heeft, wordt onmiddellijk geprobeerd dat op dezelfde manier over te doen. Ik geloof niet dat ik dat ooit gedaan heb, ik blijf schrijven en ik blijf schrappen. Je zou mijn archief eens moeten zien waarin ik m'n oude dingen bewaar. Dat zit vol met scheepsladingen muziek die ik ooit heb opgenomen. Ik heb bijvoorbeeld ook een andere versie van 1999. Die plaat kan ik zo in elkaar zetten, je voordraaien en vermoedelijk zou je uit je bol gaan. En als ik 'm dan zou laten uitbrengen, zou hij waarschijnlijk net zoveel verkocht worden als 1999. Maar ik probeer liever iets anders, iets heel nieuws.

Bronnen: Muziekblad Oor, Pop encyclopedie Newsweek, Rolling Stone.

...ik blijf schrijven en ik blijf schrappen...

NOSTALGIE
Winnaar van de laatste Nostalgie- prijsvraag werd Fabian Berry van de Tinwegstraat A11. Hij kwam, na loting tussen degenen die de naam van artiest Eddy Cochran inzonden, voor de waardebon in aanmerking. Hij kan zijn prijs afhalen bij de redactie van de Amigoe te Scherpenheuvel.

Pop-Pagina door Peter Paap

KARIKARI

1157 — **Op haar sterfbed was bruavrouw Jajang plotseling verdwenen. Later zagen de buren een varken met biggetjes het huis binnenlopen en Jajang lag weer op bed.**

1158 — **Nog een wasmiddel is het slijm van de datucactus mengen met koeievet; armoe maakt vindingrijk.**

1159 — **"Onlangs legde de familie zelf een hele doos vol papiertjes met namen naast een lijk, voordat de kist werd gesloten".**

1160 — **Man voor de rechter: "Moet ik zweren bij de God die ik op school heb geleerd of die ik later heb ontmoet?"**

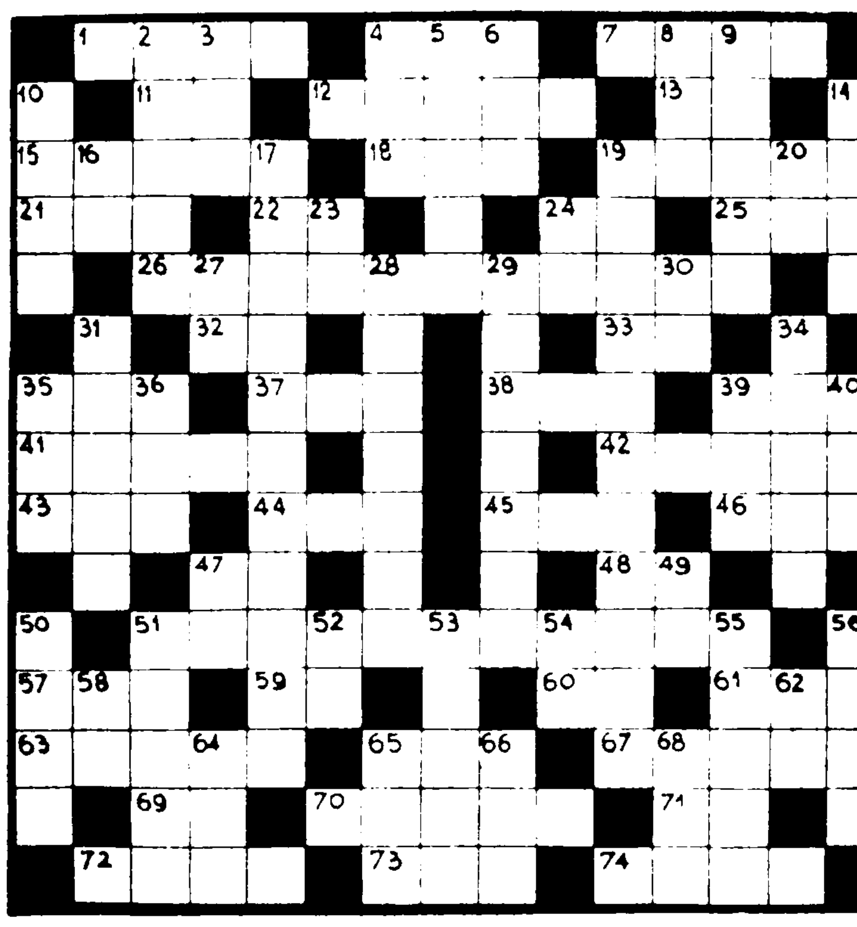
1161 — **Knoekmensen kwamen vroeger vaak met een fles putwater naar de stad om onderweg te drinken; ze bliefden geen regenbakwater "waar katten en hagedissen in vallen".**

1162 — **Baha Baul op Aruba is een helling met veel bulten, net als de deksel van een klerenkoffer.**

1163 — **"Vroeger staken de zumbi's je de vingers in de ogen, als je alleen door de mondi liep; je ogen bleven dan 2-3 dagen lang lopen".**

1164 — **"De eigenaar die ons dit oude huisje verkocht, verzocht ons met nadruk de dode boom ervoor niet om te hakken, "Want ik ben al oud, en mijn broers zijn reeds gestorven."**

PAUL BRENNEKER

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. vulkaan; 4. loflied; 7. ongegist druivesap; 11. muzieknoot; 12. strijdperk; 13. deel van de bijbel; 15. voorstelling in de slaap; 18. Europeaan; 19. volkomen ontwikkeld insekt; 21. voorzetsel; 22. militaire rang; 24. met name; 25. bloeiwijze; 26. broedmachine; 32. toets alleen; 33. persoonlijk voornaamwoord; 35. kledingstuk; 37. bijbels figuur; 38. vordering; 39 wig; 41. het aanwezig zijn elders; 42. land in Azië; 43. grap; 44. bitter vocht; 45. plaaggeest; 46. hoofddeksel; 47. voegwoord; 48. landbouwwerktuig; 51. geneesheer; 57. vogeleigenschap; 60. het Romeinse Rijk; 61. Japanse gordel; 63. driekroon; 65. mannelijk dier; 67. organische verbinding; 69. voertuig; 70. neerslag; 71. soort onderwijs; 72. gast; 73. wetering; 74. deel.

VERTICAAL: 2. afgeknotte boomstam; 2. nieuw; 4. vreemde munt; 5. zuurdeeg; 6. takje; 8. familielid; 9. oogziekte; 10. plaats in Noord-Holland; 14. maand; 16. rondhout; 17. titel; 19. onbescheidenheid; 20. bevel; 23. trekdier; 24. persoonlijk voornaamwoord; 27. grondtoon; 28. drievoudig afschrift (lat.); 29. militair; 30. maanstand; 31. draf; 34. soort appel; 35. vruchtengelei; 36. teleurgesteld-bedrukt; 39. hen; 40. opening; 47. water in Friesland; 49. persoonlijk voornaamwoord; 51. leemte; 52. Chinese maat; 53. lofspraak; 54. de oudste; 55. rondwentelend lichaam; 56. Ierland; 58. bolgewas; 62. dierengeluid; 64. vlaktemaat; 65. sportartikel; 66. Indisch-Chinees; 68. groente.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

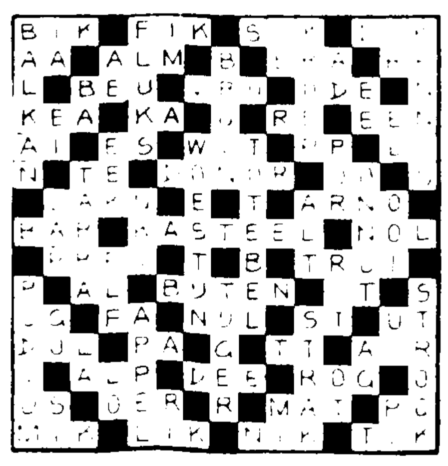
Maritza Dickens
Puerto Ricoweg 64
Curaçao

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór vrijdag 17 oktober 1986 twaalf uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Postzegels

TE GARMISCH PARTENKIRCHEN, gelegen bij de Oostenrijkse grens in de Noord Tiroler Kalk-alpen, vonden van 6 tot 16 februari 1936 de IV-de Olympische Winterspelen plaats. Met de bekende Duitse grondigheid was alles georganiseerd. Daarover niets dan lof bij de deelnemers en bij de toeschouwers. De Duitse Posterijen leverden hun bijdrage in de vorm van een drietal fraaie toeslagzegels, een tweetal briefkaarten en een regiment propaganda- en herinneringsstempels.

De groene zegel van 6+4 Pfennig toont een lange-afstandschaatser; de karmijnrode 12+6 Pfennig een ski-springer en de blauwe 25+15 Pfennig een door vier sportlieden bemande bobslede. De spreekwoordelijke Duitse nauwkeurigheid stond borg voor een vrijwel foutloze uitgifte. Dit heeft tot gevolg gehad, dat de zeer zeldzame afwijkingen tegenwoordig voor de gewone verzamelaar onbetaalbaar zijn.

Van de donkergroene zegel van 6+4 Pf. zijn exemplaren bekend, die ter linkerzijde ongeperforeerd bleven. Maar the limit in prijs en kuriositeit blijft voorbehouden aan de ultramarijnblauwe zegel van 25+25 Pf., wanneer deze in plaats van het hakenkruiswatermerk een ander watermerk vertoont. Tot de grote triomfators bij de Winterspelen van 1936 behoorde opnieuw Sonja Henie, die zich voor de derde maal met een gouden medaille voor het kunstrijden omhangen zag.

De Tweede Wereldoorlog en ook haar toetreding tot de filmindustrie van Hollywood stonden een verdere voortzetting van haar Olympische carrière in de weg. Deelnemers en toeschouwers hadden nog maar nauwelijks Garmisch Partenkirchen verlaten of Adolf Hitler leverde zijn volgende zet af op het schaakbord van de internationale politiek door op 7 maart 1936 het Rijnland te bezetten. Ook nu weer laten de voormalige geallieerden maar een zeer zwak protest horen. Voor Hitler is het nu even passen op de plaats geblazen, want de XI-de Olympiade staat voor de deur.

De Duitse Posterijen weren zich weer opperbest en brengen op 8 mei 1936 een toeslagserie van 8 zegels in omloop. De zegel van 3+2 Pf., olijfbruin, is getooid met een rekstokturner; de 4+3 Pf., grijsblauw, geeft een duikzweefsprong bij het zwemmen weer; op de 6+4 Pf., groen, haalt een linksbenige voetballer uit voor een formidabel schot; op de 8+4 Pf., oranjerood, toont men de karakteristieke houding van een speerwerper; op de 12+6 Pf., karmijnrood, laat men een fakkel-estafetteloper zien; op de 15+10Pf., grijslila, is een schermer in aktie; op de 25+15 Pf., ultramarijn, wordt verwezen naar de roeiklasse twee zonder stuurman en de serie besluit met een springende ruiter op de paarse 40+35 Pf.

Per 1 augustus 1936, de openingsdag van de Olympiade te Berlijn, verschijnen deze zegels een tweede maal, nu samengevat in een tweetal souvenirvelletjes. Daarnaast zijn vier van de acht zegels nog in allerlei kombinaties, waaronder ook zogenaamde keerdrukken, in postzegelboekjes te koop. Het geheel wordt voltooid door een viertal postkaarten en een overstelpende hoeveelheid propaganda- en herinneringsstempels. Ook nu weer is het een vrijwel feilloze emissie.

Van de afzonderlijke zegels is geen enkele misdruk bekend. Bij het eerste souvenirvelletje, waarop de turner, de zwemster, de voetballer en de springende ruiter een plaats vonden, kan het bij zeer hoge uitzondering voorkomen, dan men in plaats van een bezending hakenkruisen een ander watermerk aantreft. Het is natuurlijk wel iets overdreven om te beweren, dat zo'n vondst een vermogen waard is, maar het geld voor een buitenlandse vakantie hebt u dan toch wel in één klap verdiend.

(wordt vervolgd)

M. ARVIS

Segun ordu di gobernador

Kaptura i ehekushon di katibunan na 1795

Dia 3 di òktober ta fecha riba kua a efektua ehekushon di 8 katibu, entre kual Tula, lider di e rebelion di katibu di 1795. Den e kuadro aki Asosashon pa Promoshon Konsenshi Históriko ta publiká e siguiente relato históriko, basa riba fuentenan original ku ta relashoná ku nos Historia.

Segun e lucha pa libertat tabata sigui rebeldenan ku kai presu ku arma den man, tabata ser fusilá inmediatamente segun ordu di gobernador De Veer. Nos no ta disponé di sifranan eksakto di kuantu katibu a wordu fusilá di e forma aki. Esnan ku no tabata armá, pero tambe kapturá riba kampo di bataya, segun rapòrt di e propio kapitán Van Westerholt, tabata ser marka dor di kita pida di nan orea, pa asina nan ser identifika komo rebelde i tabata barka nan manda forti na Punda, kaminda nan tabata ser enkarselá en espera di nan sentensia.

Arestonan tabata tuma luga na gran eskala. Riba 26 di ougustus menshon ta ser hasi di 40 rebelde, kendenan a ser entrega den man di hustisia. No solamente tabata detené esnan kaptura riba kampo di bataya pero tambe tur esnan ku tabata ser sospecha di a kolaborá ku e rebeldenan, bou di kua tabatin personanan liber tantu blanku komo di koló. Nan a aresta p.e. e mulato liber Minguel Bulbaay, akusá di a prepará e asina yama "awa di huramentu", konsistiendo di rom, un poeiru blanku, kachu raspa i otro ingredientenan, ku e katibunan a bebe na Santa Krus. Srta. Johanna Lesiere, un blanku kende tabata ser sospecha di a duna e rebeldenan refugio den su kasnan na Kwarti i Skalo. Interesante ta tambe detenshon di e figura Jean Forçade, un franses, kende tabata konosí komo enemigo di blankunan, pa motibu di su enbolbimentu den e rebulushon di Santo Domingo i tabata ser akusá di a stroba buskeda i kaptura di Bastiaan Karpata dor di plama e notisia ku esaki a hui pa kosta di Venezuela.

Pa logra kaptura di Tula i Bastiaan Karpata ehèrsito ta tene un buskeda masal dia 15 di september, ku no ta duna resultado. Hustisia ta ansioso pa gara e lidernan aki bibu, pa por deskubri e motibunan di e rebelion. Ya dia 27 di ougustus gobernador a pone premio riba nan kabes. Persona liber ku entregá un di e rebeldenan aki bibu na hustisia lo gana 25 johanessen. Katibu ku ta kòmplise ku entregá un di e rebeldenan na hustisia ademas di no ser kastigá lo bira persona liber tambe.

Esaki a duna komo resultado ku dia 8 di september Louis Mercier ta ser kapturá pa miembronan di ehersito. Tula ta ser traisioná i gará pa un di su mes kompañeronan, un katibu di Caspar Lodewijk van Uytrecht, dia 19 di september, kende di e forma ei ta skapa di hustisia i ta bira persona liber. Dia 21 di september 12 katibu di Albert Kikkert di plantashi St Jan ta kore tras di Bastiaan Karpata i ta garé mientras un otro katibu Anthony Zapateer ta dal Pedro Wacao ku tambe ta na St. Jan ku un palu, kap su kabes pa despues garé tambe.

ENKARSELASHON

Den forti tabatin dos prison, bou di kas di gobernador pa militarnan i unu konosí bou di nomber di halve maan, enkarselashon sivil. Pero e dos lugarnan aki no tabata ofresé bastante espasio pa enkarselá e kantidat grandi di presunan ku a kai relashoná ku e rebelion di katibu. Segun informashon ku nos ta disponé di dje, na fin di ougustus tabatin mas o menos 250 persona enkarselá. Esaki bien por tabata posibel ya ku dia 26 di ougustus so 40 persona ta keda detené.

Tin evidensia ku Kerki den forti tabata ser usa komo luga pa warda presu. Hasta tabata asina ku mamanan ku yu tabata bai sera. Gobernador na un dado momentu ta duna ordu pa entrega tur mama ku yu te ku 12 aña na nan doño, kende mester a soru pa nan no hui, pa asina traha espasio den Kerki. Tambe tin evidensia ku un barku ankra den haf tabata ser usa komo luga pa warda presu. Nos fuentenan ta relata ku den anochi di 25 di september un presu ta hui for di e barku ku Fiskal tabata usa komo prison, pero ta ser sospecha ku e lo a kai na awa i hoga, ya ku ta imposibel ku e lo por a los su mes for di e boeinan.

HUSTISIA

Fiskal van Teylingen, konsiderando ku tabata trata di un rebelion serio a desvia for di e forma normal di prosedura hudisial pa no perde tempu balioso na tur sorto di formalidat. Den e situashon aki mester hasi uso di tortura, mester pidi kastigunan pisa, hasta pena di morto, kualnan mester sirbi komo ehempel pa tur esnan ku a rebeldia of ku tin intenshon di djoin of koperá ku e rebeldenan, pa asina logra demp e rebelion mas lihe ku ta posibel.

Konseho di gobernador ta duna Fiskal permit pa apliká tur e 5 gradonan di tortura, konosí den siglo 18, pa logra un deklarashon rapido di e sospechosonan. E gradonan di tortura tabata:

1° menasá e akusado, maré, pone den posishon ku tur instrumentu nesesario rondo di dje.
2° rek e akusado for di otro i lanse un tiki na laria ku un kontrol pa un ratu kortiku.
3° meskos ku di 2° pero un ratu largu.
4° meskos ku di 2° i di 3° pero awor pa mei ora largu mientras ta harta e akusado ku watapana aserka.
5° meskos ku di 4°, pero ademas ta pone peso pisá na pianan di e akusado ora ta lanté na laria ku katrol, ta permiti pa hasi uso di tur sorto di instrumentu di tortura te asina leu ku por leshoná e akusado a proposito na man of pia di tal forma ku e doló ku e lo sinti lo poné desea di ta morto ku bibu.

A primintí Tula i Bastiaan Karpata bishita di un pastor promé ku nan muri si nan papia berdat mesora, pero si nan keda terko lo torturánan pisa. Nos ta disponé di informashon ku den kaso di e dos lidernan aki i tambe Nicolaas van Spransa, ruman di Tula tortura di 4 te 5 grado a ser apliká.

Un dokter ta presente durante e tortura pa determiná kuantu doló e detenido por a soporta. Un burdugu ta apliká e tortura mientras tambe ta presente fiskal i dos miembro di konseho di Gobernador huntu ku un enterprete pa tradusi e deklarashonan. Di e deklarshonan ta traha un proses verbal i riba proposishon di Fiskal Konseho di Gobernador ta dikta sentensia.

Mester apuntá aki ku e dokumentunan ofishal ku nos ta disponé di dje ta simplemente resumen di e deklarashonan, ku ademas di a ser optené bou di tortura pisa a ser hasi tambe na papiamentu di modo ku kisas hopi detaye interesante a bai perdi.

E rebeldenan tabata akusá di:
— a rebeldia kontra di nan doño.
— purba ku arma na poderá nan mes di e isla.
— nan a ataka fortinan di Kenepa i Santa Krus, horta arma i prisoná dos militar van de Grijp i Thielman i asina a falta respet na estado.
— nan a horta artikulonan di kas i kuminda, nan a kousa insendio na kasnan i plantashinan i a venena posnan.
— nan a mata un blanku inosente, e maestro di skol, Sabel.

Tur e detenidonan ku a haña pena di morto a ser akusa di e krimenan ariba menshona. Manera tabata kustumber den e tempu ei

tur katibu tabata wordu kulpa i kastiga pa erornan ku algun of un so a komete.

E akusadonan mester a duna respuesta riba e sigiente preguntanan:
— kiko ta e krimenan ku nan a komete?
— kiko ta e otro krimenan ku nan tabatin intenshon di komete?
— ken ta nan kompinchinan?
— na unda nan a warda e artikulonan di kas horta.

Ta komprendibel ku un persona ku no a komete ningun klase di krimen, bou di tortura lo kontesta riba e preguntanan espesifiko aki, loke esnan ku ta interoga ke tende, pa skapa su mes di doló.

Na tur 29 katibu ta haña pena di morto. Otro forma di kastigu apliká ta sota ku bulpes of watapana i destiero a bendenan den eksterior. 10 Persona liber a ser desterá, entre nan e franses Jean Forçade. Hustisia tabata aktua menos rigoroso ora tabata trata di persona liber blanku, p.e. Srta Lesiere a haña simplemente un skual i e por a bai kas.

EHEKUSHON

Despues di 10 dia di e lantamentu ta kumisa ku ehekushon di e prome 9 katibunan (Fransje, Elias, Thomas, Alejander, Dirkje, Neyro, Matheeuw, Steba, Chico), di kua Konseho di Gobernador ta pretende di tin prueba apsoluto ku nan ta kulpabel di rebeldia, insendio i asesinato. Ta mas ku klaro ku e promé sentensia aki, ku a kai dia 27 di ougustus tabatin komo meta, hinka susto den kurpa di e rebeldenan, pone nan flakea, pa asina por dominá e rebelion.

E sentensia ta bisa pa horka e 9 personanan menshoná "op een schavot". No ta bisa na unda eksaktamente esaki tabata. Segun nos dokumentonan di historia ehekushonan tabata ser efektua riba plenchi, dilanti di kas di gobernador, na entrada di haf. For di balkon di kas di gobernador den e tempu ei tabata lesa sentensia, i hasta tabata asina ku e burdugu tambe tabatin su kas djis ei banda. Riba e plenchi menshona aki aparentemente segun relato di Fiskal van Teylingen a konstruí un stellage, spesial pa e ehekushonan aki. Dia 20 di october Fiscal ta konstata ku ya 26 katibu a haña nan kastigu riba e asina yama "straftoneel" aki. Na tur 29 katibu a haña pena di morto na 1796 pues dia 20 di october tabata falta solamente 3 ehekushon pa tuma luga i Fiscal van Teylingen ke a apresura pa kaba ku henter e asuntu aki "... Alle mogelijke vlijt aan te wenden om te onderzoeken en verhoren (waaraan ik seedert ruim twee maanden ben beezig geweest ten reguarde der moord en roofzieke neegers....) zoo veel immers mogelijk te verhaasten en ten eijnde te brengen, op dat wij het straf toneel waarop, en neevens seedert dien tijd een aantal van zes en twintig met de dood zijn gestraft eens mogten zien weg breeken....".

Kontrario na tur interpretashonan anterior aki nos ta jega na e konklushon ku e prome 9 personanan tambe a ser horka dilanti kas di gobernador, kual ehekushon ta tuma luga riba e mesun fecha. Despues di merdia a hiba e kadavernan na e luga kaminda ta kologa kadaver di kriminalnan ku haña pena di morto, pasobra e sentensia tabata bisa ademas... dat deze negen rebellige neegers heden namiddag na het schavot werde getransporteert aan de steenen galg op de Rif bij de Kreek en aldaar werde opgehangen...".

Aparentemente ne sitio aki tambe lo tabatin un "schavot", pero esaki no a ser usa na 1795, manera nos por dedusí for di loke ya nos a sita ariba di Fiscal van Teylingen.

Kastigu di pena di morto den siglo 18 tabatin tambe komo meta pa sirbi komo les i spanto pa un i tur, pesei ehekushonan mester a tuma luga na un luga sentral i e kadavernan mester a wordu ekspone na un luga kaminda tur ku pasa ei banda por a kontemplanan for di un distansia. Nos por konstata for di e sentensianan di 1795 ku tur e ehekushonnan mester a tuma luga parti di mainta i e kadavernan a keda ekspone na bista di un i tur riba e stellage na Punda, pa merdia banda di 5'or despachanan. A kologa e prome 9 na rif, a dera 4 einan tambe i a tira sobra na laman.

Dia 4 di september un kantidat di 4 katibu (Laurens, Silvester, Jantje, Nicolaas) ta ser horka riba e stellage dilanti di forti i ta dera e kadavernan na rif. Nos ta buska aklarashon pa esaki simplemente den e hecho ku ya tabatin 9 kadaver di 27 di ougustus ta kologa na e luga ei i ta pesei a dera e kuaternan aki bou di e pilanan. Dia 10 di september sentensia ta kai pa e siguiente dia radbraak (kibra wesunan) di Sian i Thony Olbero i pa horka 3 otro, Nicolaas La Cruz, Francisco i Snakje. Diana, kende a intenta na choka su ama, Sra Perrent Gentil, su dos manan lo ser di kap bibu i despues lo choké na un palu. Kadaver di e personanan aki ta wordu tira na laman ku peso pa nan sink.

Dia 2 di oktober sentensia ta ser dikta pa e siguiente dia ehekuta 8 katibu (Tula, Bastiaan Karpata, Pedro Wacao, Luis Mercier, Luis Sambo, Mars, Juan Domingo Coraar i Juan Felix). Deskripshon di e sentensianan di e prome tres katibunan den e dokumentonan, ta pone un hen de su kurpa kohe ril. Tula ta ser di radbraak, esta ta mare bibu na un krus forma di un equis i bati su kurpa, kuminsando na su pianan, ku un bara di heru kibra su wesunan. Despues ta kima su kuero ku vlam di kandela i finalmente ta kap su kabes afo ku un hacha. Karpata mester a sufri un ansha enorme ora e tabata kontempla e ehekushon di Tula, sperando riba su turno. Su kastigu tabata meskos ku di Tula. Un otro katibu, ku tabata warda riba su turno, no por a soporta e espektakulo aki i a korta su garganta ku un obheto deskonosi.

Pedro Wacao pa motibu di a maltrata e maestro di skol Sabel a ser mara na pia i lastra dor di burdugu i su asistentenan for di piskalat te na e luga di "Waag" (kaminda di pisa kos). Despues lo a lastre tambe rondo di e stellage. Esaki ta ser yama un kastigu di bengansa, pasobra e maestro Sabel a ser mara na rabu di un kabai. Einan ta mare na un palu, kap su dos manan bibu kita fo kt un houru. Por ultimo ta bati su kabes ku un mukel kibra.

E otro personanan ku a ser ehekuta dia 3 di oktober tur a muri na palu di horka. Pa 5'or di atardi a tira tur e kadavernan na laman menos kabes di Tula i Karpata, kulanan a wordu pincha riba un staka ku inskripshon di nan nomber ariba, pone na rif, unda ta kologa kadaver. E ehekushonan a tuma luga for di 27 di ougustus te ku 7 di november. Dia 20 di oktober fiskal ta propone pa apresurá ku e ehekushonan pa por kibra e stellage kaminda 26 katibu a haña pena di morto. Tabata falta 3 ehekushon mas pa ser efektua, loku probablemente tambe a tuma luga na e sitio ya menshoná. Asina nos ta yega na e konklushon ku no ta riba rif e ehekushon di e rebeldenan di 1795 a tuma luga, sino riba plenchi, dilanti kas di gobernador, na entrada di haf.

Pesei Asosashon pa Konsenshi Historiko ta di opinion, lo boga tambe, pa na momentu ku mester skohe un sitio pa lanta un monumento di libertad, konsidera e sitio aki, kaminda e katibunan a drama nan sangre pa motibu di un lucha, ku ta parti di e lucha di emansipashon total di nos pueblo.

Kerk in Brazilië groeit uit tot belangrijke machtsfactor

Vermoorde priester Josimo Tavares: ik weet dat ik met een tijdbom bezig ben

In stadje Imperatriz, ver in de binnenlanden van Noordoost-Brazilie, werd de 33-jarige zwarte pater Josimo Tavares vermoord.

Hij kwam die zaterdagmiddag juist uit zijn kleine parochiekerk en, op weg naar een vergadering met enkele landloze boeren uit zijn basisgemeenschap, werd hij met twee welgemikte kogels uit het pistool van een huurmoordenaar, om het leven gebracht. Het wonder, dat Josimo een half jaar eerder een eerste moordaanslag met vijf kogels deed overleven, bleef deze keer uit. De dader werkte in opdracht van enkele grootgrondbezitters uit de streek en toonde bij zijn aanhouding geen enkel berouw. Josimo was in zijn ogen niet meer dan 'een communistische opruier'.

De begrafenis van Josimo Tavares liep uit op een massa- demonstratie, waarbij gerechtigheid en wraak werd geeist. De vermoorde priester is nu een nieuwe Braziliaanse martelaar, zoals het land de laatste jaren al veel heeft bijgekregen. Allemaal slachtoffers van het geweld dat de heersende klasse gebruikt om de groeiende macht van de arme, landloze boeren en bewoners van krottenwijken te breken. Josimo Tavares was een van de grootste symbolen van die groeiende macht.

STRIJDER

Dom Helder Camara, de voormalige aartsbisschop van de Noordoostelijke steden Recife en Olinda, stond vijftien jaar geleden al bekend als 'de rooie', omdat hij pleitte voor de volksbeweging in zijn land. Ook nu is de inmiddels gepensioneerde kerkvader nog een vurig strijder voor sociale gerechtigheid.

„In werkelijkheid kent Brazilie een gigantische economische groei voor een zeer kleine minderheid van rijke inheemsen. De kerk stelt zonder haat en zonder geweld dat onrecht aan de kaak". Dat zei Camara ruim tien jaar geleden al.

Het is nu kardinaal Ivo ('Dom Aloisio') Lorscheiter van Fortaleza, voorzitter van de Braziliaanse bisschoppen- conferentie en vaak genoemd als kandidaat voor het pausschap, die de spreekbuis is van de duizenden priesters die in Brazilie actief zijn. Dom Aloisio staat bekend als een uiterst beminnelijk man, maar zijn taal wordt steeds scherper van toon.

„Ik verafschuw het geweld tegen de kerk", zegt hij beslist. „De staat onderneemt niets om de priesters te beschermen". Tien jaar geleden stond Lorscheiter nog bekend als een conservatief kerkleider. Een man die de lijn van Rome volgde, zoals destijds overigens de meeste van zijn Braziliaanse collega's.

Hij zegt nu beter te weten.

BEKLEMD

„De kerk werd jarenlang beklemd door angst over de scheiding tussen geloof en dagelijks leven. Maar we zien al jaren de ellende aan onze ogen voorbijtrekken. Conflicten tussen onderdrukkers en onderdrukten, de decimering van de indianen en de uitbuiting van de immigranten. Wij hebben gezien dat de natuurlijke hulp- en produktiemiddelen terecht komen in de handen van steeds minder mensen. We hebben gezien dat de jeugd lijdt onder gebrek aan werk, dat ze in de steek wordt gelaten, dat gezinnen kapot gaan aan ontrouw, dat de misdadigheid toeneemt. Wij hebben een kapitaalstroom gezien, die geen genade kent".

„Dus wat wij moeten doen is tweehonderd jaar proberen recht te zetten en het evangelie nu eindelijk eens in praktijk brengen", zegt een strijdbare Ivo Lorscheiter. Hij kan niet meer berusten in God's wil. Niet omdat hij het berusten is verleerd: „Nee, het is gewoon God's wil niet!"

De basisgemeenschappen die de kerk opzet, zijn slechts bedoeld om te voorkomen dat de rechten van miljoenen langer worden vertrapt. We treden onze tegenstanders met open vizier tegemoet, maar worden bedreigd en vermoord".

Als de kardinaal van Fortaleza praat over de houding van de regering is hij bitter. „Ik veroordeel het facisme in de regering. Als de minister van Justitie tegen me zegt dat ik me niet met de landhervormingen mag bemoeien, dan bedoelt hij eigenlijk dat het hem niet zint dat onze gemeenschappen zijn oligarchie bedreigen. De regering is bezig met een lastercampagne om ons werk in diskrediet te brengen, zegt dat wij zijn geinfiltreerd door communisten. Maar daar heeft het niets mee te maken. Het is niet communistisch, maar vooruitstrevend wat de kerk hier doet. Dat is iets heel anders".

BIDDEN

De regering van president Sarney zou het liefst zien dat de priesters, pastoraal werkers, bisschoppen en kardinalen weer gaan bidden en daarmee het goede voorbeeld geven. „Politiek is niets voor geestelijken", heeft Sarney al vaak gezegd.

De verwijten van de regering en de agressie van de grootgrondbezitters richten zich overigens niet uitsluitend op de Braziliaanse priesters en pastoraal werkers. Ook buitenlandse geestelijken en lekenwerkers worden bedreigd en vermoord, zoals de Brabantse pater Jan van der Heyden.

Hij kreeg onlangs, namens een groep grootgrondbezitters, de telefonische opdracht zijn koffers te pakken. „Je krijgt acht dagen de tijd en daarna word je in stukken geschoten", zo luidde het dreigement.

„Het is maar goed dat de kerk zich in Brazilie al jarenlang bezighoudt met deze hervormingen. Als dat niet was gebeurd, was allang een gewelddadige revolutie uitgebroken. Het zijn de priesters die het volk nog in toom kunnen houden", zegt een aangeslagen, maar vastbebesloten Van der Heyden.

Lorscheiter: „Ik ben juist blij dat veel Europese missionarissen, en vooral die uit Nederland en Frankrijk, hun rijke landen verlaten om hier, onder moeilijke omstandigheden, een volk bewust te maken van haar rechten en plichten, over de morele noodzaak van sociale hervormingen. Het is onzin als de regering zegt dat de buitenlandse priesters de speciale realiteit van het Braziliaanse platteland niet kennen en dus geen recht hebben zich solidair te verklaren. Dit probleem hier is universeel en zo oud als de wereld; de strijd van arm tegen riik".

Moordaanslagen en doodsbedreigingen schijnen de geestelijken in Brazilie niet meer te deren. Jan van der Heyden gaat gewoon door met zijn werk en dat geldt overigens ook voor kardinaal Lorscheiter zelf. Ook hij is al meerdere malen bedreigd, zijn honden vergiftigd, maar nog dagelijks rijdt hij in zijn Volkswagen Kever door de krottenwijken van zijn stad.

Hij is razend populair, deze Dom Aloisio. En ooit kon hij het ook goed met de regering in Brasilia vinden. Maar dat was toen hij nog als 'gematigd' te boek stond.

De relatie tussen kerk en staat is in Brazilie inmiddels op een diepte punt gekomen. Vooral toen er leden van een kerkelijke basisgemeenschap in de staat Ceará werden gearresteerd op verdenking van verstoring van de openbare orde en aanzetten tot geweld.

BEMIDDELEND

Het Vaticaan probeert een bemiddelende rol te spelen in de gespannen Braziliaanse verhoudingen. President Sarney wil dat de paus de bisschoppen ertoe beweegt 'minder emotioneel' op te treden, want in zijn ogen worden miljoenen mensen door de geestelijken aangezet tot gewelddadige acties.

„Het is niet meer dan normaal dat de mensen zichzelf, hun gezin en hun stukje land proberen te verdedigen tegen de legers van de landeigenaren. Dat mag je hen niet kwalijk nemen", zegt de primaat van de Braziliaanse RK- kerk, kardinaal Vilela. Ook hij heeft het steeds kort verschrikkelijk aan de stok met de regering en politie.

Juazeiro do Norte in de staat Ceará is de stad van wijlen pater Cicero. Een twintig meter hoog standbeeld van Cicero domineert sinds enkele jaren het centrum. Eenenvijftig jaar geleden overleed deze dorpspriester en vervolgens hebben de inwoners hem op eigen houtje heilig verklaard.

Pater Cicero was met de bevrijding van zijn parochianen al bezig toen Boff zijn eerste boek over de bevrijdings- theologie nog moest schrijven.

Volgens de bewoners van Juazeiro heeft pater Cicero ook een wonder verricht. Dat de bisschoppen dat nog steeds niet willen erkennen deerde de mensen evenwel niet. Evenmin dat Cicero zijn priesterambt niet meer mocht oefenen, toen bleek dat hij wat al te revolutionair bezig was. De stad heeft hem destijds gewoon tot burgemeester benoemd.

Sindsdien staat in vrijwel elk huis en elke hut van Juazeiro een beeld of beeltenis. van Cicero waarbij de kaars dag en nacht brandt.

VLUCHTELINGEN

Alleen al aan de stadrand van Fortaleza (anderhalf miljoen inwoners) zijn er in de laatste twee jaar 80 basisgemeenschappen bijgekomen, bevolkt door boeren die tijdens de langdurige droogteperiode naar de stad zijn gevlucht.

Het is ook daar een preister of pastoraal werker die de mensen vertelt dat ze, als rampvluchteling, recht hebben op regeringshulp. „Dat wij politiek bedrijven is waar", zegt pastoraal werker Adolfo na afloop van een bijeenkomst met zijn 'parochianen'. „Maar we doen niet aan partij- politiek, we doen aan politieke opvoeding. Deze mensen weten niet dat er een regering is die voor ze kan zorgen en daartoe ook verplicht is".

In bijna alle basisgemeenschappen overal in het land, wordt de mensen bijgebracht hoe de Braziliaanse politiek in elkaar zit. De stromingen, hun ideologiën en vertegenwoordigers. Uiteindelijk zullen zij straks allemaal voor het eerst naar de stembus gaan en vanaf dat moment zal er in Brazilie pas werkelijk sprake kunnen zijn van 'de stem van het volk'.

Ook als het gaat om de opvattingen van de kerk zijn de verschillen tussen Noord- en Zuid-Brazilie erg groot. In het noorden is de kerk veel progressiever", zegt de Nederlandse pastoraal werker Jan Teregen, die veel in het Amazone- gebied met indianen heeft gewerkt. Hij kwam naar Brazilie als priester, maar is er, evenals veel van zijn Nederlandse collega- missionarissen, uiteindelijk getrouwd. „Hier is de kerk al jaren geleden wakker geschud, in het zuiden zitten nog veel conservatieve priesters en bisschoppen. Begrijpelijk trouwens, want de problemen zijn daar lang niet zo groot".

„De kerk heeft hier dezelfde betekenis als de vakbonden in het 19e eeuwse Engeland of in de Verenigde Staten. Rome kan dat maar niet begrijpen, wil dat ook niet begrijpen. Maar ja, Rome is heel ver weg," zegt Teregen. De Vaticaanse voorschriften over het pastoraal werk in Derde Wereldlanden, worden door diegenen waarvoor ze bedoeld zijn, dan ook met een van de Braziliaanse indianen ontleende opmerking terzijde geschoven. „Geklets van de blanken".

Maar de Braziliaanse kerk, hoe vooruitstrevend ook, heeft nog een lange weg te gaan. Zolang Rome halstarrig de realiteit in Zuid- Amerika ontkent en de BVraziliaanse regering alleen maar voor een revolutie vreest, blijven belangrijke resultaten uit. En elk jaar groeit de Braziliaanse volksbeweging met duizenden mensen die voorheen nooit hebben meegedacht of meegedaan aan een sociale ommekeer. Het volk wordt mondig en wint daarmee zienderogen aan macht. Dat juist de kerk wordt verweten tot een dergelijk bewustwordings- proces aan te zetten, beschouwen de bisschoppen als een teken dat ze op de goede weg zijn. Sterker nog, een priester die het uitsluitend als zijn taak beschouwt om de mis op te dragen, de biecht af te nemen of kinderen te dopen is, in elk geval in Noordoost- Brazilie, niet meer gewenst. Pater Josimo Tavares wist dat hij vroeg of laat vermoord zou worden en schreef daarom op z'n 31e al zijn geestelijk testament. Daarin staat onder meer te lezen: „Ik doe mijn werk en weet dat ik met een tijdbom bezig ben. Ik weet dat geweld onafwendbaar is en ik verafschuw het ook. Als ik stop met mijn werk, neemt het geweld misschien af en toch doe ik dat niet. Mijn enige houvast is de wetenschap dat Onze Lieve Heer hier ook op straat rondloopt en houdt me niet tegen. Hij wil hetzelfde als ik. Recht doen aan zijn kinderen".

Bovenstaande beschouwing is van de hand van Michiel Willems en verscheen in de Gelderlander als onderdeel van een serie artikelen over Brazilie onder de titel Brasil tudo bem?

IN HET WEEKEINDE van 18 en 19 oktober wordt in de katholieke kerk over heel de wereld Missiezondag gevierd. Dit gebeurt om zich te bezinnen op de taak welke iedere christen heeft voor het uitdragen van de Blijde boodschap. In zijn naaste omgeving maar ook elders. De katholieke kerk van de Nederlandse Antillen heeft verschillende zusters religieuzen die buiten de Antillen werkzaam zijn zoals deze kerk zelf ook gebruik maakt van talrijke uitgezonden krachten met priesters uit een grote verscheidendheid van landen en met religieuzen die voor een deel uit Nederland afkomstig zijn. Missiezondag is niet alleen bezinning. Daadwerkelijk kan men bijdragen aan het uitdragen van het evangelie door onder meer een bijdrage te geven aan de collecte. In deze aflevering van Kerk en Wereld aandacht aan de boodschap van de paus bij gelegenheid van Missiezondag en aandacht aan de kerk in Brazilie welke ook ons kan inspireren door zijn inzet en moed.

Johannes Paulus II

Groeiend gevoel verantwoordelijkheid voor elkaar als kerken is troostend gezicht

DRINGENDER DAN OOIT moet de roeping worden gevoeld van het verkondigen, van het getuigen van het Evangelie en van de dienst van het Evangelie. Als men de hele wereld in ogenschouw neemt en naar alle kerkgemeenschappen ziet dan voelt men zich nog meer aangespoord zich als missionaris, als priester, als religieus en als leek die zich heeft toegewijd aan God in te zetten voor de groei van de jonge kerken.

Zo begint paus Johannes Paulus zijn boodschap bij gelegenheid van Missiezondag welke in het weekeinde van 18 en 19 oktober in de katholieke kerk wordt gevierd. In deze boodschap legt de paus er de nadruk op dat het missioneren nu meer dan ooit ervaren wordt als een opdracht van de hele kerk, of het nu gaat om een kerk welke eeuwen geleden werd gevestigd of om een pas recent gevestigde kerk. Het is trouwens dit jaar zestig jaar geleden dat Wereldmissiezondag voor het eerst werd gevierd. In het begin werd deze zondag door slechts een klein deel van het Volk Gods gevierd. Nu heeft deze zondag een veel breder draagvlak, zo blijkt uit de pauselijke boodschap. Johannes Paulus II herinnert er aan dat zijn voorganger Pius XI toen hij van het idee van de instelling van Missiezondag hoorde reageerde met: „Dit is een idee dat van de hemel komt". In alle jaren is het doel van Missiezondag steeds geweest het Volk Gods bewust te maken van de noodzaak te bidden voor missieroepingen en deze te steunen. Maar ook werd bij het vieren van Missiezondag de plicht gevoeld geestelijk en materieel bij te dragen en mee te werken aan de missie- opdracht van de kerk. De paus vervolgt dan zijn boodschap als volgt: Het probleem van het Koninkrijk Gods bekend maken onder niet-christelijke volkeren is steeds een uitdaging geweest voor mij sinds ik als hoofd van de kerk ben geinstalleerd. En dat viel samen — door God voorzienigheid, zou ik willen zeggen — met Missiezondag 22 oktober 1978. Daarbij heb ik mijzelf — ik heb vaak gezegd — aangesteld als een reizende prediker, jaar in jaar uit.

1. Zodoende contact te hebben met de ontelbare velen, die Christus nog niet kennen.
2. Om zowel in de geestelijke rijkdom van de jonge kerken te delen, alsook hun behoeften en lijden te beleven en hun pogen om het Christelijk geloof dieper in hun cultuur in te bouwen.
3. Ook om allen te bemoedigen die deze evangelische taak uitoefenen ver weg, zodat hun leven een overtuigend bewijs mag zijn, van de goede boodschap (evangelie) die wij verkondigen, juist voor jonge mensen.

Wij allen weten hoe de ondervinding van een nieuw Pinksteren, dankzij het 2e Vatikaans Concilie, een stempel heeft gedrukt op de Kerkgeschiedenis van de laatste twintig jaren. Door deze buitengewone gebeurtenis is de kerk feitelijk in staat gesteld nog meer bewust te worden van zichzelf en zijn zending. De kerk voelde zich gedwongen een ernstige dialoog aan te gaan met de hele familie van mensen om zich zo eigen te maken "de vreugde en de hoop, het leed en de angst van de hedendaagse mens, vooral van de armen en van hen die lijden op welke manier ook". (Gaudium et spes, no.1). Door een steeds voortgaande verkondiging, voorkomend van het 2e Vatikaanse Concilie, heeft de kerk al het mogelijke gedaan om de omgang van God met de mensen grondiger te doen zijn en ook die van de mensen onder elkaar. Maar de kerk botste tegen het grootste drama van onze tijd, namelijk de kloof tussen Evangelie en Cultuur, zoals Paulus VI schreef in Evangelii Nuntiandi, no.20. Hiervandaan komt de dwingende plicht van de wereldwijde zending van de kerk om terug te keren naar haar oorspronkelijke actie: Evangelie verkondiging, dit is de Verkondiging aan de Volkeren, zodat kunnen ontdekken wie Jezus Christus is voor ons!

Twintig jaren na het Concilie gaat nog steeds de bries van een nieuw Pinksteren over de buitengewone Bisschoppen Synode, die ik heb bevorderd juist om de richtingen en aanwijzingen van het concilie te verwerkelijken onder het Volks Gods. De medeverantwoordelijkheid voor de missie, die zo dwingend uit het Concilie naar voren kwam als een teken van bisschoppelijke collegialiteit moet nu meer en meer vertaald worden in een zichtbaar teken van bezorgdheid, die elke bisschop moet hebben voor alle kerken (Christus Dominus, no.3) en niet slechts voor zijn eigen kerk alleen. Het ontstaan van nieuwe missie- instituten in de jonge kerken — wat de nadruk legt op het feit dat nieuwe Evangelie- verkondigers komen van de kerken die zelf in nood zijn — moet alle kerken dwingen om te geven aan de universele kerk, of zij nu is van welvaart of gebrek aan middelen of aan krachten kennen. Het groeiend aantal van uitgezonden diocesane priesters, van leken of vrijwilligers naar missie- terreinen, is een teken van groeiend missie- bewustzijn binnen de kerkelijke groepen die uit willen trekken om Christus te verkondigen. Dit aantal is een uitdaging aan alle clubs, bewegingen en kerkelijke groeperingen, het getuigenis van hun geloof sterker te maken en zó Gods roep te her- ontdekken om alle mensen op aarde te maken tot het ene volk van God.

Het is troostend te zien, dat er een groeiend gevoel is voor verantwoordelijkheid in de verschillende gemeenschappen. Er is veel gedaan, maar er is steeds nog meer te doen, want het tweede Vatikaans concilie verwacht een uiterste inspanning voor het toenemen van roepingen, van ieder en in het bijzonder van Christelijke gezinnen en parochie- gemeenschappen.

Ik wil bij deze gelegenheid de hoop uitspreken dat alle Katholieke leken, verenigd met de leiders van Gods volk in de dienst van en aan de Pauselijke Missiewerken de waarden mogen vinden die voortkomen van die school van wereldwijde liefde. Moge Maria, trouwe missionaris van alle tijden U allen bijstaan om deze boodschap te begrijpen, eraan te beantwoorden, duidelijk en bewust, en ook met een geest van eenheid en gemeenschappelijkheid. Ik bedank nogmaals hen die de bijzondere roeping hebben de volkeren het evangelie te verkondigen, en in het bijzonder zij die in moeilijkheden verkeren omdat zij 't Koninkrijk Gods verkondigen. U allen zegen ik.

JOHANNES PAULUS II

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Lee Take Away, Noord 82.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 285.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22866 en 22316.

Pageboy: 127-849.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.

Telefooncentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of [illegible].

POLITIE: 100.

AMBULANCECENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 21.15 uur *Medicine* (14 jr.); 24.00 uur *Perversiones Sexuales* (18 jr.)
II: 20.45 uur *Invasion USA*.

BOTICA'S (nachtdienst)
Paleed brug: Sta Cruz, tel.: 28028.
Paribo brug: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter R. Goede, Morgenster 9 (zon.), tel.: 21839 / 21380.

WACHTREGELINEN DOKTOREN
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter C.E. Zaandam, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 46301; San Nicolas: tel.: 48833; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

(voor spoedgevallen, ongelukken of een of ander dringend geval, [illegible])

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

BUSCO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 en 19.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

BRAND PREVENTIEWEEK
19.30-22.00 uur auto-rally (start: Brandweerpost Oranjestad; finish: POVA-club); 21.00-03.00 uur feest ter afsluiting van de week - POVA club.

SPORT
(SPORTWEEK STA CRUZ)
[illegible] zaalkorfbal; tafeltennis open klasse dames en heren; tafeltennis jeugd jongens en meisjes - Club Estrella.

FUNDACION ANTI DROGA ARUBA (FADA)
[illegible] uur vertoning film: "How to talk to your [illegible] about alcohol and drugs" - Tele Aruba.

Compliment voor goede presentatie

Nederland akkoord met 8,5 miljoen voor landingsbaan

ORANJESTAD — Van minister van Verkeer Benny Nisbet wordt vernomen dat Nederland akkoord is gegaan met een bedrag van 8.5 miljoen gulden voor de landingsbaan van Aruba zodat de nodige onderhoudswerkzaamheden kunnen beginnen. Wel werd duidelijk gesteld door Nederland dat in de toekomst recapping en onderhoud van de landingsbaan op de Arubaanse luchthaven voor rekening van Aruba zullen moeten komen.

Minister Nisbet verklaarde dat de goedkeuring van Nederland niet op basis van destijds ingediend project werd gegeven. De bewindsman zette uiteen dat in eerste instantie het Bestuurscollege ruim elf miljoen voor dit project had staan. Uit nieuwe rapporten bleek dat het werk voor 2.7 miljoen minder kan worden uitgevoerd. In de ministerraad werd afgesproken dat deze 2,7 miljoen voor andere projecten zal worden aangewend, waarvan vijftig procent voor projecten in de omgeving van San Nicolas.

Op 15 september werd aan KABNA het bestek voor de aanbesteding aangeboden ter nadere bestudering door de rijksluchtvaart dienst. Vorige week kreeg de minister te horen dat het project kan worden uitgevoerd. Hij kreeg daarbij een compliment dat dit een van de weinige projecten is die bijzonder goed gepresenteerd werd. Minister Nisbet zal dit compliment aan zijn experts overbrengen.

Radio-amateur-club bedankt Plas en Provence

ORANJESTAD — Tijdens een algemene ledenvergadering werd het nieuwe bestuur van de Aruba Amateur Radio club als volgt samengesteld: voorzitter Gary Roeder, vice voorzitter Irwin Provence, penningmeester Juan van den Berg, secretaris George Leslie, manager Eddy Kappel, Shon Lee Vrolijk member at large, Boy Winklaar algemeen adviseur en Matty Vrolijk awards manager.

Tijdens de vergadering werd speciale dank gebracht aan de aftredende penningmeester Aart van der Plas en voorzitter Irwin Provence, die zich op uitstekende wijze steeds weer voor de club en zijn belangen hebben ingezet. De heer Provence heeft zich onder meer vele maanden als cursusleider en enige als docent voor de laatste radio-amateur cursus ingezet waarbij alle kandidaten ook hun A-machtiging behaald hebben.

FESTIVAL ANANAN 86
20.00 uur met gelegenheid tot dansen - georganiseerd door Casanova en La Nueva Fuerza.

CITYBANK CLUB
19.30 uur start fun carrally; finish: Villa Nostra (prijsuitr. en dansfeest, muz.: Marylodisco).

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
(I): 20.15 uur Medicine.
(II): 18.00 uur The Secret of ninth; 20.45 uur Invasion USA.

DRIVE-IN: 21.00 uur El sinverguenza.

*****

DIVERSEN
STICHTING KULTURA KLEUTERSCHOOL
koffiemorgen

HONDENSHOW
16.30 uur te Tivoliclub.

SPORT
FUNDASHON ANTI DROGA (FADA)
08.00 uur fietstocht (van: San Nicolas sportpark).

CAMACURI BOWLING CENTER
(VAN 12-18 OKTOBER)
torneo de la raza.

VOETBAL
(FEDEVETA)
16.30 uur Atlantico Maxell vs Phoenix - Rooi Afó.

(SPORTWEEK STA CRUZ)
10.00 uur dammen; 14.00 uur domino - Club Estrella.

FIETSTOCHT
(La Nueva Fuerza)
12.00 uur start en finish te Casa Nova.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
09.30-12.00 uur te Paradera
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS (Palmbeach): 19.30 uur dinner meeting - Aruba Beachclub.

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kunnen pakjes Ayuda Social afgehaald worden - Milagrosa Centrum - Theresiastraat 8.

TOERISTENSCHIP: 15.00-24.00 uur "Sun Princess" - vert. SELMA.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» (donderdag): 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - POVA-zwembad.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.00-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. B, E, D en F) - Americana Hotel.

Deel skelet gevonden

SAN NICOLAS — Kort voor twaalf uur kwam vrijdag via een anoniem telefoontje bij de politiewacht te San Nicolas het bericht binnen dat te Grapefield, ter hoogte van het pomphuis een hoofd lag in een plastic zak. De politie was spoedig ter plaatse en vond tussen de struiken en rotsen een hoofd skelet in een plastic zak. Een en ander werd in beslag genomen. De patholoog anatoom zal moeten zien vast te stellen of het hier inderdaad een oud skelet betreft. Het vermoeden bestaat dat het hoofd afkomstig is van grafschennis.

DE HEER Delio Wester mocht gistermiddag vele gelukwensen in ontvangst nemen bij de opening van zijn nieuwe en moderne slagerij aan de Hendrikstraat in Oranjestad. Op zeer attractieve wijze — zowel binnen als buiten — heeft de heer Wester zijn Z. Carniceria Unico opgezet. Een aanwinst voor Oranjestad.
Op de foto familie Wester met de heer Chinto Geerman van de Caribbean Mercantile Bank die de opening verrichte.

Voor beroven bejaarden 12 maanden

ORANJESTAD — Twaalf maanden gevangenisstraf waarvan 1 voorwaardelijk luidde vrijdagmorgen het vonnis tegen verdachte Q. die een bejaarde lotenverkoopster haar portemonnee had afgenomen.

De 28 jarige verdachte had nog meer van dergelijke zaken op zijn lijst staan hetgeen hem door de officier en rechter bijzonder kwalijk werd genomen. In de portemonnee bevond zich een bedrag van 3,50 gulden. De officier van justitie wees erop dat beroving een strafbaar feit is, erger nog wanneer het een bejaarde van 74 jaar betreft. De rechter veroordeelde de verdachte conform de eis van de officier en wees erop dat hij hierbij ook rekening hield met twee andere beroving-gen die verdachte bekend had.

MEP verontwaardigd over terughalen Dabian uit Arubahuis

Roland Lacle: Wraakneming tegen MEP Grace Bareno; wie volgend slachtoffer

ORANJESTAD — De mededeling van premier mr Henny Eman bij terugkeer uit Nederland dat de heer Miro Dabian — die sinds de oprichting van het Aruba Huis daar een leidende functie bekleedde — in het kader van de reorganisatie van het Aruba Huis naar Aruba wordt teruggeroepen, heeft in MEP-kringen de nodige verontwaardiging veroorzaakt. MEP-voorzitter ing. Roland Lacle kwam met een felle verklaring waarin het terugroepen van Miro Dabian als een wraak neming tegen de MEP wordt genoemd, terwijl MEP-Statenlid Grace Bareno in vragen aan de minister president wil weten wie het volgende slachtoffer zal worden.

MEP-voorzitter ing, Roland Lacle haalt in zijn verklaring het goede werk van Dabian aan, die sinds 1974 eerst in het Antillenhuis en daarna in het Aruba Huis was. In het Antillenhuis was hij onder meer werkzaam bij het departement van Ontwikkelingsprojecten en tevens belast met de studenten van de Antillen.

Hoe is het mogelijk, zo vraagt de MEP-voorzitter zich af, dat de heer Dabian uitstekend heeft kunnen werken met alle regeringen en gevolmachtigde ministers van de Antillen en nu ineens niet in een team met minister Merryweather past. Dat de Antilliaanse regering de capaciteiten van de heer Dabian erkende bleek onder weer destijds uit zijn benoeming tot hoofd van het departement na vertrek van de heer Van Hesteren. Voor de Arubanen in Nederland stond Miro Dabian te allen tijde klaar met advies en om de helpende hand te bieden. In bepaalde gevallen stelde hij zelfs zijn woning beschikbaar.

Zijn contacten met de Arubanen in Nederland waren intensief en goed. Hij heeft bewezen dat hij capaciteiten heeft, aldus MEP-voorzitter Roland Lacle in tegenstelling tot minister Merryweather die niet voor Aruba wilde werken toen de status aparte inging.

MEP-Statenlid Grace Bareno begint met een artikel uit het eerste hoofdstuk van de Arubaanse constitutie aan te halen: "Allen die zich in Aruba bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, kleur, taal, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of op welke grond dan ook is niet toegestaan". Dit werd in het programma van de huidige regering nog eens benadrukt.

Daarom begint Grace Bareno haar vragen serie aan de premier door te vragen of de premier de mening deelt dat nadat de regering de heren Remy Zaandam en Henry Fingal getroffen heeft, het nu de beurt is van Miro Dabian om uit het Aruba Huis te verdwijnen. In de tweede vraag wil het Statenlid weten wie het volgende slachtoffer zal zijn om alle MEP-simpatiserenden van het Aruba Huis te weren? Tenslotte vraagt mej Bareno of deze vraag moeilijk te beantwoorden is door de premier, of de premier misschien kan bevestigen of dit dan de zuster van de fractieleider van de MEP zal zijn.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» (training): 16.00-17.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: open maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Calquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA (openingstijden): dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA

ZATERDAG
18.00 kiko ta saludable; 18.15 The A-team (Beneath the surface); 19.05 Rikesa Universal (Pentagram); 20.00 Telenoticias; 20.30 Miami Vice (Definitely Miami); 21.20 Estreno (Land of the Celtic ghosts); 23.00 CNN international news; 23.30 sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG
17.00 Casa de Campo: Un recorido den un campo di deporte na Sto. Domingo; 18.35 solid gold; 19.30 showtime; 20.30 teleresumen; 21:00 Quo Vadis?; 22.15 Glory of God: (Marian Devotion); 22.45 CNN international news; 23.30 sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG
12.00-14.00 take two (live); 18.00 Star Fleet; 18.30 Telenovela: (La Sombra); 19.30 The World Tomorrow (Blueprint for Parenting); 20.00 Telenoticias; 20.30 Harolds sportshow; 21.00 CNN international news; 22.00 Dynasty; 23.00 showbiz today; 23.30 sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 18.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur doop- en avondmaaldienst (creche en zondagschool), ds A van den Doel.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds H. Hessen (zondagsschool in het jeugdcentrum).
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds H. Hesserf (zondagschool op dezelfde tijd).

*****

KAPEL
Marinierskazerne Savaneta
10.00 uur oecumenische kerkdienst olv J.G. Feenstra, vlootpredikant.

Volgend jaar alleen deelname met loop- licentie

Op 19 oktober voor laatst open vijf km wegwedstrijd

ORANJESTAD — Op zondag 19 oktober worden de open Arubaanse kampioenschappen vijf kilometer hardlopen op de weg gehouden.

De start is 's middags om vijf uur bij het begin van de Bucutiweg (oude luchthaven) ter hoogte van de Bucuti Jachtclub en gaat dan de oostelijke richting tot de Openbare stortplaats op de oude hoofdverkeersweg en terug naar het startpunt. De afstand bedraagt voor alle categorieën vijfduizend meter. Er zijn aantrekkelijke prijzen beschikbaar gesteld.

De kampioenschappen zijn dit jaar voor de laatste keer "open" hetgeen wil zeggen iedereen kan inschrijven. Vanaf 1 januari zijn alle AAB kampioenschappen uitsluitend toegankelijk voor lopers die in het bezit zijn van een startlicentie. Voor de wedstrijd van 19 oktober kan worden ingeschreven tot uiterlijk 17 oktober zowel bij Sportshop Antilliano als bij Idefre.

Serie achterstallige Statenvragen beantwoord

Min Croes prijst kaliber vragen Guillermo Trinidad

ORANJESTAD — Minister mr Mito Croes heeft een groot aantal vragen, die door Statenleden gesteld werden, beantwoord, zoals premier Eman enige tijd geleden ook reeds enige aan hem gestelde vragen beantwoord heeft.

Onder de serie antwoorden van minister Croes bevinden zich antwoorden op de 23 vragen die MEP-Statenlid Guillermo Trinidad destijds over het onderwijs en studie-financiering stelde. Minister Croes wees voorts op de beschuldigingen die onlangs door de oppositie werden gelanceerd. Dat vragen niet beantwoord worden, dat de regering in tegenstelling tot wat vroeger geschiedde in de tijden van Bestuurscolleges, wel de vragen van de Statenleden zal beantwoorden.

Wel meende de bewindsman op te moeten merken dat er Statenleden zijn die vragen stellen, waarbij het aan de nodige ernst ontbreekt. Om aan te geven hoe het wel moet en kan, haalde minister Croes als voorbeeld aan de vragen van MEP-Statenlid Guillermo Trinidad, die bewijzen dat hij zijn vragen serieus en op niveau weet te stellen. Voorts werden vragen van andere parlementariers door de bewindsman beantwoord.

De Amigoe tekent hierbij aan, dat het in feite niets bijzonders is als een minister vragen beantwoordt. Dit dient steeds op korte termijn te geschieden. Hopelijk zullen de bewindslieden wanneer de "ongezonde" achterstand is weggewerkt, in de toekomst zorgen dat zij "bij" blijven in de beantwoording van vragen aan Statenleden. Te lang laten wachten betekent gebrek aan respect voor het Statencollege.

Voor brandkastkraak drie jaar geeist

ORANJESTAD — Drie jaar gevangenisstraf eist de officier van justitie voor beroving / diefstal door de 28-jarige verdachte T.A., die te samen met D.B. onder meer een inbraak pleegde te Balashi.

T.A. kreeg van de rechter het verzoek te stoppen met zijn verhaaltjes dat hij niet wist wat er gebeurde, waardoor hij toch zeker niet helemaal van San Nicolas naar Balashi was gegaan. De officier kwam tot zijn zware eis omdat verdachte een en ander pleegde zeven weken nadat hij een straf van 25 maanden had uitgezeten. Over twee weken wordt vonnis gewezen. De andere verdachte D.B. vertelde de rechter dat hij in eerste instantie het plan had geopperd om te gaan inbreken, doch daarvan later had afgezien, totdat T.A. hem tweemaal was komen halen om toch maar te gaan.

Ofschoon hij voor de rechter commissaris verklaarde dat hij wist dat er geld in de zaak was omdat men bewaking had, vertelde hij ditmaal dat hij niet wist dat er geld was. De officier van justitie wees er bij zijn eis op, dat hier sprake was van beroepswerk om de brandkast te kraken. Hij eiste tegen hem een gevangenisstraf van twaalf maanden. Mr Van der Kuyp meende dat hier dan wel van een beroepswerk kan worden gesproken maar dat de daders toch maar amateurs waren. Zij controleerden bijvoorbeeld niet eens wat voor veiligheidsvoorzieningen er waren. Uit het Reclasseringsrapport zou volgens raadsman Van der Kuyp moeten blijken dat verdachte bang was van T.A. en daarom meegegaan is. Hij verzocht de rechter — die over twee weken vonnis zal wijzen — met een en ander rekening te willen houden.

Burgemeester Ed van Thijn van Amsterdam over OS '92:

"De Spelen moeten ook in een klein land gehouden kunnen worden"

AMSTERDAM — De burgerlijke stand heeft onder de inwoners van Amsterdam 141 verschillende nationaliteiten geteld. Burgemeester Ed van Thijn zal dit gegeven zeker gebruiken in zijn epiloog voor het verzamelde internationaal Olympisch Comité op 16 oktober, een dag voor de beslissende stemming. De hele wereld is reeds geïntegreerd in de Nederlandse hoofdstad. Een zeer olympisch argument.

"Er zijn natuurlijk meer redenen om de organisatie van de olympische spelen van 1922 aan Amsterdam toe te wijzen", zegt Van Thijn in zijn zeventiende-eeuwse ambtswoning aan de Herengracht. "Ik zal er met nadruk op wijzen dat het voor de olympische beweging van groot belang is de spelen te houden in een stad met de minste politieke complicaties en de grootst mogelijke soliditeit.

De spelen moeten ook in een klein land gehouden kunnen worden. In een land, waar de sport volop in de belangstelling staat. Wij hebben een organisatiemodel met autonomie voor de sport, maar wel in een voortreffelijke samenwerking met de overheid en het bedrijfsleven. Omdat wij wars van gigantisme zijn, staat de soberheid voorop. De spelen mogen zich niet zodanig ontwikkelen, dat zij in de toekomst voor kleine landen onmogelijk worden".

In z..n slottoespraak zal de burgemeester ook wijzen op de overzichtelijkheid van Amsterdam. "De spelen zullen de stad niet ontwitchten. We zijn gewend jaarlijks miljoenen toeristen op te vangen. We beschikken over organisatietalent, ook inzake het communicatie-aspect. Nederland staat garant voor de know how. Tenslotte zullen wij de cultuur volledig integreren in het sportgebeuren. Het verplichte cultureel festival zal er bij ons niet zomaar een beetje bijhangen".

Het idee de olympische spelen naar Amsterdam te halen komt niet van Van Thijn af. Hij geeft toe hier nooit opgekomen te zijn. "Ik heb er in eerste instantie zeer kritisch naar gekeken. Na een paar dagen zag ik het toch wel zitten, zeker omdat het goed voor de stad is". Het was niet eenvoudig de gemeente op een positieve lijn te krijgen. "Het grootste voorbehoud, dat gemaakt werd, was dat we geen financiële risico's mochten lopen. Er is op vele niveaus gerekend en de uitkomsten waren gunstig. De gelederen konden worden gesloten. Wat was nodig om de competitie aan te kunnen".

De olympische kandidatuur van Amsterdam stoelt volgens Van Thijn op vier positieve punten:

1. De promotie van de stad. "Amsterdam heeft van Mexico tot Moskou de voorpagina's gehaald en uitgebreid op de sportpagina's gestaan. Pas nog L'Equipe in Parijs, sport Zurich en The Times. Er is hier zelfs een journalist uit China geweest plus overal vandaan allerlei filmploegen. Het hoogtepunt moet nog komen".

2. Economisch belang. "Volgens berekeningen van het Financieel Economisch Instituut te Rotterdam betekenen de spelen een injectie van vier miljard gulden en 30.000 manjaren aan werkgelegenheid, waarvan zestig procent in de Amsterdamse regio".

3. Infrastructuur. "Allerlei voorzieningen en verbeteringen komen in versneld tempo gereed. Een nieuwe woonwijk van de stad, die tijdelijk als olympisch dorp zal fungeren, komt zelfs acht jaar eerder van de grond. Er komen ook nieuwe sportakkomodaties. Anders zouden we daar geen kans toe zien".

4. Intern psychologisch element. "De kandidaatstelling voor de olympische spelen heeft geweldige impulsen gegeven naar allerlei samenwerkingsverbanden. Ik noem Den Haag-Amsterdam, bedrijfsleven-sport, gemeente-bedrijfsleven. Er gingen plotseling allerlei deuren open. Het enthousiasme had ook uitstraling naar andere projecten. Het feit dat we de durf hadden de olympische spelen te organiseren, heeft iedereen meer zelfvertrouwen gegeven, een positieve werking".

Het beslissende ogenblik is bijna aangebroken. De afgelopen twee jaar kreeg Van Thijn steeds minder tijd burgemeester van Amsterdam te zijn. "Toch heb ik er zorgvuldig voor gewaakt mijn eigenlijke taken niet te verwaarlozen. Een kwart van mijn tijd gaat op aan representatie. Ontvangsten, openingen, congressen, die tijd was doorgaans olympisch, maar behalve een korte periode in Seoel en nu acht dagen Lausanne heb ik geen college gemist."

De pogingen van Amsterdam de spelen binnen te halen hebben veel geld gekost. "We hebben niets onverantwoords gedaan. Vergeleken met andere kandidaten springen we er gunstig uit", meent de delegatieleider. "We hebben verschillende dingen, die we graag wilden, laten vallen. De competitie heeft meer gekost dan voorzien. Het is hier en daar uit de hand gelopen. Het IOC heeft willen ingrijpen, maar dat is niet gelukt. Het enige dat daar uit is gekomen, is dat de zomersteden in Lausanne gezamenlijk een lunch zullen geven."

Van Thijn staat nu voor de finale. Hij maakt zich op voor de eindsprint, die zijn Amsterdam naast en langs Barcelona moet brengen. "In Lausanne zal ik het nog druk hebben met ons Holland House, onze permanente tentoonstelling, verschillende belangrijke ontvangsten en evaluerende besprekingen in onze delegatie. We hebben een strategie ontwikkeld ten aanzien van de IOC-leden".

Van Thijn is ook voorbereid op eventuele kritiek vanuit de IOC-kringen over drugs en criminaliteit. "De drugs", aldus Van Thijn, "zijn een groot probleem voor alle steden in de wereld geworden. Doordat wij er zo vroeg mee geconfronteerd werden, weten we wat er aan gedaan kan worden. Ik kan aantonen dat het aantal drugsgebruikers in Amsterdam aan het teruglopen is. Ook ten aanzien van de kleine criminaliteit heb ik cijfermateriaal bij de hand, waaruit blijkt dat we dat terugdringen. We kunnen de vergelijking met de andere kandidaat-steden doorstaan."

MUNCHEN — Dat ook gehandicapte mensen een indrukwekkende sportprestatie kunnen leveren werd onlangs weer eens in München getoond. Gehandicapten in een rolstoel beëindigden een marathon over ruim 700 kilometer van Bremen (Noord-Duitsland) naar de Zuidduitse stad München.

Op de foto een aantal van de deelnemers vlak voor de finish in München.

Schoolonderzoeken verhinderen duels in hoofdklasse

Cadushi 4 na gelijkspel van Zeemacht 3 alleen aan de leiding in de tweede klasse

WILLEMSTAD — Daar veel van de spelers die uitkomen in de hoofdklasse van de eilandelijke badmintoncompetitie op de middelbare school zitten, was het erg moeilijk in de afgelopen week een volledige competitie af te werken. Vele spelers waren verhinderd door de in die week plaatsvindende schoolonderzoeken. Er werd slechts één wedstrijd gespeeld: Asiento 1 - Cadushi 2. Een zelfs bij dat duel ontbrak door een schoolonderzoek een dame bij Cadushi 2, dat kansloos met 5-0 ten onder ging.

Eerste en tweede klasse

In de eerste klasse speelde Cadushi 3 de tweede wedstrijd tegen Animo 3. Eer zijn slechts drie teams in deze klasse. Evenals de vorige ontmoeting eindigde deze strijd in een 5-1 overwinning voor Animo 3. Vorige keer redde Cadushi de eer via het dames-enkel; nu via het dames-dubbel. Het dames-enkelspel werd een **'narrow escape' voor Animo en** ook in het heren-dubbel werd pas na zware tegenstand gecapituleerd door Cadushi. Dit voorspelt voor de derde ontmoeting niet veel goeds voor Animo, daar deze keer een paar partijen maar net door Animo werden gewonnen.

In de tweede klasse werden wel alle wedstrijden gespeeld; daarom deze week wat meer aandacht voor deze wedstrijden. Asiento 2 was gastheer voor koploper Zeemacht 3. In het eerste heren-enkel triomfeerde Roy Atwell van Asiento met 15-5, 15-3 zeer overtuigend. Oswin Elisabeth kwam tegenover een meer gelijkwaardiger tegenstander te staan. De eerste set werd voor Zeemacht, Elisabeth pakte de tweede set. De derde set werd een zeer spannende aangelegenheid. Beide spelers gingen tot het uiterste, waarbij Osinga voor Zeemacht uiteindelijk over de langste adem bleek te beschikken. Met deze winst was de stand tussen Asiento en Zeemacht weer gelijk: 1-1.

Het dames-enkel werd ook een overwinning voor Zeemacht, maar het heren-dubbel van Asiento was veel sterker dan die van Zeemacht, zodat de stand wederom gelijk werd: 2-2. Met een superieur spelend damesdubbel kwam Zeemacht weer voor te staan, waardoor de laatste partij, het mixed-dubbel, moest beslissen over winst of gelijkspel. Osinga en Elisabeth kwamen hierin weer tegenover elkaar te staan. Nu was het Elisabeth die mede verantwoordelijk was voor de winst van 15-7, 18-17. De eindstand van het duel tussen Asiento en koploper Zeemacht 3 werd hierdoor 3-3.

Cadushi 4, tot aan het begin van de vierde competitiedag samen met Zeemacht 3 op kop, maakte geen fout. Zeemacht 2 mocht zelfs geen enkele partij winnen, waardoor de 6-0 overwinning Cadushi 4 alleen aan de leiding bracht. Slechts in het heren-enkel en het dames-dubbel moest de winst in drie sets worden binnen gehaald. De andere werden in twee sets gewonnen.

Animo 4 bleek goed opgewassen tegen Cadushi 5. Slechts in het heren-dubbel wist Cadushi een vuist te maken. Animo 4 won met 5-1.

De stand na vier competitiedagen:

Hoofdklasse:	
1. Animo 1	3-6 (10- 5)
2. Tampanja	3-4 (11- 4)
3. Cadushi 1	3-4 (9- 6)
4. Animo 2	3-4 (9- 6)
5. Asiento 1	4-2 (9-11)
6. Cadushi 2	4-0 (8-16)
Eerste klasse	
1. Animo 3	3-6 (13- 5)
2. Zeemacht 1	2-3 (9- 3)
3. Cadushi 3	3-0 (2-16)
Tweeede klasse	
1. Cadushi 4	4-8 (22- 2)
2. Zeemacht 3	4-7 (17- 7)
3. Animo 4	4-4 (13-11)
4. Asiento 2	4-2 (8-16)
5. Zeemacht 2	4-2 (8-16)
6. Cadushi 5	4-1 (8-16)

Voor jubileumtoernooi:

Zestien boksamateurs naar trainingskamp

DEN HAAG — De zestien amateurs die verdeeld over acht gewichtsklassen Nederland zullen vertegenwoordigen in het Internationale Jubileumtoernooi ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Nederlandse Boksbond, zullen goed voorbereid aan de start komen. Voor het toernooi, dat van 6 tot en met 11 november in Rotterdam wordt gehouden, gaan de zestien amateurs van 27 oktober tot en met 5 november in een trainingskamp in Breda. De trainers Henny van Bemmel (Arnhem), Jan Schildkamp (Hoogvliet) en Stan van de Driessche (Rotterdam), zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding.

De Nederlandse Boksbond heeft reeds twaalf boksers aangewezen voor "The Dutch Open". De andere vier plaatsen worden bezet na selectiewedstrijden, die komend weekeinde worden gehouden.

De twaalf aangewezen boksers zijn:

Lichtgewicht: Richard Tuur (Hoogvliet) en Silvio Mezzenga (Munstergeleen).

Lichtwelter: Reino van der Hoek (Leeuwarden en onbekend).

Welter: Ronald Vos (Amsterdam) en onbekend.

Zwaarwelter: Murad Louati (Den Haag) en onbekend.

Midden: Peter Zwezerijnen (Nieuwegein) en Arny Burfleson (Amsterdam).

Halfzwaar: Floris Dekker (Rotterdam) en onbekend.

Zwaar: Arnold Vanderlijde (Heerlen) en Hans van Berel (Arnhem).

Super-zwaar: Wim Gerritsen (Arnhem) en Dick Stupers (Den Bosch).

Joesoepov was niet in vorm:

Sokolov speelt in februari tegen Anatoli Karpov

De 23-jarige Sokolov beëindigde in het weekeinde een verbijsterend herstel, nadat hij na tien partijen met 4-6 achter had gestaan. Hij won er vervolgens drie op rij. Zaterdag staakte de drie jaar oudere Joesoepov de strijd op de 69ste zet van de vrijdag afgebroken dertiende partij.

Sokolov won vier partijen. Zeven ontmoetingen eindigden in remise. De wedstrijdenreeks tussen Sokolov en de verliezer van Kasparov - Karpov begint in februari in Spanje. De winnaar daarvan is de uitdager van de wereldkampioen. De tweekamp om het wereldkampioenschap zou in de herfst van volgend jaar moeten volgen. Met nog twee van de 24 partijen te gaan heeft Kasparov, die met 11,5 - 10,5 leidt, een half punt nodig voor de prolongatie van zijn titel.

Joesoepov was de laatste weken in slechte doen. Hij had, nota bene met de zwarte stukken, de eerste, derde en negende partij gewonnen. Hij verloor alleen de zevende partij. Door Sokolovs alles-of-niets-poging in de slotfase van de finale stokte de score van Joesoepov. De aanwezige grootmeesters waren echter van mening dat Sokolov ondanks zijn imponerende zegereeks nog niet rijp genoeg was voor de ontmoeting met Kasparov of Karpov.

Bij winst van Cats vanavond tegen Royal Scorpions:

Beslissingsduel wordt noodzakelijk tussen Wild Cats en Sta. Rosa Indians

WILLEMSTAD - Op de laatste speeldag van de voorronden van de AA-klasse baseballcompetitie is het nog niet bekend welke ploegen tegen elkaar zullen uitkomen in de play-offs. Na de nederlaag van Wild Cats/Banco di Caribe afgelopen donderdag tegen Alpha/Mitsubishi nam Sta. Rosa Indians/Variante gisteravond op zijn beurt weer bezit van de eerste plaats door middel van een 4-2 zege over Blue Hawks/Kodela.

Beide wedstrijden werden gekarakteriseerd door kundig optreden van de werpers. Bij Cats-Alpha hadden Francis Petronilla en Allison Rodriguez het voor het zeggen. Rodriguez won dit interessante duel uiteindelijk met behulp van Avalon Hoek die alle drie Alpha- runs produceerde met zijn tweede seizoenhomerun. De eindcijfers waren: 3-6-2 voor Alpha en 1-3-0 voor Cats.

Gisteravond waren Charo Mari en Richel Martina van de Sta. Rosa-ploeg en Humphrey Granger en Gerald Dunlop van Blue Hawks goed op dreef op de werpersheuvel. In 11 innings werden slechts 11 honkslagen geregistreerd. Na een lange rij nullen op het scorebord opende Blue Hawks in de vijfde de score. Indians kwam echter in de lucky seven aan de leiding dankzij Stanley Palm die met een opportune honkslag twee ploeggenoten over de thuisplaat zond. In de achtste werd het, wederom als gevolg van een misgreep bij Cats, 2-2. de gelijke stand werd pas in de elfde slagbeurt verbroken. Indians profiteerde van twee fouten om op 3-2 te komen waarna Shahin Elhage de zekerheidsrun binnensloeg met een driehonkslag. De eindcijfers luiden: 4-7-3 voor Indians en 2-4-2 voor Blue Hawks.

Voor beide ploegen vormde de wedstrijd de afsluiting van het voorseizoen. Indians moet echter misschien nog een beslissingspartij tegen Wild Cats spelen alsvorens aan de play-offs te kunnen beginnen. Indien Cats namelijk vavavond de slotwedstrijd van Royal Scorpions winst komt het weer op gelijke hoogte met Indians (17-7). Een beslissingswedstrijd wordt dan noodzakelijk tussen beide ploegen. .Verlies voor Cats houdt in dat Indians als nummer één in de halve eindstrijd het als nummer vier geëindigde Sta. Maria Pirates ontmoeten. De eerste wedstrijd is geprogrammeerd voor maandagavond.

Tweeling Williams wint de Kodela - Las Palmasloop

WILLEMSTAD — In totaal 150 deelnemers waren er afgelopen zondag bij de kareda di grasia van Road Runners Club Korsou gesponsord door Kodela en hotel Las Palmas.

De start van deze 5 kilometerloop was om 07.00 uur 's morgens bij Kodela op het Rif en de finish na 5 kilometer bij Las Palmas.

Het waren de tweelingbroers Williams die als eersten de eindstreep passeerden: Anthony Williams in 15 minuten en 45 seconden. Zijn tweelingbroer Siegfried passeerde de finish in 16.21. op de derde plaats finishte Leo Berenos, terwijl Vishitra Benschop de eerste dame was.

Na afloop werd bij hotel Las Palmas een buffet-ontbijt aangeboden aan alle deelnemers, een geste welke zeer op prijs werd gesteld door de lopers.

MALTA AMSTEL SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(baseball)
AA-klasse: 17.30 uur Variante - Mitsubishi
20.30 uur Royal Scorpions - CCSI.

* * * * *

(zondag)
16.15 Fem.A: Zjuntan - Amstel Voll. Mask.
16.15 Fem.A: Divi Divi - Watakeli; 17.15 Fem.A: Green Socks - Lluvia; 17.15 Mask. Volley Gents - Warwaru; 18.15 Fem.Sup. Hurricane - Flying Six; 18.15 Mask. Sup. Watakeli - Xaverianen.

* * * * *

Eervol 29e van de 70 deelnemers:

Minihouse Bridge Marathon in Rotterdam was succesvol voor Curaçaose teams

WILLEMSTAD — De Curaçaose vertegenwoordiging op de Minihouse Bridge Marathon in Rotterdam heeft een goede indruk achter gelaten. Men eindigde als 29e in een veld van 70 deelnemers, waaronder zeer sterke spelers.

Toen vorig jaar enige Antilliaanse spelers werden benaderd met de vraag of zij wilden deelnemen aan een 34-urige bridgemarathon van Minihouse in Rotterdam werd dit zowel met enthousiasme als enige reserve geaccepteerd.

Er wordt namelijk gespeeld met twee paren. Terwijl het ene paar speelt heeft het andere paar vrij. Vorig jaar werden acht ronden van ongeveer 4 uur gespeeld: van zaterdagochtend 09.00 uur tot zondagavond 19.00 uur.

Dit jaar was het schema iets gewijzigd en bovendien met twee uur verlengd n.l. voor elk paar 4 uur - 4 uur - 6 uur - 4 uur spelen. De rust van zes uur voor elk paar was juist voldoende om 1 a 2 uur of helemaal niet te slapen.

De oorzaak van deze korte 'slaap' is natuurlijk dat bijna niemand na een intensieve bridgewedstrijd gemakkelijk in slaap zal vallen. Het team, bestaande uit de spelers Siem van den Ende met Lorenzo Moenir Alam en Hans Vos/Henk Beerman behaalde vorig jaar een eervolle 24e plaats van de 64 teams van 4 spelers.

Van den Ende - Moenir Alam wonnen toen zelfs de laatste zitting met een score van 65,59%.

Dit jaar nam een team van Curaçao deel bestaande uit de Curaçaose kampioenen de dames Bongers - Van den Ende en wederom Siem van den Ende en Lorenzo Moenir Alam. Er werd gespeeld in het Rotterdam Hilton hotel op 4 en 5 oktobher. Het beeld van de gehele marathon was vrijwel identiek aan die van vorig jaar.

Van den Ende - Moenir Alam wonnen ditmaal niet de laatste ronde, maar werden goede derde met een score van 64,40%. In totaal eindigde het team van Curaçao op de 29e plaats uit een veld van 70 teams. De bezetting was dit jaar zo mogelijk nog sterker dan vorig jaar en wel voornamelijk omdat dit jaar meer Nederlandse topteams deelnamen.

Het team van CDP Minihouse Aruba bestaande uit Bob Lopez Henriquez met Sietze van der Meer en Hans Somers met partner eindigden op de 50e plaats.

De uitslag was als volgt:

1. Indonesië (Manoppo - Lasut - Jasin - Muhawar)
2. Multihouse Oostenrijk (Fucik - Kubak - Meinl - Berger)
3. Gosschalk met Tammens - Sacul - Miemeyer.
4. Borst met Hoogeveen - Boeiaars - De Haan.
5. Robey Engeland met Forrester - Hackett - Elinescu - Gruia.
6. Canada - Calrab USA met Baran - Stein - Malson - Cornell.
7. Polen/Nederland Kowalski - Stadnicki met Boelaars - Lambert.
8. Hongarije met Dumbovich - Korvacs - Linczmayer - Koltai.
9. Noorwegen
10. Israel

Als kanttekening willen we opmerken dat het team Meinl - Berger van Oostenrijk (hier tweede) ook op de wereldkampioenschappen paren in Miami als tweede eindigden. De op de 7e plaats geëindigde Polen Kowalski - Stadnicki met de Nederlandse aanvulling Boelaars - Lambert maakten deel uit van het wereldkampioensteam tallen 1984 in Seattle, terwijl als achtste geëindigde Hongaarse ploeg vorig jaar deze marathon won.

Als men zich verder dan nog realiseert dat het Nederlandse jeugdteam (Europees kampioen 1986!) op de 16e plaats eindigde, Hans Kreyns met zijn team op een 13e plaats, Anton - Maas; Bep Vriend en Kaiser van Oppen finishten 19e en de kampioenen van Zweden Linquist en Hallberg, die niet verder wisten te komen dan de 21e plaats, dan heeft men een aardige indruk van de sterkte van het veld en de prestatie van onze eilandgenoten.

Tenslotte dient opgemerkt te worden dat geen enkel land officieel vertegenwoordigd was, maar dat door de organisatie sterke en bovendien bevriende relaties overal ter wereld werden benaderd en gevraagd een representatief team af te vaardigen. Bijna alle buitenlandse en ook enige sterke Nederlandse teams werden gesponsord, waarbij, afhankelijk van de sterkte, bijdragen van 50% tot 75% van de kosten bedroegen. De organisatie was in handen van bridgering 1935 terwijl Minihouse Nederland de grote sponsor was.

Het Curaçaose team speelde onder de naam Minihouse Curaçao.

Bridge- uitslagen van Asiento en Baranca

WILLEMSTAD — Deze week zijn er weer bridgeactiviteiten geweest. Asientodames, Asiento en Baranca hebben de onderlinge strijd weer gestreden met de volgende resultaten:

Asiento

1. Hrn. Douglas - Winkel: 61,98%; 2. Mej. Snellers - Hr. Verboom: 57,29%; 3. Ds. Voskamp - Van Beek: 56,77%; 4. Echtpaar Van Henegouwen en het koppel Mevr. De Jong - Hr. De Vries: 50%.

De overige 5 paren scoorden beneden de 50%.

Asiento-dames

(3e competitieronde): 1. Ds. Zwollo - De Paus: 67,35%; 2. Ds. Maas - Geenen: 63,61%; 3. Ds. Brans - Zeinstra: 60,88%; 4. Ds. Kruisheer - Plantz: 58,84%; 5. Ds. Henriquez - Henriquez: 58,16%; 6. Ds. Schnitger - Schouten: 56,46%.

Baranca

Groep A:
1. Echtpaar Maas: 63,33%; 2. Hrn. Schrills - De Haseth: 60,42%; 3. Hrn. Engelman - Roerhorst en Mw. Voskamp - Hr. Wintgens: 57,92%; 5. Ds. Henriquez - Henriquez: 57,50%; 6. Echtpaar Van Henegouwen: 50,42%.

De overige 6 paren zaten beneden de 50%.

Groep B:
1. Echtpaar Schnog: 59,03%; 2. Hrn. Verboom - Koch: 58,68%; 3. Ds. Jansen - Blankevoort: 57,99%; 4. Mw. Jilisen - Hr. Jilisen: 57,29%; 5. Ds. Geurds - Senior: 55,90%; 6. Echtpaar Kruisheer: 52,78%; 7. Echtpaar Ooms: 51,04%.

De overige paren zaten onder de 50%.

BONAIRE
AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(Openingstijden voor het publiek)
[illegible] en donderdag van 14.00-18.00
[illegible] dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / [illegible]-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00
(Openingstijden voor lezers)
[illegible] van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag [illegible] aangetekende stukken 15.45 uur; gewone [illegible] 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
[illegible]: donderdagavond 19.30 uur - Hotel [illegible]
[illegible] informatie E. Felipe, tel.: 8546/8238.
[illegible] Table: elke tweede maandag - [illegible] centrum Terra Corra.
[illegible] woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

[illegible]URSKANTOOR EN BEVOLKING: [illegible].00/14.00-15.30 uur loketten geo[illegible]

[illegible]BIBLIOTHEEK: voor bezichtiging gelieve contact op te nemen met de [illegible]dy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

[illegible]TIECLUB (Weg naar Willemstoren): [illegible] op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag 12.00-24.00 uur.

[illegible]UUR (gezaghebber): elke donderdag 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te [illegible]

[illegible]
[illegible] BALVER. ATC
[illegible] madrina.

[illegible]DIENSTEN
[illegible] kerk Kralendijk: [illegible] 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00
[illegible] kerk Antriol: [illegible] 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00
[illegible] kerk Rincon: [illegible] ook zondag, 19.30 uur.

[illegible]CHTENBEZORGING
[illegible] aan Mevr. A. Wong-Loi-[illegible] Kaya Cacique 4.

Argentijnse president naar Sovjetunie en Cuba:

Alfonsin is voor goede relaties, ook met de socialistische landen

BUENOS AIRES — Voor de eerste keer brengt een Argentijnse president een bezoek aan de Sovjetunie en aan communistisch Cuba. Het is een onderstreping van het beleid van Raul Alfonsin te streven tot het aanknopen van goede relaties, ook met socialistische landen.

Argentinie knoopte pas in 1946 met de Sovjetunie diplomatieke relaties aan. Dit gebeurde niet lang nadat generaal Juan Peron voor de eerste maal president van Argentinie werd. Deze mikte op een normaliseren van de betrekkingen evenals op het aanhalen van de economische banden tussen beide landen. Dit proces zette zich voort tot in de jaren 70. Rusland werd zelfs de belangrijkste afnemer van Argentijns graan. In die periode verloor Argentinie ook zijn belangrijkste afzetmarkt voor zijn vlees als gevolg van het protectionistische beleid van de Europese Gemeenschap. Dit had een erg nadelige invloed op de Argentijnse economie. Een goede handels- verhouding met Rusland was dus meegenomen. Dus eigenlijk was het dus niet zo opmerkelijk dat nota bene onder het militaire bewind de banden met de SU steeds nauwer werden, waarbij men alle ideologische geschillen liet voor waar zij waren. Het jaar 1981 was zelfs een topper toen er niet minder dan voor 3,2 miljard dollar met Rusland werd verhandeld. De Sovjet- markt was van zo'n groot belang voor Argentinie dat Buenos Aires het graan- embargo tegen de SU na de inval in Afghanistan negeerde, zoals dit werd afgekondigd door president Jimmy Carter. Waarschijnlijk ook om deze reden nam Moskou een lijdzame houding aan ten opzichte van het door militairen geregeerde Argentinie.

De laatste jaren is Moskou wel bij Buenos Aires gaan aandringen om de handelsbalans wat meer in evenwicht te brengen. Deze is namelijk uiterst nadelig voor Moskou. Daarin is wel wat verbetering gekomen maar het is nog steeds zo dat Argentinie meer uitvoert naar de SU dan het invoert uit dat land.

Argentinie was een der Latijnsamerikaanse en Caribische landen dat de betrekkingen verbrak met het Cuba onder Fidel Castro en wel in het begin van de jaren 60. Dit gebeurde vooral onder druk van de VS. Een van de eerste handelingen van de herkozen Juan Peron als president in 1973 was het herstel van de diplomatieke betrekkingen met Cuba. De Cubaanse president van dat ogenblik, Osvaldo Dorticos, was dan ook persoonlijk aanwezig bij de inhuldiging van de eerste president na het militaire tijdperk. Ten tijde van de Malvinas oorlog werden de economische banden tussen Argentinie en Cuba nauwer aangehaald. Sindsdien zijn de betrekkingen weer «vriendelijk» geworden, hoewel Alfonsin die als burger aan de macht kwam na het zoveelste militaire interregnum een felle tegenstander is van de Marxistische ideologie. Dit neemt niet weg dat Alfonsin zich op het standpunt stelt dat ook met de socialistische landen de betrekkingen goed kunnen zijn. Argentinie rekent zich onder hem dan ook tot de niet- gebonden landen wat betreft het Oost-West- conflict. Van deze onafhankelijke opstelling getuigt het bezoek van Alfonsin aan Moskou en Havana.

WILLEMSTAD — Ter viering van het eeuwfeest van de fraters van Tilburg, brengt het comite dat in dit verband de herdenkings- activiteiten organiseert, op 13 november een Delftsblauw wandbord op de markt. Het bord heeft een middellijn van 34 cm en vertoont een afbeelding van "Huize Scherpenheuvel". Verder vermeldt het aan de bovenkant "1886—100 jaar fraters op Curaçao 1986". Het bord is verkrijgbaar voor de prijs van 175 gulden bij inschrijving tot 13 november en daarna in de plaatselijke zaken voor het bedrag van 195 gulden. Inschrijving kan plaatsvinden bij de boekhandels St Augustinus, Van Dorp Eddine, Mensing en Salas, alsmede bij Toko Zuikertuintje en La Bonanza Otrobanda. De netto opbrengsten van de borden zullen bij de feestelijkheden in november a.s. geschonken worden aan de overste van de fraters.

De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niets.

Op 9 oktober 1986 is van ons heengegaan mijn dierbare echtgenote, onze lieve moeder, schoonmoeder en grootmoeder:

Mevrouw Vera Margarita Paulina KOSTER - EERSTELING

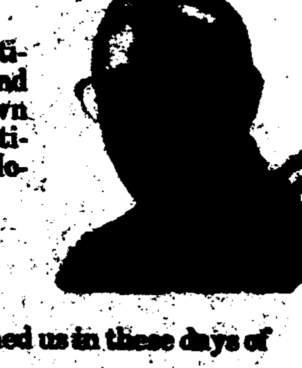
Haar echtgenoot	:	Ernesto (Netto) KOSTER
Haar kinderen	:	Miriam KOSTER Hetty KOSTER Ilse en Donald MAARTEN-KOSTER en kind Gerald KOSTER
Familieleden	:	Janine RIJNA Carlos Isbelio KOSTER en fam.
Familie	:	KOSTER, OSINGA-KOSTER Lucia PAESCH Gabriela CICILIA
Familie	:	RIJNA, BERNABELA, EERSTELING, IETSWAART, MACKAYA, PIKEUR en MAARTEN
		Geronimo MARTIS en fam. Ramona THODE en fam. Josefa WILLEMS en fam.

De teraardebestelling vindt plaats op zondag 12 oktober a.s. om 16.00 uur, vertrekkende vanuit EL TRIBUTO OTROBANDA naar de R.K. Begraafplaats aan de Roodeweg.
Gelegenheid tot rouwbeklag vanaf 13.00 uur aan de rouwkamer El Tributo Otrobanda.

Gelieve geen rouwbeklag aan huis.

EXPRESSION OF THANKS

We herewith express our sincere gratitude to all family, relatives, friends and other acquaintances who have shown their simpathy during the hospitalization, passing away and funeral of our beloved husband, father and grandfather

LUCIUS ALBERTUS ARRINDELL

Your shown sympathy has strenghtened us in these days of sorrow. May the LORD bless you!

Mrs. Maria - Inez Arrindell - Meyers, children and grandchildren.

[illegible] rectoren bijeen op Puerto Rico

[illegible] JUAN — Op Puerto Rico [illegible] deze dagen een congres ge[illegible] van rectoren van univer[illegible] uit Latijns Amerika. Er [illegible] er dertig verwacht. Alge[illegible] thema van discussie op de[illegible] bijeenkomst was De situatie [illegible] hogere onderwijs op dit continent. Het initiatief voor het congres ging uit van de Interamerikaanse universiteit van Puerto Rico, welke zijn 75e verjaardag viert. Een Cubaanse rector die men had uitgenodigd kon niet komen omdat het State department in Washington daar een stokje voor stak.

In verband met ontvoering communisten 10 jaar geleden

Rechter geschorst in Chili die niet meewerkt amnestie

SANTIAGO DE CHILE — Het Chileense hooggerechtshof heeft een rechter geschorst die eerder had geweigerd amnestie te verlenen aan veertig verdachten in een paar ontvoeringszaken van tien jaar geleden. Van deze veertig verdachten waren er 38 in militaire dienst of waren dat geweest.

De door het hooggerechtshof gestrafte rechter Carlos Cerda zei in een eerste reactie op de beslissing: Het recht van de mensen valt niet altijd samen met het goddelijke recht. Misschien is mijn optreden wel een scheiding geweest ten aanzien van het recht van de mensen; hoe dan ook, mijn optreden is in overeenstemming geweest met de trouw aan het recht en de waarheid, zo verklaarde Cerda. Hij werd voor twee maanden geschorst door het hooggerechtshof in welke periode hij slechts de helft van het normale honorarium ontvangt.

Rechter Cerda behandelde de zaak tegen 38 militairen en twee burgers, tot welk gezelschap onder meer de voormalige luchtmacht- commandant van Chili behoorde, generaal Gustavo Leigh die als zodanig ook lid was van de militaire junta die aan de macht kwam na de staatsgreep door generaal Augusto Pinochet in 1973. Later viel hij in ongenade bij Pinochet. Daarnaast behoorden er ook nog twee andere luchtmacht- generaals tot deze ontvoerders- bende evenals een generaal van de politie. Dit gezelschap werd verdacht van de ontvoering van zo'n tiental militante communnisten tien jaar geleden. Hij wilde hun vervolging doorzetten en gaf geen gevolg aan de recente opdracht van het hoogste rechtscollege om deze veertig verdachten amnestie te verlenen. Hij ging niet verder dan het op vrije voeten stellen van de zes verdachten die nog vastzaten, van wie vier militairen waren maar gaf geen gevolg aan de rest van de opdracht, namelijk dat hij hen allemaal amnestie moest verlenen. Dan konden de betrokken documenten voorgoed worden opgeborgen in de archieven. Deze insubordinatie was naar het oordeel van de hoogste rechters een aantasting van de fundamentele basis van de rechterlijke organisatie en het functioneren daarvan. Reden waarom men hem disciplinair strafte.

Het gaat hier om een amnestiewet welke allen van straf ontslaat die als «dader, medeplichtige of anderszins betrokken is geweest bij criminele daden tijdens de periode waarin de staat van beleg van kracht was tussen 11 september 1973 en 10 maart 1978». Op 11 september voerde het Chileense leger de staatsgreep uit waarbij Pinochet aan de macht kwam. Meteen werd toen de staat van beleg van kracht. De amnestiewet dekt alle misdaden tegen de mensenrechten welke in die periode zijn begaan in het belang van de strijd tegen de communisten en de subversie, zoals dit formeel heet. In die periode zijn volgens het vicariaat van de Solidariteit zeker zeshonderd mensen ontvoerd van wie nooit meer iets is vernomen.

[illegible]

[illegible] exploit d.d. 10de oktober 1986, heb ik, gevolggevende aan een beschikking van het Gerecht in Eerste Aanleg, Curaçao, d.d. 7de oktober 1986, NAVEBAN S.A., gevestigd te Medellín, Colombia, [illegible] zonder bekende domicilie of vertegenwoordiging in de Nederlandse Antillen,

OPGEROEPEN:

[illegible] de terechtzitting van voormeld Gerecht van maandag, de [illegible] februari 1987, des voormiddags om 09.00 uur ten Stadhuize [illegible] het Wilhelminaplein no. 4 aldaar, teneinde op de door de [illegible] vennootschap naar het recht van de Dominicaanse Republiek, A. MARTINEZ & CO. tegen haar ingestelde vordering te [illegible] antwoorden.

De deurwaarder,
R.A. Senchi.

GOBIERNU DI KORSOU
Kampaña pa Eradiká Sangura "Aedes Aegypti" i Limpiesa di Kòrsou

ULTIMO OPORTUNIDAT

Gobiernu di Kòrsou ta partisipá ku durante siman for di djaluna dia 13 di òktober te i ku djabiernè dia 17 di òktober 1986, trùk ta pasa kohe shushi den siguiente kaya pa ULTIMO BIAHA. Despues ku trùk pasa kohe shushi, trabou di limpiesa den e bario a keda konkluí i NO POR PONE SHUSHI AFO MAS !!!

MUNDU NOBO/ CHARO

Mr. Jacob Beckstraat, Jan v. Campenstraat, W.I. Compagniestraat, Van Beuningenstraat, W. Kerckrinckstraat, Jan v. Erpecumstraat, Johan de Laetstraat, Goeroeboeroeweg, Dirk Otterinckstraat, Sisalstraat, Jean Rodierstraat, Pierre Le Grandstraat, Jan Otzenstraat, Van Beekstraat, Bernagiestraat, Eyck v. Voorthuizenweg, Jatobacoweg, Charoweg, Rector Zwijsenweg, Piscaderaweg, Arikokweg, Bacoenaweg, Nikibokoweg, Arashiweg, Onimaweg, Rincónweg, Balashiweg, Warahamaweg, Andicuriweg, Daimariweg.

VREDENBERG/MARIE PAMPOEN

Telamonstraat, Poseidonstraat, Socratesstraat, Heliosstraat, Tritonstraat, Oberonstraat.
Prinses Margrietplein, Rotterdamweg, Makreelstraat, Masbangostraat, Ladronchistraat, Carinjitoestraat, Buladostraat, Tonijnstraat, Balaoestraat, Fleerchistraat, Nijmegenstraat for di Rotterdamweg bai ariba, Dolfijnstraat, Pampanostraat, Corcobastraat, Robekkistraat, Piskechistraat, Picoestraat, Vredenbergplein, Gepiestraat, Gootoeweg, Baracudastraat, Dr. Martin L. King Blvd. for di Rotterdamweg te Koraal Specht.

KINTJAN

Bario kompletu.

AWOR KU BO BARIO TA LIMPI TA KEDA NA KADA UN HABITANTE PA MANTEN'E LIMPI !!!
DEMONSTRA SENTIDO SIVIKO, NO TIRA SHUSHI RIBA KAYA SI TA POSIBEL BARI DILANTI DI BO PORTA

Dept. R.P.

Koordinador di Kampaña,
Ing. W.M. Franco.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK CLOSING OCTOBER 10, 1986.

BritishP.	1,4340	JapYen.	6,472
GermanM.	50,32	CanD.	72,08
Gold	431,00	Silver	5,62

AMSTERDAM CLOSING OCTOBER 10, 1986

Ahold	98,00	[illegible]	90,00
Akzo NV	144,80	[illegible]	80,70
Cred.Lyon.	88,80	Ned.Lloyd	176,80
Aegon	80,30	Philips	48,00
Fokker	62,50	Royal Dutch	202,00
Gist.Broc.	45,60	Telegraaf	329,00
Heineken	169,30	Unilever	474,50
KonPap.	156,00	Verto	42,00
KLM	45,80	VNU	320,00
Nessbe	96,00	Index	277,20

NEW YORK STOCK EXCHANGE

[illegible]	16 3/8	- 1/8	Hutton	[illegible]	+ 1 3/4
Borg.Warn.	35	+ 1	IBM	123 7/8	+ 1 5/8
Burroughs	70	+ 3/8	ITT	51 1/2	- 1/2
Campbell Sl.	21 1/8	unch	Lone St.Ind.	30	- 1 1/4
Chrysler	36 3/4	- 3/8	McDonalds	68 1/4	unch
CocaCola	35 7/8	+ 1/4	NCR	45 3/8	- 3/4
Contr.Data	25	- 1/4	Pepsico	[illegible]	+ [illegible]
Delta Airl.	47	- 1/2	[illegible]	6 7/8	- 1/8
Diebold	38 5/8	+ 1/8	Safeway	[illegible]	- 1/8
Digital Eq.	90 7/8	- 7/8	Seagram	60 3/8	unch
Dupont	80 5/8	+ 1/8	Teledyne	302 1/2	- 5 1/2
East.Kodak	56	+ 1/8	Texas Instr.	112 1/4	+ 1/8
Firestone	25	- 1/4	Textron	56 3/4	- 1/8
Gen.El.	73 7/8	- 1/8	Union Pac.	58 5/8	- 1/2
Genl.Dyn.	73 1/2	- 1/8	Unocal.	24	- 3/8
Genl.Motors	67 1/8	+ 1/2	Varian Ass.	23 1/2	- 1/8
Hewlett P.	37 3/4	+ 1/2	Warner Lamb.	54 3/4	- 1/4
Hilt.Hotels	69 1/8	- 1/8	Williams Cos	19	+ 1/4

DOW JONES

Industrials	1.793,17	- 3,65
Transportation	824,13	- 2,25

AMERICAN STOCK EXCHANGE

Computer & Technology	102,12	+ 0,80
Precious Metals	66,87	unch

REUTER.

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
INVESTMENT DEPARTMENT
For further information call
Tel. 612511 [illegible]

Netherlands Antilles Jaycees

1961 - 25 JAAR - 1986

Tijdens opening Jaycees-congres

Premier uit hoop voor de toekomst

WILLEMSTAD — Nog voor het jaar 2000 zal de Antilliaanse economie verbeterd zijn en zal het niet langer noodzakelijk zijn om alle aandacht te vestigen op de ontwikkeling van de economie, maar kan ook aandacht geschonken worden aan andere belangrijke sociale aspecten. Om dit te bereiken moet men echter wel een optimistisch standpunt innemen en moeten de overheid, het vakbonds- wezen en de prive- sector de handen ineenslaan.

Die mening uitte minister-president Don Martina gisteren tijdens de opening van het Jaycees- congres. Deze organisatie herdenkt haar 25-jarige bestaan hetgeen tijdens hun jaarlijkse congres gevierd zal worden met een speciaal seminar dat de titel draagt "Leaders upholding the beliefs towards 2000's".

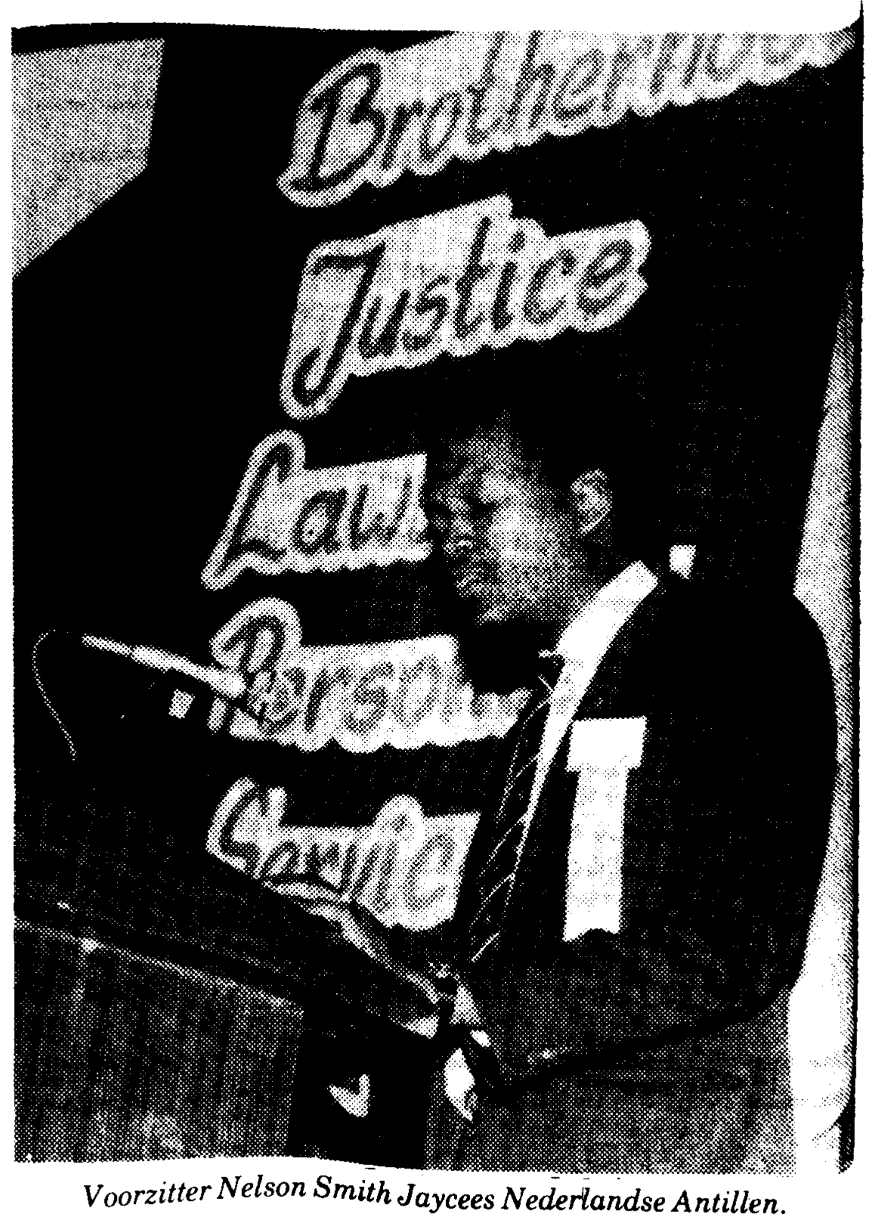
Minister- president Don Martina opende gisteravond het congres voor een zeer goed gevulde zaal met Jaycees- leden van de verschillende Antilliaanse eilanden, Aruba en andere landen uit de regio. Zij zullen het weekeinde wijden aan hun jaarlijkse congres dat onder andere de verkiezing van een nieuw Antilliaans Jaycees- bestuur behelst en uiteraard het seminar.

Don Martina stelde dat de Jaycees in haar 25-jarige bestaan daadwerkelijk heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van onze gemeenschap. Martina toonde zich gisteravond optimistisch over de toekomst van de Antillen: voor het jaar 2000 zal de economie verbeterd zijn, zo bracht hij naar voren. Hij benadrukte echter dat men de postieve krachten moet ontwikkelen en de negatieve krachten uit de weg moet ruimen. Alles om te komen tot een goed ontwikkelde economie is op de Antillen aanwezig, zo meent de premier. Om dit bereiken moet er echter samengewerkt worden. Een ontwikkeling die tot zijn grote tevredenheid reeds geconstateerd kan worden. Op bepaalde terreinen hebben de overheden, het vakbonds- wezen en de prive- sector de handen reeds ineen geslagen. Dat moet verder uitgebouwd worden, aldus Don Martina.

Uiteraard was hij gisteravond niet de enige die het woord voerde. Organisator van het congres Hebron Adoptie noemde de viering van het vijfde lustrum een mijlpaal in het bestaan van de Jaycees- organisaties. Dit weekeinde moet zijns inziens dan ook niet alleen gebruikt worden ter evaluatie van de afgelopen vijfentwintig jaar, maar veel meer nog ter bepaling van het beleid voor de toekomst. Een nieuwe generatie zal het beleid van de Antillen over moeten nemen, aldus Adoptie die het onder andere een taak van de Jaycees noemde om deze jongeren te begeleiden in hun voorbereiding voor die moeilijke taak. Een mening die gedeeld werd door Herbert Mensche die namens de vier Jaycees-clubs op Curaçao het woord voerde. Mensche filosofeerde verder over het thema "vrede". Een begrip dat onze wereld, zijns inziens, hard nodig heeft. Om dit te bereiken moet in eigen land begonnen worden; Onze kinderen kunnen die vrede dan misschien buiten de grenzen uitdragen, aldus Mensche.

Nelson Smith, de huidige voorzitter van de Jaycees Nederlandse Antillen, voerde gisteren als laatste tijdens het officele gedeelte het woord. Daarna konden de aanwezigen nog genieten van een show met Libia Frans die zoals gewoonlijk schitterde in haar optreden. Smith stelde dat er een nieuw tijdperk is aangebroken voor de Jaycees organisaties. Waar in het verleden vooral intern gewerkt werd aan de ontwikkeling van deze organisatie, is het zijns inziens nu tijd om meer naar buiten te treden en te trachten een daadwerkelijke bijdrage te leveren in de verbetering van de sociaal- economische situatie op de Nederlandse Antillen.

Een eerste stap daartoe zal al tijdens dit congres gezet worden, zo verhaalde Smith, bij het seminar zondagmiddag. De conclusies van dit seminar, waar de huidige situatie onder de loep wordt genomen, zal niet als intern stuk behandeld worden. Integendeel, het rapport zal aan de politici en de bevolking in het algemeen overhandigd worden waarmee de Jaycees hoopt een deel van de oplossingen te kunnen aandragen. "Onze toekomst begint vandaag", aldus Nelson Smith die met deze uitspraak een denderend applaus in ontvangst mocht nemen.

Voorzitter Nelson Smith Jaycees Nederlandse Antillen.